

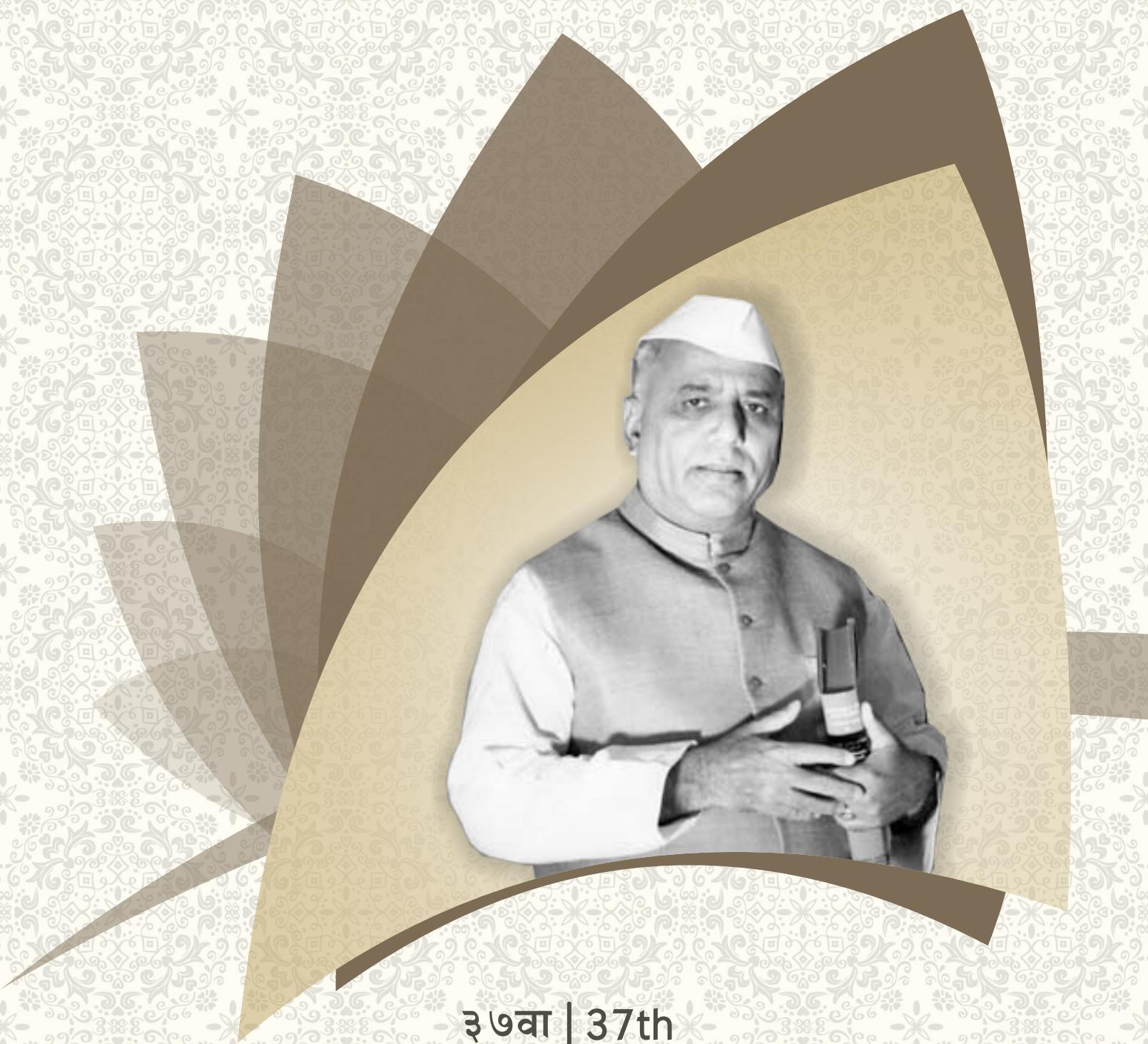

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई

यशवंतराव चव्हाण सेंटर

Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

Yashwantrao Chavan Centre

३७वा | 37th
वार्षिक अहवाल | Annual Report
२०२१-२०२२ | 2021-2022

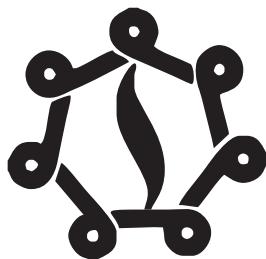

यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार २०२२ चे विजेते श्रीमती रेणू स्वरूप यांना पुरस्कार प्रदान करताना प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष मा. श्री. शरद पवार, उपाध्यक्ष श्री. अरुण गुजराथी, कार्याध्यक्ष सौ. सुप्रिया सुळे, कोषाध्यक्ष श्री. हेमंत टकले आणि यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार समितीचे अध्यक्ष डॉ. अनिल काकोडकर.

मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या जयंती कार्यक्रमात अध्यक्षीय भाषण करताना
प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष मा. श्री. शरद पवार.

३७वा वार्षिक अहवाल २०२१ - २०२२

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई

यशवंतराव चव्हाण सेंटर

जन. जगन्नाथराव भोसले मार्ग,
मुंबई - ४०० ०२९

दूरध्वनी क्र. २२०२८५९८, २२०४५४६०, २२८५२३४५.

फैक्स : २२८५२०८९, २२८५२०८२

Email: ybchavan100@gmail.com, info@chavancentre.org

Visit us: www.chavancentre.org

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई

वार्षिक अहवाल २०२१-२२

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
१	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईचे विश्वस्त मंडळ, कार्यकारिणी मंडळ, कार्यकारी समिती, प्रतिष्ठानचे विभाग प्रमुख, प्रतिष्ठानच्या विभागीय केंद्राचे मा. अध्यक्ष व व्यवस्थापन	३
२	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई केंद्रातील उपक्रम	५
३	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या केंद्रात झालेले महत्वाचे कार्यक्रम	७
४	यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पारितोषिक, राष्ट्रीय पुरस्कार व इतर उपक्रम	८
५	विशेष कार्यक्रम	९
६	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई तंत्रज्ञान प्रबोधिनी	११
७	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या सहकार्याने कार्यरत असलेले इतर कार्यक्रम / उपक्रम	११
८	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईला मिळालेले अनुदान	१२
९	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या विभागांमार्फत झालेले कार्यक्रम / उपक्रम	१२
१०	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईची जिल्हा केंद्रे	२८
११	प्रतिष्ठानची प्रकाशने व हिंडीओ कॉसेट्स्	४७
१२	प्रतिष्ठानच्या वैधानिक लेखा परीक्षकाचे प्रमाणपत्र	४९
१३	यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानची हिशेबपत्रके व संबंधित परिशिष्टे	५०
१४	कार्यक्रमांची क्षणचित्रे	I-X

यशवंतराव चक्षण प्रतिष्ठान, मुंबई

ट्रस्ट रजि. ने. एफ १०६४३, दिनांक १७ सप्टेंबर १९८५, सोसायटी रजि. ने. एम. एम. एच. / बी. ओ. एम. - ५३९/८५
 यशवंतराव चक्षण सेंटर, जन. जगन्नाथराव भोसले मार्ग, मुंबई - ४०० ०२१.
 दूरध्वनी क्रमांक : २२०२८४९८, २२०४५४६० फॉक्स : २२८५२०८१/८२

➤ विश्वस्त मंडळ सदस्य

१. मा. श्री. शरदराव पवार
 २. मा. श्री. अरुण गुजराथी
 ३. मा. सौ. सुप्रिया सुळे
 ४. मा. श्री. श. गं. काळे
 ५. मा. श्री. हेमंत टकले
 ६. मा. श्री. फ. मुं. शिंदे
 ७. मा. श्री. द. म. सुकथनकर
 ८. मा. श्री. वसंतराव कार्लेकर
 ९. मा. श्री. दिलीप वळसे-पाटील
 १०. मा. श्री. अजित निंबाळकर
 ११. मा. श्री. बी. के. अग्रवाल
 १२. मा. श्री. अमित डहाणूकर
 १३. मा. श्री. डॉ. समीर दलवाई
 १४. मा. श्री. ना. धों महानोर
 १५. मा. सौ. प्रभा कुलकर्णी
- महाराष्ट्र शासन प्रतिनिधी**
१६. मा. डॉ. नितीन करीर
अपर मुख्य सचिव, महसूल विभाग
 १७. मा. श्री. नितीन जिवणे
विधी सल्लागार, सहसचिव, विधी व न्याय विभाग

➤ कार्यकारिणी मंडळ सदस्य

१. मा. श्री. शरदराव पवार
२. मा. श्री. अरुण गुजराथी
३. मा. सौ. सुप्रिया सुळे
४. मा. श्री. श. गं. काळे
५. मा. श्री. हेमंत टकले
६. मा. श्री. जयंत पाटील
७. मा. श्री. राम ताकवले
८. मा. श्री. ना. धों. महानोर
९. मा. श्री. लक्ष्मण माने
१०. मा. श्री. शिवाजीराव देशमुख
११. मा. श्री. प्रकाश आवाडे
१२. मा. श्री. प्रकाश कुलकर्णी
१३. मा. श्री. जीवनराव गोरे
१४. मा. श्री. विजय शिर्के
१५. मा. श्री. जयराज साळगांवकर
१६. मा. श्री. सचिन मुळे
१७. मा. श्री. राजेश टोपे
१८. मा. श्री. बाळासाहेब उर्फ शामराव पा. पाटील
१९. मा. श्री. चंद्रशेखर मारुतराव घुले-पाटील
२०. मा. श्री. यशवंतराव गडाख-पाटील
२१. मा. अध्यक्ष
महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक लि. (पदसिद्ध)
महाराष्ट्र शासन प्रतिनिधी
२२. मा. डॉ. नितीन करीर,
अपर मुख्य सचिव, महसूल विभाग

➤ कार्यकारी समिती

१. मा. श्री. शरद पवार	६. मा. श्री. अजित निंबाळकर	सदस्य
२. मा. श्री. अरुण गुजराथी	७. मा. श्री. जीवनराव गोरे	सदस्य
३. मा. सौ. सुप्रिया सुळे	८. मा. श्री. यशवंतराव गडाख-पाटील	सदस्य
४. मा. श्री. श. गं. काळे	९. मा. श्री. बी. के. अग्रवाल	सदस्य
५. मा. श्री. हेमंत टकले	कोषाध्यक्ष	

યશવંતરાવ ચવ્હાણ પ્રતિષ્ઠાન, મુંબઈ

પ્રતિષ્ઠાનચે વિભાગ

૧. સૃજન
૨. કૃપી વ સહકાર વ્યાસપીઠ
૩. કાયદેવિષયક સહાય્ય વ સલ્લા ફોરમ
૪. યશવંતરાવ ચવ્હાણ માહિતી તંત્રજ્ઞાન
૫. યશવંતરાવ ચવ્હાણ પ્રતિષ્ઠાન, મુંબઈ
૬. મહારાષ્ટ્ર મહિલા વ્યાસપીઠ
૭. નવમહારાષ્ટ્ર યુવા અભિયાન
૮. યશવંતરાવ ચવ્હાણ ગ્રંથાલય
૯. યશવંતરાવ ચવ્હાણ કેંદ્ર સભાગૃહે
૧૦. વાર્તાપત્ર (યશવંત સંવાદ)
૧૧. શિક્ષણ વિકાસ મંચ
૧૨. અપંગ હક્ક વિકાસ મંચ
૧૩. યશવંતરાવ ચવ્હાણ પ્રતિષ્ઠાન, મુંબઈ

- સૃજન પ્રમુખ
- અધ્યક્ષ
- સદર્ય સચિવ
- પ્રવોધિની સંચાલક
- માનદ કાર્યક્રમ વ્યવસ્થાપક
- સંયોજિકા
- સંઘટક
- ગ્રંથાલય સંસાધન વ જ્ઞાન વ્યવસ્થાપક
- વ્યવસ્થાપક સભાગૃહે
- સંપાદક
- પ્રમુખ સંયોજક
- સંયોજક
- લખાપાતાલ

- સૌ. સુપ્રિયા સુલે
- શ્રી. અજિત નિબાલકર
- અંડ. જયમંગલ ધનરાજ
- બ્રિગેડીઅર શ્રી. સુશીલ ગુપ્તન
- શ્રી દત્તા બાલસરાફ
- શ્રીમતી રેખા નાર્વેકર
- શ્રી નિતીન રાઊટ
- શ્રી. અનિલ પાજારે
- શ્રી. સુનીલ કદમ
- સૌ. સુપ્રિયા સુલે
- શ્રી. વસંત કાલપાંડે
- શ્રી. વિજય કાન્હેકર
- શ્રી. મહેશ ચૌથરી

પ્રતિષ્ઠાનચ્ચા જિલ્હા કેંદ્રાંચે અધ્યક્ષ :

૧) જિલ્હા કેંદ્ર, કરાડ	અધ્યક્ષ	શ્રી. બાળાસાહેબ ઉર્ફ શામરાવ પાટીલ
૨) જિલ્હા કેંદ્ર, પુણે	અધ્યક્ષ	શ્રી. અજિત નિબાલકર
૩) જિલ્હા કેંદ્ર, નાગપૂર	અધ્યક્ષ	શ્રી. ગિરીશ ગાંધી
૪) જિલ્હા કેંદ્ર, નાશિક	અધ્યક્ષ	અંડ. નિતીન ઠાકરે
૫) જિલ્હા કેંદ્ર, ઔરંગાબાદ	અધ્યક્ષ	શ્રી. અંકુશરાવ કદમ
૬) જિલ્હા કેંદ્ર, લાતૂર	અધ્યક્ષ	શ્રી. ડૉ. જનાર્દન વાઘમારે
૭) જિલ્હા કેંદ્ર, રત્નાગિરી	અધ્યક્ષ	શ્રી. શેખર નિકમ
૮) જિલ્હા કેંદ્ર, અમરાવતી	અધ્યક્ષ	શ્રી. હર્ષવર્ધન દેશપુખ
૯) જિલ્હા કેંદ્ર, અહમદનગર	અધ્યક્ષ	શ્રી. ચંદ્રશેખર ઘુલે પાટીલ
૧૦) જિલ્હા કેંદ્ર, અંબાજોગાઈ	અધ્યક્ષ	શ્રી. અનિકેત લોહિયા
૧૧) જિલ્હા કેંદ્ર, સોલાપૂર	અધ્યક્ષ	શ્રી. ધર્મણા સાદ્ગુલ
૧૨) જિલ્હા કેંદ્ર, ઠાણે	અધ્યક્ષ	શ્રી. મુરલીધર નાલો
૧૩) જિલ્હા કેંદ્ર, પાલઘર	અધ્યક્ષ	ડૉ. સુનિલ દેવરાવ રણાઈત
૧૪) જિલ્હા કેંદ્ર, જલગાવ	અધ્યક્ષ	શ્રી. રવિદ્ર પાટીલ
૧૫) જિલ્હા કેંદ્ર, નવી મુંબઈ	અધ્યક્ષ	શ્રી. પ્રમોદ કર્નાડ
૧૬) જિલ્હા કેંદ્ર, પરખણી	અધ્યક્ષ	શ્રી. વિલાસ પાનખડે
૧૭) જિલ્હા કેંદ્ર, નાંદેડ	અધ્યક્ષ	શ્રી. કમલકિશોર કદમ
૧૮) જિલ્હા કેંદ્ર, ઉસ્પાનાબાદ	અધ્યક્ષ	શ્રી. જીવનરાવ ગોરે
૧૯) જિલ્હા કેંદ્ર, ગડચિરોલી	અધ્યક્ષ	શ્રી. ધર્મરાવબાબા આત્રામ
૨૦) જિલ્હા કેંદ્ર, જાલના	અધ્યક્ષ	શ્રી. રાજેશ ટોપે
૨૧) જિલ્હા કેંદ્ર, બુલઢાણા	અધ્યક્ષ	શ્રી. રાજેદ્ર શિંગણે
૨૨) જિલ્હા કેંદ્ર, હિંગોલી	અધ્યક્ષ	શ્રી. ચંદ્રકાંત નવઘરે

કેંદ્રાચે સહકારી

શ્રી. સુરેશ પાટીલ, શ્રી. વિદ્યાધર ખંડે, શ્રી. મનોજ પોતદાર, શ્રી. નિવૃત્તી ભોર, શ્રીમતી મિનલ સાવંત-પાડાવે, શ્રીમતી પ્રજા કનોઝિયા, શ્રી. શૈલેશ ચવ્હાણ, શ્રી. યતીન ધોડેકર, શ્રી. રાજેદ્ર રૂપવતે, શ્રી. આનંદ સાળ્યે, શ્રી. વિષ્ણુવા વાગડે, શ્રી. અનિલ વિદરકર, શ્રીમતી સંજના પવાર, શ્રીમતી સુકેશની મર્ચંડે-શેવડે, શ્રીમતી મનીષા ખિલ્લારે, શ્રીમતી ભક્તી જાંભવડેકર, શ્રી. અશોક જાધવ, શ્રી. જયેશ ગુજરાથી, શ્રી. વિજય નાગરે, શ્રી. વિશ્વદત્ત મુલે, શ્રી. મંગેશ શિંડે, શ્રી. સૂરજ પવાર, શ્રી. શશાંક આંબેરકર, શ્રી. વિલાસ પરદેશી, શ્રી. મહેશ સાળ્યી, શ્રી. યોગેશ કુદલે, શ્રી. સંતોષ મેકાલે, શ્રીમતી વંદના વાર્લ્યુઝકર, શ્રીમતી દિપિકા શેરખાને, શ્રીમતી મુણ્યી કોળપે, શ્રી. સંદીપ દુર્ગાલી, શ્રીમતી તૃપ્તી વરવડેકર, શ્રીમતી માધુરી રામાણે, શ્રી. ધનસિંગ લાડ, શ્રી. નિલેશ ધૂરી, શ્રી. પ્રશાંત કોટકર, શ્રીમતી સુરભી ઓટાવનેકર, શ્રી. મયૂર ગોલતકર, શ્રી. શ્રીકાંત ગમરે, શ્રી. દીપક ધંડાડે, શ્રી. દીપક ખરટમલ, શ્રી. જિતુ જાધવ, શ્રીમતી નર્મદા દેવેંદર, શ્રીમતી ભાવના રોકડે, શ્રી. અતુલ તાંડેલ, તસેચ સુરક્ષા રક્ષક, બાગકામ કર્મચારી વ સ્વચ્છતા કર્મચારી યાંની દિલેલ્યા સહકાર્યાંવદલ આભાર.

ઇતર

- ૧) માનદ વાસ્તુ વિશારદ
- ૨) સાંવિધિક લખા પરીક્ષક
- ૩) અંતર્ગત હિશેબ તપાસનીસ

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईचा सन २०२१-२२ चा वार्षिक अहवाल पुढीलप्रमाणे सादर करीत आहोत.

१. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे व्यवस्थापन:-

मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या विचारांचा व कार्याचा प्रसार करण्यासाठी प्रतिष्ठानतर्फे विविध प्रकारचे उपक्रम प्रतिवर्षी राबविण्यात येतात. उपक्रमांची आखणी व अंमलबजावणी करण्यासाठी नेमलेल्या कार्यकारी समितीच्या यावर्षी १२ बैठक घेण्यात आल्या व विविध विषयांवर सांगेपांग चर्चा होऊन निर्णय घेण्यात आले. या आर्थिक वर्षात विश्वस्त मंडळाच्या व कार्यकारिणी मंडळाच्या पुढीलप्रमाणे प्रत्येकी ३ बैठका झाल्या. दिनांक ०३ एप्रिल २०२१, १५ एप्रिल २०२१, १२ जून २०२१, ०२ जुलै २०२१ १४ ऑगस्ट २०२१, ०३ सप्टेंबर २०२१, १३ ऑक्टोबर २०२१, १० नोव्हेंबर २०२१, ०४ डिसेंबर २०२१, १० जानेवारी २०२२, ०५ फेब्रुवारी २०२२, ०५ मार्च २०२२ अशा एकूण १२ बैठका आणि कार्यकारिणी मंडळाच्या ३ बैठक झाल्या.

प्रतिष्ठानच्या हिशेबाची तपासणी प्रत्येक महिन्याला अंतर्गत हिशेब तपासनीस मे. घोरपडे मराठे अँड असोसिएट्स, यांच्यामार्फत करण्यात आली व त्यांचे अहवाल कार्यकारी समितीपुढे ठेवण्यात आले. वार्षिक हिशेबाची तपासणी सांविधिक हिशेब तपासनीस मेसर्स सी.व्ही.के. अँड असोसिएट्स, चार्टर्ड अकाउटंट यांच्याकडून झाली असून त्याचा अहवालही विश्वस्त मंडळ व कार्यकारिणी मंडळासमोर ठेवण्यात आला. वार्षिक सर्वसाधारण सभेने मंजूर केलेल्या अंदाजपत्रकास अधीन राहून प्रत्येक विभागीय केंद्रासाठी व मुख्य कार्यालयातील विविध विभागांना खर्चाचे अंदाजपत्रक दिले असून त्यांच्याकडून खर्चाचे तिमाही अहवाल मागवून तपासण्यात आले व कार्यकारी समितीपुढे सादर करण्यात येऊन त्रुटींची पूर्ती करून घेण्यात आली. प्रतिष्ठानची वेबसाईट www.chavancentre.org असून ती वेळोवेळी अद्यायावत करण्यात येत आहे. तसेच प्रतिष्ठानचा ई-मेल ybchavan100@gmail.com; info@chavancenter.org हा आहे.

सभासद संख्या : यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईची निरनिराळ्या प्रकारच्या सभासदांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

(१) विश्वस्त सदस्य - १७ (२) कार्यकारिणी सदस्य - २२ (३) संस्थापक सदस्य - २९

(४) संस्था सदस्य - २८ (५) आजीव सदस्य - ३०९

महाराष्ट्र शासनाचे दोन प्रतिनिधी विश्वस्त मंडळावर नेमलेले आहेत. त्यापैकी मा.डॉ. नितीन करीर, प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग यांची कार्यकारिणी मंडळावरही नियुक्ती केलेली आहे.

२. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई केंद्रातील उपक्रम :-

२.१ सभागृह:-

- **मुख्य सभागृह:-** यशवंतराव चव्हाण केंद्रातील सभागृहाचा वापर प्रतिष्ठानने आयोजित केलेल्या विविध कार्यक्रमांतील तसेच निरनिराळ्या सामाजिक संस्था, शासनातर्फे आयोजित केलेल्या सभा, संमेलने, चर्चा, परिषदा, चित्रपट महोत्सव सांस्कृतिक कार्यक्रम यासाठी करण्यात आला. सभागृहामध्ये मराठी, हिंदी, गुजराती व इंग्रजी नाटके, संगीत, सभा आदि कार्यक्रमही झाले.

- सांस्कृतिक व रंगस्वर सभागृह : सांस्कृतिक सभागृह व रंगस्वर सभागृह या दोन्ही सभागृहात विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करण्यात येतात. प्रतिष्ठानच्या 'रंगस्वर' मार्फत प्रत्येक महिन्याला किमान ४ ते ५ सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करण्यात येतात. तसेच 'दिवाळी पहाट' हा अतिशय दर्जेदार कार्यक्रम संपन्न होतो. वरील दोन्ही सभागृहे आवश्यक त्या सर्व सोयींनी युक्त व अद्यायावत करण्यात आली आहेत. पुस्तक प्रकाशन, संगीत कार्यक्रम, एकांकिका, नाट्यस्पर्धा, वार्षिक सर्वसाधारण सभा. इ. कार्यक्रम संपन्न होतात.
- विरंगुळामध्ये पिकलबॉल, सृजन, प्रायोगिक नाटकांची तालीम, शेतकरी बाजार (प्रत्येक शनिवारी, तांदूळ महोत्सव, पुस्तक प्रकाशन, विविध प्रकारचे प्रदर्शन आदि कार्यक्रम झाले.)

२.२ यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय ग्रंथालय

यशवंतराव चव्हाण ग्रंथालय हे संदर्भ ग्रंथालय म्हणून ओळखले जाते. ग्रंथालय संदर्भ ग्रंथासोबत इतर माहितीचे स्रोत, संदर्भ सेवा अशा सुविधांनी परिपूर्ण आहे. सभासदांना कमी वेळात हवी ती माहिती देणे, त्यांना आवश्यक असलेले ग्रंथ वा इतर साहित्य उपलब्ध करून देणे, यामध्ये चालू घडामोडी (CAS) वैशिष्ट्यपूर्ण माहिती (SDS), ऑनलाईन माहिती सेवा महत्वाच्या सेवा त्वरित उपलब्ध करून दिल्या जातात. उदा. ग्रंथालयात विविध नियतकालिके, MPSC-UPSC या स्पर्धा परीक्षांकरिता नियतकालिकांची बांधणी करून ती संदर्भाकरिता सभासदांना उपलब्ध करून दिली. समाजशास्त्र, शेती, इतिहास, कायदा, संस्कृती इ. विषयांवरील पुस्तके, आत्मचरित्र, धर्मकोश, विश्वकोश, गॅजिटीयर, ॲटलास, इअरबुक, डिक्शनरी, इन्सायक्लोपीडीया (Encyclopedia), निरनिराळ्या कायद्याचे ग्रंथ उपलब्ध आहेत. अभ्यासक्रमांचे ग्रंथ बच्याचदा महाग असतात. त्यामुळे प्रत्येक विद्यार्थ्यास ते विकत घेणे शक्य होत नाही. म्हणून ही सर्व पुस्तके ग्रंथालयात उपलब्ध केल्याने सर्व गरजू विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाकडून त्यांच्या शैक्षणिक वाटचालीत मदत होते. हे सर्व कार्य करत असताना वेळेची बचत करून जास्तीत जास्त काम करायचे असते. त्यासाठी ग्रंथालय व्यवस्थापन प्रणालीचा (Library Management Software) चा उपयोग होतो. कमी वेळेत जास्तीत जास्त वाचकांना ग्रंथालयातील सोयीसुविधांची तसेच सेवांची माहिती देऊन त्यांच्या गरजा पूर्ण केल्या जातात.

● **ग्रंथालयीन सभासद :** 'यशवंतराव चव्हाण ग्रंथालय' हे संदर्भ ग्रंथालय असून तेथे ग्रंथ वाचण्याची किंवा घरी घेऊन जाण्याची सुविधा आहे. याकरिता वार्षिक वर्गणी रु. ५००/- व अनामत रक्कम रु. १,०००/- आहे. सभासदांना एकावेळी एक पुस्तक/ग्रंथ देण्यात येतो. तो पंधरा दिवसात परत करणे आवश्यक असते. संदर्भ ग्रंथाचा उपयोग ग्रंथालयातच करता येतो. संदर्भ ग्रंथ घरी नेता येत नाही. अनामत रकमेपेक्षा पुस्तकाची किंमत जास्त असेल तेव्हा अधिक अनामत रक्कम किंवा त्या पुस्तकाच्या किंमती एवढी अनामत रक्कम भरून पुस्तक घरी नेता येते. महाविद्यालयीन व उच्च शिक्षण घेणारे विद्यार्थी / संशोधक यांच्याकरिता सवलतीची वार्षिक वर्गणी रु. ५०/- व अनामत रक्कम १००/- आकारण्यात येते. या सभासदांना ग्रंथ किंवा नियतकालिके ग्रंथालयात बसून वाचण्यासाठी / संदर्भासाठी देण्यात येतात. ते ग्रंथालयाबाहेर नेता येत नाहीत. ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र यांच्या नियमाप्रमाणे 'ग्रंथालयाचे व्यवस्थापन' संगणकीकृत करण्यात आले आहे.

ग्रंथालयात वृत्तपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या महत्वाच्या घडामोडींची कात्रणे ठेवण्यात आली आहेत. सन २०२१-२०२२ मध्ये ग्रंथालयास महाराष्ट्र शासनाकडून रु. १,११,५८६ इतके अनुदान मिळाले. प्रतिष्ठानाने सन

२०२१-२०२२ वर्षाकिरिता रु. ४ लाख ७५ हजार इतकी रक्कम मंजूर केली होती व ग्रंथ खरेदीचा प्रत्यक्ष खर्च ४,२९,२३१ इतका झाला आहे. या रकमेतून वर्तमानपत्रे, मासिके, साप्ताहिके, ग्रंथ, संदर्भग्रंथ खरेदी करण्यात आले त्यामध्ये २६९ ग्रंथ / पुस्तकांच्या खरेदीचा समावेश आहे.

दि. ३१.०३.२०२२ रोजी ग्रंथालयाची सभासद फी व सभासदाची एकूण संख्या पुढीलप्रमाणे :

संयुक्त संस्था सभासदत्व (Corporate Membership): कॉर्पोरेट या शब्दाच्या व्याख्येत बसणारी संस्था या सभासदत्वासाठी पात्र असेल. ५ वर्षासाठी एकावेळची वर्गणी रु. ५०,०००/- आहे.

अनामत रक्कम : सर्वसाधारणपणे अनामत रक्कम घेण्यात येत नाही, परंतु एखाद्या दुर्मिळ व किमती पुस्तकासाठी प्रतिष्ठान निश्चित करेल तेवढी रक्कम घेण्यात येईल. एकावेळी जास्तीत जास्त १० पुस्तके दिली जातात.

संस्था सभासदत्व (Institutional Membership): यासाठी शिक्षण व संशोधन संस्था व सांस्कृतिक संस्था पात्र राहतील. परंतु शिक्षण व संशोधनसंस्था ही युजीसी, आय.सी.एस.आर., आय.सी.सी.आर. किंवा आय.सी.एच.आर. यांच्याकडून मान्यता प्राप्त झालेली असावी, तर सांस्कृतिक संस्था ही महाराष्ट्र शासन, केंद्र शासन किंवा मान्यता प्राप्त अधिघोषित विद्यापीठ यांनी मान्यता दिलेली असावी.

संस्था सभासदत्व : ना परतावा प्रवेश फी रु. १,०००/- वार्षिक वर्गणी : रु. ५,०००/-

दीर्घ कालावधीसाठी संस्था सभासदत्व : ५ वर्षासाठी एकावेळी वर्गणी रु. २०,०००/-

एकावेळी देण्यात येणारी पुस्तके : एकावेळी जास्तीत जास्त १० पुस्तके दिली जातात.

संयुक्त संस्था सभासदत्व व संस्था सभासदत्व:

सभासदत्व संबंधित संस्थेच्या प्रमुखास देण्यात येते. त्यांना ग्रंथालयाचे ओळखपत्र देण्यात येते. संस्थेच्या प्रमुखास आवश्यक वाटल्यास ते त्यांच्या एक किंवा दोन कर्मचाऱ्यांना त्यांच्यावतीने पुस्तके घेण्यास, तसेच परत करण्यास नामनिर्देशित करू शकतात. नामनिर्देशन अधिकृत पत्राने करावे लागते. मात्र, पुस्तके अबाधितपणे वेळेवर परत करणे व ग्रंथालयाच्या नियमांचे पालन करणे, ही जबाबदारी संस्था प्रमुखाची असते. वरील सभासदत्व देण्याचा किंवा कारण न देता नाकारण्याचा पूर्ण अधिकार प्रतिष्ठानला राहील.

सर्व सभासद : महाविद्यालयीन विद्यार्थी वार्षिक फी रु. ५०/- अनामत रु. १००/-, सर्वसामान्य सभासद फी रु. ५०/- अनामत रक्कम रु. ५००/-, विद्यार्थी रेफरन्स वार्षिक फी रु. ५००/-, विद्यार्थ्यांना महिन्यापर्यंतची फी रु. ५०/- प्रमाणे आहे. महाविद्यालयीन विद्यार्थी संशोधन / सभासद, सर्वसामान्य यांची एकूण संख्या १६४२, एकूण वर्गणी रु. ३७,३५०/- व अनामत रक्कम रु. १४,३००/- इतकी रक्कम जमा झाली आहे, तसेच सन २०२१-२०२२ या वर्षामध्ये प्रतिष्ठानने प्रकाशित केलेल्या पुस्तकांची विक्री करून एकूण रु. १७,५६०/- इतकी रक्कम प्राप्त झाली आहे.

३. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या केंद्रात झालेले महत्त्वाचे कार्यक्रम :-

- ३.१ मा. चव्हाणसाहेबांची पुण्यतिथी व जयंती :- मा. चव्हाणसाहेबांच्या ३७व्या पुण्यतिथीनिमित्त दिनांक २५ नोव्हेंबर २०२१ रोजी यशवंतराव चव्हाण सेंटर इमारतीच्या मुख्य सभागृहात झालेल्या कार्यक्रमास प्रतिष्ठानचे

अध्यक्ष व माजी केंद्रीय कृषीमंत्री मा. श्री शरदराव पवार उपस्थित होते. या कार्यक्रमात 'यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पारितोषिक २०२१', 'सिरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया' यांना प्रदान करण्यात आला. 'यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार २०२१' श्रीमती रेणू स्वरूप यांना जाहीर करण्यात आला.

मा. यशवंतराव चव्हाण यांचा १०९ व्या जयंतीचा समारंभ दिनांक १२ मार्च २०२२ रोजी चव्हाण सेंटरच्या मुख्य सभागृहात झाला. समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी प्रतिष्ठानचे मा. अध्यक्ष श्री. शरदराव पवार होते. पाहुण्यांचे स्वागत उपाध्यक्ष श्री. अरुण गुजराथी व प्रास्ताविक कोषाध्यक्ष श्री. हेमंत टकले यांनी केले. सन्मानपत्राचे वाचन मा. कोषाध्यक्ष श्री. हेमंत टाकले यांनी केले. राष्ट्रीय पुरस्कार प्रदान समारंभ मुख्य सभागृहात झाला. राष्ट्रीय पुरस्कार निवड समितीचे अध्यक्ष मा. डॉ. अनिल काकोडकर यांनी पुरस्कारासंबंधी मनोगत व्यक्त केले. श्रीमती रेणू स्वरूप यांना पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

४. यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पारितोषिक, राष्ट्रीय पुरस्कार व इतर कार्यक्रम :-

४.१ यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पारितोषिक :- प्रतिष्ठानच्या उद्दिष्टांतील एक भाग म्हणून खालील क्षेत्रात भरीव कार्य करणाऱ्या मान्यवर व्यक्ती व संस्थेला पारितोषिक व सन्मानपत्र देण्यात येते.

१. यशवंतराव चव्हाण कृषी औद्योगिक समाजरचना / व्यवस्थापन प्रशासन पारितोषिक
२. यशवंतराव चव्हाण सामाजिक एकात्मता / विज्ञान तंत्रज्ञान पारितोषिक
३. यशवंतराव चव्हाण ग्रामीण विकास / आर्थिक –सामाजिक विकास पारितोषिक
४. यशवंतराव चव्हाण मराठी साहित्य संस्कृती / कला व क्रीडा पारितोषिक

सन २०२१ या वर्षाच्या पारितोषिकासाठी वर्तमानपत्रात प्रगटन देण्यात आले होते. या क्षेत्रामध्ये भरीव पथदर्शी कार्य करणाऱ्या व्यक्ती अगर संस्थांना शिफारस करण्याचे आवाहन करण्यात आले होते. त्या आवाहनाला प्रतिसाद देऊन अनेक प्रस्ताव प्राप्त झाले. या प्रस्तावावर निवड समितीत विचार होऊन 'सिरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया' यांना पारितोषिक देण्याचे जाहीर करण्यात येऊन हे पारितोषिक दिनांक २५ नोव्हेंबर २०२१ रोजी मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या पुण्यतिथी दिनी प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष मा. श्री. शरदराव पवार यांच्या हस्ते यशवंतराव चव्हाण सेंटर येथे देण्यात आले. पारितोषिकांचे स्वरूप २ लाख रु. रोख, शाल, मानपत्र, व श्रीफळ असे आहे.

४.२ यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार :- मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या जयंतीनिमित्त राष्ट्रीय पातळीवर राष्ट्रीय एकात्मता, लोकशाही मूल्ये, सामाजिक-आर्थिक विकास या क्षेत्रांमध्ये उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या नामवंत व्यक्तीला 'यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार व सन्मानपत्र' देण्यात येते. रकम ५ लाख रुपये व सन्मानपत्र असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे. सुयोग्य व्यक्तीची निवड करण्यासाठी डॉ. अनिल काकोडकर यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमण्यात आली आहे. या समितीमध्ये (१) मा. डॉ. रघुनाथ माशेलकर, माजी महानिर्देशक, वैज्ञानिक तथा औद्योगिक अनुसंधान परिषद (२) मा. डॉ. रुपा शहा, माजी कुलगुरु. एस.एन.डी.टी. विद्यापीठ (३) मा. डॉ. सुहास पेडणेकर कुलगुरु, मुंबई विद्यापीठ (४) मा. डॉ. नरेंद्र जाधव, माजी सदस्य, योजना आयोग (५) मा. श्री. आय.एम. काढ्री, प्रख्यात वास्तुविशारद व (६) डॉ. शीलू श्रीनिवासन् यांचा समावेश आहे.

५. विशेष कार्यक्रम/उपक्रम:-

५.१ आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव:

- ‘११ वा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव’ २०२१ चा अहवाल

यशवंतराव चब्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई, पुणे फिल्म फाऊंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने व महाराष्ट्र शासनाच्या सहकाऱ्याने दि. २४ ते २९ डिसेंबर २०२१ या दरम्यान चब्हाण सेंटर, मुंबई येथे ११वा ‘यशवंत आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव २०२१’ आयोजित करण्यात आला होता.

महोत्सवात एकूण ३७ विविध भाषेतील व विविध देशातील निवडक चित्रपट दाखविण्यात आले. या महोत्सवाचे उद्घाटन दि. २४ डिसेंबर, २०२१ रोजी संपन्न झाले. यंदाचा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव कोवीड योध्द्यांवर करण्यात आला. महोत्सवाची सुरुवात ‘अपरकेस प्रिंट’ या रोमानियन चित्रपटाने झाली. महोत्सवाची सांगता ‘कला अजर’ या चित्रपटाने झाली.

या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात जागतिक पातळीवरील २६ चित्रपट, ६ भारतीय चित्रपट व ५ मराठी चित्रपट असे एकूण ३७ चित्रपट प्रदर्शित करण्यात आले. यशवंत आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाची वर्तमानपत्रात प्रसिद्धी देण्यात आली होती. चित्रपट महोत्सव मुख्य सभागृह, रंगस्वर सभागृहात आयोजित करण्यात आला होता. या ६ दिवसीय चित्रपट महोत्सवाला तरुणांचा आणि ज्येष्ठांचा चांगलाच प्रतिसाद लाभला.

- ‘१२ वा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव’ २०२२ चा अहवाल:

यशवंतराव चब्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई आणि पुणे फिल्म फाऊंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने आणि महाराष्ट्र शासन यांच्या सहकाऱ्याने दि. २१ ते २६ मार्च २०२२ या दरम्यान चब्हाण सेंटर, मुंबई येथे १२वा ‘यशवंत आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव २०२२’ आयोजित करण्यात आला होता. महोत्सवात एकूण ४० विविध भाषेतील व विविध देशातील निवडक चित्रपट दाखविण्यात आले. या महोत्सवाचे उद्घाटन दि. २१ मार्च, २०२२ रोजी प्रतिष्ठानचे कोषाध्यक्ष मा. श्री. हेमंत टकले आणि डॉ. जब्बार पटेल यांच्या प्रमुख उपस्थितीत झाले. यंदाचा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट - महोत्सव भारतरत्न स्व. लता मंगेशकर हांच्या स्मृतीस अर्पण करण्यात आला. तसेच सुप्रसिद्ध जागतिक दर्जाचे दिग्दर्शक सत्यजीत रे, गायक भारतरत्न पंडित भीमसेन जोशी, सुप्रसिद्ध शायर साहिर लुधियानवी यांची जन्मशताब्दीही या महोत्सवात साजरी करण्यात आली. यामध्ये जगभरातील विविध भाषांमधील चित्रपटांचा समावेश असून फ्रान्स, इंडोनेशिया, जर्मनी, इस्त्राईल, रशिया, हंगेरी, सौदी अरेबिया, इटली, ब्रिटन, रोमानिया, ब्राज़िल, स्पेन आदी देशातील चित्रपट दाखविण्यात आले. महोत्सवाची सुरुवात ‘पॅरलल मदर’ या स्पॅनिश चित्रपटाने झाली. महोत्सवाची सांगता ‘ब्रुनो डुमोन्ट’ या फ्रेंच चित्रपटाने झाली.

या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात जागतिक पातळीवरील ३० चित्रपट, ५ भारतीय चित्रपट व ५ मराठी चित्रपट असे एकूण ४० चित्रपट प्रदर्शित करण्यात आले.

यशवंत आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाची वर्तमानपत्रात प्रसिद्धी देण्यात आली होती. चित्रपट महोत्सव मुख्य सभागृह, रंगस्वर सभागृहात आयोजित करण्यात आला होता. या चित्रपट महोत्सवाला रसिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

५.२ मा. यशवंतराव चव्हाण यांचे जन्मघर स्मारक देवराष्ट्रे, तालुका - कडेगांव जिल्हा सांगली:

दि. १ एप्रिल २०२१ ते ३१ मार्च २०२२ या एक वर्षाच्या कालावधीत जन्मघर स्मारकास हजारो पर्यटकांनी भेट दिली.

दि. १८ ऑगस्ट २०२१ रोजी विठामाता चव्हाण यांचा स्मृतीदिन साजरा करण्यात आला. श्री. भीमराव महिंद (व्हा. चेअरमन, क्रांती सहकारी साखर कारखाना) यांचे हस्ते जन्मघर स्मारकामध्ये विठामातेच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.

दि. २५ नोंहेंबर २०२१ रोजी मा.यशवंतराव चव्हाण साहेबांची ३७ वी पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली.या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून मा.आ.अरुण (अण्णा)लाड हे उपस्थित होते.मा.लाड यांचे हस्ते जन्मघर स्मारकामध्ये प्रतिमापूजन करण्यात आले,तसेच चव्हाण साहेबांच्या पूर्णकृती पुतळ्यास पुष्पहार अर्पण करण्यात आला.

दि. १२ मार्च २०२२ रोजी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई केंद्र देवराष्ट्रे व दक्षिण महाराष्ट्र साहित्य संमेलन यांचे संयुक्त विद्यमाने दि १२ मार्च २०२२ रोजी देवराष्ट्रेमध्ये कवी संमेलन व साहित्य संमेलनाचे आयोजन करण्यात आले होते.या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष श्री. अप्पासाहेब खोत होते. बीड येथून प्रभाकर साळेगावकर व राजेसाहेब कदम आदि मान्यवर कवी संमेलनासाठी उपस्थित होते.

५.३ ज्येष्ठ नागरिक आनंद मेळावा – २०२१ :-

कोरोना प्रसारामुळे २०२१ चा ज्येष्ठ नागरिक मेळावा रद्द करण्यात आला.

५.४ विज्ञानगंगा:-

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान व मराठी विज्ञानं परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने विज्ञानगंगा कार्यक्रमांतर्गत दरमहा विविध विषयांवर तज्ज्ञांची व्याख्याने आयोजित केली जातात. अहवाल वर्षामध्ये खालील प्रमाणे व्याख्याने आयोजित करण्यात आली.

अ.क्र.	दिनांक	विषय	व्याख्याते
१.	१६ एप्रिल २०२१	Evolution of Science	प्रो. मयांक वाहिया
२.	२१ मे २०२१	लिपीची जडणघडण	डॉ. अभिजित दांडेकर
३.	१८ जून २०२१	कर्करोग: एक बागुलबुवा	डॉ. मानसी राजाध्यक्ष
४.	१६ जुलै २०२१	विचूदंश	डॉ. हिमतराव बावस्कर
५.	२० ऑगस्ट २०२१	मूलकणांचे चुंबकत्व	प्रो. डॉ. अमोल दिघे
६.	१७ सप्टेंबर २०२१	प्रतिकार कोविड-१९ चा: योग्य आहार-विहार	डॉ. स्मिता लेले,
७.	८ ऑक्टोबर २०२१	रंगांचे अंतरंग	डॉ. हेमंत जोगळेकर
८.	१९ नोंहेंबर २०२१	पॉलिएस्टर टेक्नॉलॉजी	श्री. अनिल केळकर
९.	१७ डिसेंबर २०२१	जळगावचे अधिवेशन	श्री. अ. पां. देशपांडे
१०.	२१ जानेवारी २०२२	भविष्यातील आरोग्य संकटे व भारताची तयारी	प्रा.डॉ. नानासाहेब थोरात
११.	१८ फेब्रुवारी २०२२	सौर चुलींच्या संशोधनातील प्रगती	डॉ. अतुल सागडे
१२.	१८ मार्च २०२२	Interdisciplinary Research	प्रो. ए. एन. नातू

वरील सर्व व्याख्याने व व्याख्यात्यांची माहिती www.chavancenter.org या वेबसाईटवर उपलब्ध आहे.

६. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान माहिती व तंत्रज्ञान प्रबोधिनी (YCPAIT) :-

यशवंतराव चव्हाण सेंटरच्या माहिती व तंत्रज्ञान प्रबोधिनीने कोरोना काळातही Zoom Meeting च्या माध्यमाने C-DAC, MKCL आणि AIT चे Online Courses सुरु ठेवले.

आर्थिक वर्ष २०२१ ते २०२२ या काळात सी-डॅकचे अनुक्रमे व सप्टेंबर २०२१ असे दोन ऑनलाईन DAC कोर्सेस घेण्यात आले. या दोन कोर्सेसमध्ये साधारण २२५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. विद्यार्थ्यांना तांत्रिक शिक्षणासोबत नोकरीच्या दृष्टीने उपयोगी पडेतील असे व्यावसायिक ऑनलाईन मार्गदर्शन देण्यात आले. त्याचाच निकाल म्हणून placements मध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी बजावली. वार्षिक वेतन १३ लाख प्रति वर्ष ते ४.५ लाख प्रति वर्ष असे वेतन देणाऱ्या कंपन्यांमध्ये प्रबोधिनीच्या विद्यार्थ्यांनी बाजी मारली. AIT ने १००% placement चे ध्येय गाठले.

महाराष्ट्र नॉलेज कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या MS-CIT तसेच KLIC Certificate Courses ला शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांकडून चांगला प्रतिसाद मिळाला. या विद्यार्थ्यांसाठी प्रबोधिनीने कोविडचे नियम लक्षात घेऊन MS-CIT व KLIC Certificate Courses चे offline वर्ग सुरु केले. या विद्यार्थ्यांच्या अंतिम परिक्षा MKCL ने Online घेतल्या. सर्वच विद्यार्थ्यांकडे लॅपटॉप किंवा उपलब्ध नसतील असे गृहीत धरून MKCL ने Mobile App द्वारे विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेतल्या.

कोरोना काळानंतर offline Courses ची जोमाने सुरुवात झाली आणि MKCL Courses ला उस्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. प्रबोधिनीने SR. QUALITY ASSURANCE ESTT. (GENERAL STORES) DGQA COMPLEX च्या कर्मचाऱ्यांना वेगवेगळ्या कोर्सेसचे ट्रेनिंग दिले. त्यामुळे त्यांची कार्यक्षमता वाढल्याचे निर्दर्शनास आले.

नावीन्यपूर्ण कोर्सेस असावेत म्हणून प्रबोधिनीने Graphic व संगणकीय टंकलेखन (ComputerTyping) मराठी आणि इंग्लिश इत्यादी वर्ग सुरु केले. त्याला उस्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

मा. सुप्रियाताई सुळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली माहिती व तंत्रज्ञान प्रबोधिनी नवनवीन तंत्रशिक्षण सुरु करण्यास प्रयत्नशील आहे. भविष्यात अनेक विद्यार्थ्यांना ह्याचा जरूर लाभ होईल.

७ यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या सहकार्याने कार्यरत असलेले इतर उपक्रम :-

- ७.१ **प्रथम – मुंबई शिक्षण उपक्रम :-** मुंबई शहरात झोपडपट्टीवासियांच्या मुलांना शिक्षणाची गोडी लागावी म्हणून बालवाड्या चालविणे, संगणकाचे प्रशिक्षण देणे, झोपडपट्टीतील स्थानिक रहिवाशांमधून या उपक्रमाकरिता शिक्षक – शिक्षिका तयार करणे इत्यादी महत्त्वपूर्ण कामे प्रथम – मुंबई शिक्षण उपक्रमामार्फत डॉ. माधव चव्हाण व श्रीमती फरिदा लांबे यांच्या मार्गदर्शनाखाली मोठ्या प्रमाणावर केली जातात. संस्थेच्या उपक्रमास प्रतिष्ठानकडून सहकार्य करण्यात येते. या संस्थेचे कार्यालय प्रतिष्ठानच्या केंद्रीय इमारतीच्या चौथ्या मजल्यावर आहे.
- ७.२ **युरोपियन युनियन चेंबर ऑफ कॉर्मर्स :-** युरोपियन युनियन चेंबर ऑफ कॉर्मर्सच्या भारतीय विभागाचे सहकार्य प्रतिष्ठानच्या उपक्रमांना लाभत असून महाराष्ट्रातील व्यापार, उद्योग व सहकार या सामाजिक क्षेत्रांच्या भरीव वृद्धीसाठी ते फार महत्त्वाचे आहे. युरोपियन युनियन चेंबर ऑफ कॉर्मर्स इन हंडियाद्वारे निरनिराळ्या क्षेत्रात प्रकल्प

उभारण्यासाठी आर्थिक मदत कशी उपलब्ध करून घेता येईल, याची माहिती प्रसिद्ध केली जाते. या संस्थेचे कार्यालय चव्हाण केंद्र इमारतीच्या तिसऱ्या मजल्यावर आहे.

- ७.३ महाराष्ट्र आर्थिक विकास मंडळ :-** महाराष्ट्र आर्थिक विकास मंडळ या संस्थेची स्थापना प्रसिद्ध अर्थशास्त्रज्ञ कै. डॉ. धनंजयराव गाडगीळ यांनी सन १९५७ मध्ये केली. ही संस्था महाराष्ट्राचा आर्थिक व औद्योगिक विकास वेगाने आणि संतुलितपणे होण्यासाठी संशोधनाचे कार्य करते. महाराष्ट्रामध्ये उद्योग सुरु करण्यासाठी इच्छुक असणाऱ्या उद्योजकांना सांख्यिकीय माहिती पुरविणे, योग्य निर्णय घेण्यासाठी राज्य शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयांची माहिती देणे, चिकित्सक पद्धतीने अधिकृत आकडेवारी पुरविणे तसेच महाराष्ट्रात उपलब्ध असलेल्या उद्योगसंधीविषयी माहिती देण्याचे काम ही संस्था करते. संस्थेतर्फे उद्योजकांसाठी परिसंवाद, परिषदा व कार्यशाळा आयोजित केल्या जातात. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई व सदरची संस्था परस्पर सहकायने काम करतात. महाराष्ट्र आर्थिक विकास मंडळाचे कार्यालय केंद्र इमारतीतील तिसऱ्या मजल्यावर आहे.
- ७.४ बॉम्बे सिटी पॉलिसी रिसर्चफाउंडेशन (मुंबई फर्स्ट) :-** मुंबई फर्स्ट ही संस्था बॉम्बे चेंबर ऑफ कॉर्मर्स अॅन्ड इंडस्ट्रीज आणि बॉम्बे सिटी पॉलिसी रिसर्च फाउंडेशन या संस्थांच्या पुढाकाराने व औद्योगिक / वाणिज्य क्षेत्रातील अनेक आस्थापनांच्या आर्थिक पाठबळावर १९९५ मध्ये अस्तित्वात आली. या संस्थेचे प्रमुख उद्दिष्ट मुंबई शहरातील वाढत्या लोकसंख्येचे आव्हान स्वीकारून येथील पायाभूत सुविधांमध्ये विकास करून नागरिकांच्या राहणीमानाची पातळी उंचावणे, काम करण्याच्या परिस्थितीत सुधारणा घडवून आणणे आणि भांडवली गुंतवणूकदारांना आकर्षित करणे हे आहे. मुंबई शहराच्या विविध प्रश्नांवर विचार करण्यासाठी शासन, महानगरपालिका व इतर स्वयंसेवी संस्था यांचे समन्वयक म्हणून ही संस्था कार्य करते. या संस्थेचे कार्यालय प्रतिष्ठानच्या केंद्रीय इमारतीच्या तिसऱ्या मजल्यावर आहे.

८. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईला मिळालेले अनुदान :-

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबईला सन २०२१-२२ मध्ये रु. ३.२५ कोटी इतकी रक्कम देणगी म्हणून प्राप्त झाली आहे.

९. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या विभागांमार्फत झालेले कार्यक्रम :

९.१ महिला विभाग

- यशवंतराव चव्हाण सेंटर च्या महिला विभागामार्फत २ दिवसीय कार्यशाळा दिनांक २१ आणि २२ फेब्रुवारी २०२२ रोजी घेण्यात आली :

कोविडच्या महामारीनंतर नव्या जोमाने, नव्या रचनेने, नव्या उमेदीने विभागाचे काम पुन्हा सुरु करण्यासाठी या कार्यशाळेला संपूर्ण महाराष्ट्रातून जिल्हा समन्वयिका उपस्थित होत्या. कार्यशाळेचा प्रमुख उद्देश हा जिल्हा समन्वयकांना विविध नवीन योजिलेल्या कार्यक्रमांचे प्रशिक्षण ज्यामध्ये विधी साक्षरता, कौटुंबिक हिंसाचार आणि मानसिक आरोग्य, महिलांवर होणारे अत्याचार तसेच सायबर गुन्हे, सूक्ष्म अन्न सुरक्षा प्रक्रिया आणि काही चालू असलेल्या कार्यक्रमांचे नवीन पैलू समजण्यासाठी मार्गदर्शन करेण्यात आले. त्यामध्ये उमेद, महाराष्ट्र आर्थिक विकास महामंडळ, आत्मा यांच्या योजनांचा समावेश होता.

९.२ यशोगाथा यशस्विनीची :

चब्हाण सेंटर मार्फत मागील संपूर्ण दशक महिलांच्या सामाजिक व आर्थिक विकासासाठी सतत प्रयत्न केले जात आहेत. महाराष्ट्राच्या कानकोपन्यातील हजारो स्थियांना या अभियानाचा लाभ झाला आहे. कष्टकरी महिलांना मिळालेल्या आर्थिक मदतीमुळे त्यांनी फक्त स्वतःचेच नाही तर त्यांच्या संपूर्ण कुटुंबाचे सक्षमीकरण केले आहे. याच कष्टाळू आणि जिदी महिलांच्या ‘यशोगाथा’ सगळ्या महाराष्ट्राला दाखवण्यासाठी त्यांचा आदर्श इतर महिलांना घेऊन देण्यासाठी ‘यशोगाथा यशस्विनीची’ हा उपक्रम राबविला जातो.

यामध्ये महिला स्वतः मोबाईल वर आपल्या कामाचा व्हिडियो बनवून माहिती सांगतात. जानेवारी महिन्यापासून दर शनिवारी एका महिलेची यशोगाथा सोशल मीडिया वर पोस्ट केली जात आहे.

९.३ यशस्विनी सन्मान :

महाराष्ट्रातील महिलांच्या विकास वाटचालीमधील एक महत्वाचा टप्पा म्हणजे २२ जून १९९४ रोजी आलेले ‘महिला धोरण’. महिलाविषयीच्या कौटुंबिक, पारंपरिक आणि सामाजिक गैरसमजुतीची चौकट मोडण्याची गरज लक्षात घेऊन मा. शरदचंद्रजी पवार यांनी मुख्यमंत्री असताना भारतातले पहिले महिला धोरण महाराष्ट्रात लागू केले.

याच ऐतिहासिक दिवसाला यावर्षी २८ वर्ष पूर्ण होत आहेत आणि या निमित्ताने महाराष्ट्रातील सामाजिक, क्रीडा, साहित्य, उद्योजकता, पत्रकारिता, कृषी या क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या महिलांचा सन्मान करण्यासाठी “यशस्विनी सन्मान” पुरस्कार या वर्षीपासून यशवंतराव चब्हाण सेंटर मार्फत देण्यात येत आहे.

या पुरस्कारचे वितरण २२ जून २०२१ रोजी पुण्यामध्ये झाले.

- महाराष्ट्र महिला व्यासपीठातर्फे महिलांची शारीरिक, मानसिक, आर्थिक, सामाजिक दृष्टीने सक्षमता वाढावी यासाठी विविध उपक्रम, तसेच योजनांच्या माध्यमातून कृतिशील प्रयत्न केले जातात.

संयोजिका श्रीमती रेखा नार्वेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाराष्ट्र महिला व्यासपीठाचे कामकाज चालते.

यशवंतराव चब्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई महाराष्ट्र महिला व्यासपीठातर्फे सन २०२२ या वर्षासाठी ८ मार्च २०२२ रोजी सांय ४.३० वाजता राज्यस्तरीय महिला गौरव पुरस्कार प्रदान सोहळा आयोजित करण्यात आला होता.

या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी नाट्य संगीतक्षेत्राच्या ज्येष्ठ कलाकार फैयाज आणि प्रमुख अतिथी प्रसिद्ध गायिका डॉ. नेहा राजपाल होत्या. यावेळी महिला व्यासपीठ संयोजिका श्रीमती रेखा नार्वेकर यांनी पुरस्कृत केलेला पुरस्कार रोख रक्कम रु. १०,०००/-, शाल, श्रीफळ व सन्मानपत्र, सन्मानचिन्ह देऊन क्रीडाक्षेत्रातील उत्कृष्ट जलतरणपटू आरती बाजीराव पाटील यांना सन्मानित करण्यात आले.

यावेळी ‘कुसुमिता’ या महिलांनी लिहिलेल्या अभिनव काव्य संग्रहाचे प्रकाशन करण्यात आले.

९.४ आरोग्य, दिव्यांग आणि ज्येष्ठ नागरिक विभाग

वार्षिक कार्य अहवाल : (दि. १ एप्रिल, २०२१ ते ३१ मार्च, २०२२)

महाराष्ट्रातील दिव्यांग आणि ज्येष्ठ नागरिक व्यक्तींच्या विविध समस्या संवाद व समन्वयाच्या भूमिकेतून सोडविता येतात. या विभागाचे संयोजक विजय कान्हेकर व दत्ता बाळसराफ, अभिजित राऊत, दिपिका शेरखाने आणि या मंचाचे समन्वयक म्हणून सौ. सुकेशनी वि. मर्चेंडे-शेवडे हे काम पाहतात. या मंचामार्फत महाराष्ट्रातील दिव्यांगांसाठी विविध जिल्हांत मोफत कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधने वाटप शिबिरांचे आयोजन केले जाते. उदा. जयपूर फूट, केलीपर, कुबडी, एल्बो क्रचेस, वोर्किंग स्टिक्स, वोकर, सर्जिकल शूज, ट्रायसिकल, व्हीलचेअर, कमोड चेअर, सी.पी.चेअर, एम.आर. कीट, ब्रेल कीट, अंध काठी, अंध गोगल, श्रवणयंत्र आदी साहित्य तसेच कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधनांचे मोफत वाटप करण्यात येते. सन २००९ पासून ते आजपर्यंत शासकीय योजनेच्या माध्यमातून महाराष्ट्रातील एकूण १,२०,००० दिव्यांगाना व ज्येष्ठ नागरिकांना कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधनाचे वाटप करून त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याचा प्रयत्न केला गेला आहे. तसेच मंचाच्या वतीने दिव्यांगांच्या विविध विषयांवर, समस्यांवर नियमित चर्चा व कार्यशाळेचे आयोजन करून त्यांच्या समस्यांचे निराकरण करण्यात येते. तसेच मार्गदर्शन व सल्लाही दिला जातो.

- दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ६ नोव्हेंबर, २०२१ “शोध आनंदी जीवनाचा” ऑनलाईन कार्यशाळा :-

दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी आयोजित एक दिवसीय “शोध आनंदी जीवनाचा” कार्यशाळेस लोकांनी या मानसिक आरोग्य विषयाच्या कार्यशाळेस पसंती दशविली.. त्यामुळे लोकांच्या मागणीनुसार या कार्यशाळेत मांडलेले विषय पुन्हा समजून घेण्यासाठी या दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ६ नोव्हेंबर, २०२१ “शोध आनंदी जीवनाचा” ऑनलाईन कार्यशाळेचे आयोजन पुढील वेळापत्रकानुसार फेसबुक पेजवरून करण्यात आले होते.

अ.क्र.	दिनांक	विषय	वक्त्यांची नावे
१.	३० ऑक्टोबर, २०२१	शोध दैनंदिन आनंदी जीवनाचा	मा. डॉ. मनोज भाटवडेकर
२.	३१ ऑक्टोबर, २०२१	बालपण आणि आनंद	मा. डॉ. समीर दलवाई
३.	१ नोव्हेंबर, २०२१	आनंदी शिक्षणासाठी उपयुक्त अभ्यासक्रम	मा. आरती सवूर
४.	२ नोव्हेंबर, २०२१	विशेष गरजा असलेल्या मुलांच्या जीवनातील आनंद	मा. डॉ. कल्याणी मांडके
५.	३ नोव्हेंबर, २०२१	वय वर्ष ६० नंतर आनंदी आयुष्यासाठी वाटचाल	मा. डॉ. अंजली छाविया
६.	४ नोव्हेंबर, २०२१	स्त्री मन आणि मानसिक आरोग्य	मा. डॉ. अनुराधा सोवाणी
७.	५ नोव्हेंबर, २०२१	तृतीयपंथी आणि त्यांचे मन	मा. प्रिया पाटील
८.	६ नोव्हेंबर, २०२१	मानसिक आरोग्य क्षेत्रातील तज्ज्ञ व प्रशिक्षित मनुष्य वळाची गरज	मा. प्रा. चेतन दिवाण
९.		मनोगत	मा. डॉ. साधना तायडे संचालक (आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई)

- दिनांक ३ जानेवारी, २०२२ रोजी दिव्यांग सामूहिक विवाह सोहळा :- मा. शरदचंद्र पवार साहेब यांच्या ८१ व्या वाढदिवसानिमित्त मा. खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या संकल्पनेतून यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई आरोग्य दिव्यांग व ज्येष्ठ नागरिक विभाग, पवार पब्लिक चेरीटेबल ट्रस्ट आणि महात्मा गांधी सेवा संघ संचालित जिल्हा दिव्यांग पुनर्वसन केंद्र पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने पुणे, औरंगाबाद, कोल्हापूर येथे विभागवार घेण्यात आलेल्या दिव्यांग वधू-वर परिचय मेळाव्यांतून लग्न जुळलेल्या १२ जोडप्यांचा सामुदायिक विवाह सोहळा दिनांक ३ जानेवारी, २०२२ रोजी क्रांतीज्योती सावित्रीमाई फुले यांच्या जयंतीदिनाचे औचित्य साधून निसर्ग मंगल कार्यालय, मार्केट यार्ड, गुलटेकडी, पुणे येथे पार पडला. या सोहळ्यासाठी प्रमुख अतिथी म्हणून खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे आणि समाज कल्याण मंत्री श्री. धनंजय मुंडे हे ऑनलाईन पद्धतीने उपस्थित होते.

लग्न झालेल्या १२ जोडप्याला विवाहानंतर संसारोपयोगी साहित्य मोफत देण्यात आले त्यात लोखंडी कपाट, पलंग, आवश्यक भांड्यांचा सेट, प्रवास खर्च इ. देण्यात आला तसेच विवाह सोहळ्या दरम्यान वधुसाठी सोन्याचे मंगळसूत्र, पैंजण, जोडवी, आदी सुहासिनीची आभूषणे, उभयंताना कपडे आदी साहित्य प्रतिष्ठानच्या वतीने देण्यात आले. सर्व दाम्पत्यांच्या इच्छेनुसार वैदिक पद्धतीने आणि देशाच्या संविधानाच्या उद्देशिकेचे वाचन करून आणि शुभेच्छा, आशीर्वाद देऊन हा विवाह सोहळा संपन्न झाला.

याची सविस्तर माहिती पुढील तक्त्याप्रमाणे.

अ.क्र.	दिनांक	आयोजनाचे ठिकाण	परिचय मेळावा / विवाह सोहळा	एकूण नोंदणी/ विवाह उत्सुक जोड्या
१.	१७ सप्टेंबर, २०२१	निसर्ग मंगल कार्यालय, मार्केट यार्ड, पुणे	परिचय मेळावा-१	२५०
२.	१४ नोव्हेंबर, २०२१	रुक्मिणी सभागृह, एम.जी.एम., औरंगाबाद.	परिचय मेळावा-२	१४६
३.	२८ नोव्हेंबर, २०२१	स्वयम विशेष मुलांची शाळा, जिल्हा न्यायालय इमारतीच्या शेजारी, GST भवना मागे, कसबा बावडा रोड, कोल्हापूर.	परिचय मेळावा-३	११५

- दिनांक : ५ ऑगस्ट, २०२१ ते २५ ऑगस्ट २०२१ “मोफत श्रवणयंत्र वितरणासाठी नोंदणी व तपासणी शिबिर” :- सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबई, दिव्यांग हक्क विकास मंच, पवार पब्लिक चेरीटेबल ट्रस्ट, ठाकरसी ग्रुप, स्वरूप चेरीटेबल फाउंडेशन आणि महात्मा गांधी सेवा संघ, औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. ५ ऑगस्ट, २०२१ ते २५ ऑगस्ट २०२१ या कालावधीत पुणे जिल्ह्यामध्ये कर्णबधीर मुलांसाठी व ज्येष्ठ नागरिकांसाठी नोंदणी, तपासणी आणि “मोफत श्रवणयंत्र वितरण” शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यांची सविस्तर माहिती पुढील प्रमाणे .

अ.क्र.	दिनांक	जिल्हा	शिबिराचे ठिकाण	सहकार्य केलेल्या इतर संस्थांची नावे	शिबिराचे स्वरूप	एकूण
१.	५, ६, ७ आॅगस्ट, २०२१	अकोला	जिल्हा नियोजन समिती सभागृह, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अकोला	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद अकोला	तपासणी शिबिर	२५१
२.	९, १०, ११ आॅगस्ट, २०२१	वसमत	मधूर मंगल कार्यालय, वसमत	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद वसमत, बीड	तपासणी शिबिर	४०२
३.	१४, १५, १६ आॅगस्ट, २०२१	परळी, हिंगोली	नटराज रंगमंदिर, परळी जिल्हा- हिंगोली	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद हिंगोली	तपासणी शिबिर	५६५
४.	१७, १८ आॅगस्ट, २०२१	जालना	साखर कारखाना, अंकुश नगर, जालना	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद जालना	तपासणी शिबिर	३५५
५.	१९, आॅगस्ट, २०२१	जालना	शिक्षण संस्था, घनसावंगी, जालना	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद जालना	तपासणी शिबिर	४०३
६.	२० आॅगस्ट, २०२१	जालना	पार्थ सैनिक शाळा, जालना	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद जालना	तपासणी शिबिर	४९९
७.	२३, २४, व २५ आॅगस्ट, २०२१	बारामती	राष्ट्रवादी भवन, बारामती, पुणे	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद पुणे	तपासणी शिबिर	६३२

- दिनांक २९ ऑक्टोबर ते २ नोव्हेंबर, २०२१ “मोफत श्रवणयंत्र वितरण शिबिर” :- या वितरण सोहळ्याला मा. सौ. सुप्रिया सुळे आणि इतर मान्यवर उपस्थित होते. श्रवणयंत्र लावल्यानंतर लाभार्थीच्या चेहऱ्यावरील आनंद अनुभवण्यासारखा होता.

अ. क्र.	दिनांक	जिल्हा	आयोजित शिबिराचे ठिकाण	सहकार्य केलेल्या इतर संस्थांची नावे	शिबिरासाठी उपस्थित प्रमुख पाहुण्यांची नावे	एकूण
१.	२९, ३० व ३१ ऑक्टोबर, २०२१	पुणे	निसर्ग मंगल कार्यालय, गुलटेकडी, मार्केटयार्ड, पुणे	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद पुणे	वितरण शिबिर	३८५
२.	१ व २ नोव्हेंबर, २०२१	बारामती	राष्ट्रवादी भवन, बारामती, पुणे	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद पुणे	वितरण शिबिर	३१५

- दिनांक १८ डिसेंबर, २०२१ ते ८ जानेवारी, २०२२ “मोफत कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधने नोंदणी व तपासणी शिबिर”:- केंद्र शासनाच्या एडीप आणि राष्ट्रीय वयोश्री योजनेअंतर्गत सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबई, दिव्यांग हक्क विकास मंच, जिल्हा दिव्यांग पुनर्वसन केंद्र, पुणे आणि महात्मा गांधी सेवा संघ, औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक २१ डिसेंबर, ते ८ जानेवारी, २०२२ रोजी पर्यंत दिव्यांग व्यक्तींसाठी व ज्येष्ठ नागरिकांसाठी “मोफत कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधने नोंदणी व तपासणी शिबिर” आयोजित करण्यात आले होते.

अ.क्र.	दिनांक	शिबिराचे ठिकाण	एडीप शिबिराचे एकूण लाभार्थी	राष्ट्रीय वयोश्री योजने अंतर्गत शिबिराचे एकूण लाभार्थी
१.	१८/१२/२०२१	भोर	२३०	२३१५
२.	२०/१२/२०२१	सासवड, पुरंदर	२८७	९२१
३.	२१/१२/२०२१	सासवड, पुरंदर	१७२	१२१५
४.	२३/१२/२०२१	वेल्हे	६६	४००
५.	२४/१२/२०२१	वेल्हे (पानशेत)	१४	२८३
६.	२७/१२/२०२१	मुळशी	९३	२२५८
७.	२८/१२/२०२१	मुळशी	४३	३३६
८.	२९/१२/२०२१	खेड, शिवापूर	३५	१९८
९.	२९/१२/२०२१	सारंगपूर	४९	१५९
१०.	०७/०१/२०२२	तळेगाव-दाभाडे	२७७	१७४
११.	०८/०१/२०२२	तळेगाव-दाभाडे	२९८	४०२
१२.	०९/०१/२०२२	फुरसुंगी, हवेली	१८०	१,०२०
	०९/०१/२०२२	एकूण	१,७४४	९,६८१
				११,४२५

- दिनांक २५ जानेवारी, २०२२ ते २६ फेब्रुवारी २०२२ “मोफत श्रवणयंत्र वितरण शिबिर”:- यावेळी वितरण शिबिरात मा. खा. सौ. सुप्रिया सुले, आणि इतर मान्यवर उपस्थित होते. श्रवणयंत्र लावल्या नंतर स्पष्ट ऐकू येत असल्याचा आनंद लाभार्थीच्या चेहन्यावर दिसत होता तसेच लहानग्यांनी जेव्हा प्रथमच ध्वनी लहरींचा अनुभव घेतला तेव्हा त्यांच्या चेहन्यावरील आनंद पाहणे हा एक अविस्मरणीय अनुभव होता. जानेवारी आणि फेब्रुवारी महिन्यात झालेल्या मोफत श्रवणयंत्र वितरण शिबिरांची सविस्तर माहिती खालील प्रमाणे:

अ.क्र.	दिनांक	जिल्हा	आयोजित शिबिराचे ठिकाण	सहकार्य केलेल्या इतर संस्थांची नावे	एकूण लाभार्थी
१.	२५, २६ जानेवारी, २०२२	बुलडाणा	सिंदखेडराजा, बुलडाणा	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद बुलडाणा	३७३

३.	११ व १२ फेब्रुवारी, २०२२	जालना	जालना	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद बुलडाणा	८२१
४.	१३ व १४ फेब्रुवारी, २०२२		घनसावंगी, जालना		
५.	१६ फेब्रुवारी, २०२२		पार्थ सैनिकी शाळा, खडपोडी, जालना		
६.	२१, २२ व २३ फेब्रुवारी, २०२२	पुणे	निसर्ग मंगल कार्यालय, गुलटेकडी, मार्केटयार्ड, पुणे	समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद पुणे	१,०००
७.	२५ व २६ फेब्रुवारी, २०२२		शरदचंद्र पवार साहेब सभागृह, धनकवडी, पुणे		

● (UDID CARD) वैश्विक ओळखपत्र वाटप शिबिर (डिसेंबर-२०२१ पासून):- दिव्यांग हवाला अधिनियम-२०१६ या कायद्यातील प्रकरण ५६,५७,५८ नुसार धोरणात्मक निर्णयाची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी करणे तसेच सर्व २१ प्रकारच्या दिव्यांग व्यक्तींना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात टिकवून ठेवणे, गरजेनुसार वैद्यकीय पुनर्वसनात्मक सहाय्यभूत सेवा विहित कालावधी मिळण्याकरिता विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करणे आणि दिव्यांग प्रमाणपत्र उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. परंतु केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय दिव्यांग सक्षमीकरण विभागाद्वारे १ जून, २०२१ नंतर जुने दिव्यांग प्रमाणपत्र रद्द करून फक्त स्वावलंबन पोर्टल वर देण्यात आलेले प्रमाणपत्रे ग्राह्य धरण्यात योणार आहे. अजूनही ३ लाखाहून अधिक दिव्यांगाना प्रमाणपत्र मिळालेली नाहीत. यशवंतराव चव्हाण सेंटरने महाराष्ट्र शासनास असे सुचिविले आहे. की संपूर्ण राज्यात ऑनलाईन दिव्यांग प्रमाणपत्र विशेष मोहीम राबविल्यास दिव्यांग व्यक्तींकरिता लाभाच्या योजना कायन्वित करणे सोयीचे होईल, त्याचबरोबर त्याचे आर्थिक, सामाजिक आणि मानसिक सक्षमीकरण करून पुनर्वसन होऊ शकेल. विविध प्रकारची सहाय्यभूत साधने आणि उपकरणे पुरवठा करणे व त्याचबरोबर रोजगार आणि स्वयंरोजगाराच्या संधी उपलब्ध करणे यामुळे सोयीचे होईल ही माहिती सरकारी योजनांच्या विविध प्रक्रियेसाठी उपयोग होईल.

शासनासोबत पाठपुरावा केल्यानंतर शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. त्यानंतर महाराष्ट्रातील ९७००० दिव्यांगांची नाव नोंदणी झाली आहे पैकी ७४००० दिव्यांगांना शासनाकडून ओळखपत्र देण्यात आली आहेत.

● दिनांक, ७ जानेवारी, २०२२ “ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मोफत कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत साधने नाव नोंदणी व पूर्व तपासणी शिबिर”:- शासनाच्या वयोश्री योजनेअंतर्गत सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबई, दिव्यांग हक्क विकास मंच, जिल्हा दिव्यांग पुनर्वसन केंद्र, पुणे आणि महात्मा गांधी सेवा संघ, औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक ७ जानेवारी, ते ९ जानेवारी, २०२२ रोजी पर्यंत ज्येष्ठ नागरिकांसाठी “मोफत कृत्रिम अवयव व सहाय्यभूत

साधनेसाठी नोंदणी व पूर्व तपासणी “शिबिर” आयोजित करण्यात आले होते. याची सविस्तर माहिती खालील तक्त्याप्रमाणे...

अ.क्र.	दिनांक	शिबिराचे ठिकाण	राष्ट्रीय वयोश्री योजने अंतर्गत शिबिराचे एकूण लाभार्थी
१.	०७/०१/२०२२	तळेगाव-दाभाडे	१७४
२.	०८/०१/२०२२	तळेगाव-दाभाडे	४०२
३.	०९/०१/२०२२	फुरसुंगी, हवेली	१०२०
		एकूण	१५९६

१.५ कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला फोरम, मुंबई

भारतीय संसदेने १९८७ मध्ये पारित केलेल्या विधी सेवा प्राधिकरण अधिनियमात अंतर्भूत असलेली मोफत कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला योजना राबविण्याचे काम यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानमार्फत केले जाते. या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रतिष्ठानने “यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला फोरम”ची स्थापना केली आहे. फोरमचे सदस्य-सचिव ॲड. जयमंगल धनराज यांच्यासह साधारणपणे ३५ वकील व समाजसेवक याकरिता आपली सेवा देत आहेत. कोरोनामुळे उद्घवलेल्या परिस्थितीतून जनजीवन पूर्वपदावर आल्यानंतर प्रतिष्ठानच्या वतीने, कायदेविषयक सहाय्य व सल्ला फोरमने अहवाल वर्षात ‘विधी साक्षरता’ या विषयावर चार वेगवेगळ्या ठिकाणी सकाळी १० ते सायं. ५.०० या वेळेत कार्यशाळा आयोजित केल्या होत्या.

पहिली कार्यशाळा, केदारनाथ स्कूल, केदारनाथ येथे २४ सप्टेंबर २०२१ रोजी आयोजित केली होती. दुसरी कार्यशाळा प्रतिष्ठान व मैत्री संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने २४ ऑक्टोबर २०२१ रोजी करीरोड, मुंबई येथे, तिसरी ५ डिसेंबर २०२१ रोजी अर्नाळा युवा संस्था के.जी. हायस्कूल, विरार येथे तर चौथी कार्यशाळा मुंबई प्रेस क्लब जवळच्या टी.व्ही. जनलिस्ट असोसिएशन सभागृह, येथे आयोजित करण्यात आली होती.

कार्यशाळांमध्ये कायदेविषयक मोफत सहाय्य सल्ला फोरमचे सदस्य-सचिव ॲड. जयमंगल धनराज यांनी ‘भारतीय संविधान’ तसेच ‘मानवी हक्क’ या विषयावर उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. त्यांनी संविधानाचे महत्त्व, जनतेसाठी असलेल्या तरतुदीची सविस्तर माहिती उलगडून सांगितली. ॲड. निलेश पावसकर यांनी ‘पोलीस यंत्रणा आणि सामान्य नागरिक’ या विषयावर उपस्थितांना माहितीपूर्ण मार्गदर्शन केले. पोलिसांच्या सामान्य जनतेप्रती असलेल्या जबाबदाऱ्या, नागरिकांनी पाळावयाचे कायदेविषयक नियम, गुन्ह्यांचे प्रकार व स्वरूप आणि ते पोलिसात नोंदविण्याची प्रक्रिया इत्यादी माहिती विस्ताराने सांगितली. महिलांसंबंधीच्या कायद्यांचे जाणकार ॲड. दिलीप तळेकर आणि ॲड. हेमंत केंजाळकर यांनी ‘महिलांसाठी असलेल कायदे’, त्यांची अंमलबजावणी याबदल उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. त्यांनी मानवी हक्क सुरक्षा कायदा, विधवा पुनर्विवाह कायदा, मुस्लीम विवाह कायदा, कौटुंबिक हिंसा, हुंडाबंदी, मालमत्ता व वारसा हक्क कायदा, विशाखा कमिटी-कामाच्या ठिकाणी होणारे महिलांचे शोषण, स्त्रियांसाठी समान वेतन याबाबत सखोल माहिती दिली. ॲड. विकास शिवगण आणि ॲड. भूपेश सामंत यांनी ‘माहितीचा अधिकार’ कायदा, शासन यंत्रणेतील

व्यवहारात पारदर्शकता, भ्रष्टाचार निर्मूलन, प्रशासकीय कार्यपद्धती, अन्यायाविरुद्ध दाद कशी व कोठे मागावी याचे नियमबद्ध मार्गदर्शन केले. तसेच ॲड. प्रॉस्पर डिसुझा यांनी सायबर क्राईम आणि त्यासंबंधीचे कायदे याबाबतची इत्थंभूत माहिती देऊन सामान्य जनतेने सायबर बुलिंग टाळण्यासंदर्भात काय काळजी घ्यावी, याचे विवेचन केले.

१.६ शिक्षण विभाग

शिक्षणाला महत्व देऊन क्रीयाशील समाज घडविण्यासाठी, यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबई येथे शिक्षण विकास मंच कार्यरत आहे. २००८ साली स्व. डॉ. कुमुद बन्सल यांच्या मार्गदर्शनाखाली या मंचाची स्थापन झाली. त्यांनी दाखवलेल्या मार्गावर शिक्षण विकास मंचाची वाटचाल सुरु आहे. हा मंच शैक्षणिक प्रश्न, शैक्षणिक उपक्रम, शैक्षणिक धोरण इत्यादी बाबींवर मुख्यत्वे काम करतो. यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्ष मा.सौ.सुप्रियाताई सुळे, शिक्षण विकास मंचच्या निमंत्रक असून डॉ.वसंत काळपांडे मुख्य संयोजक, बसंती रॉय विशेष सल्लागार आणि डॉ.माधव सूर्यवंशी शिक्षण विकास मंचच्या कोअर टीमचे समन्वयक म्हणून जबाबदारी पाहतात. नजमा काळी, ऐनुल आत्तार, अजित तिजोरे आणि जयवंत कुलकर्णी हे शिक्षण विकास मंचचे कोअर टीमचे सदस्य आहेत. दत्ता बाळसराफ हे मानद कार्यक्रम व्यवस्थापक असून शिक्षण विभागाचे प्रमुख योगेश कुदळे आहेत आणि त्यांना सहाय्य करण्याचे काम संजना पवार करतात. कोअर टीमचे सदस्य आणि शिक्षण विकास मंचशी जोडले गेलेले राज्यभरातील आणि भारताबाहेरीलही सुमारे २०००० सदस्य पूर्णपणे स्वयंसेवी वृत्तीने काम करतात. यात प्राथमिक, माध्यमिक, आणि महाविद्यालयीन शिक्षक, शाळांचे मुख्याध्यापक, संस्थाचालक, शिक्षणतज्ज्ञ, स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी, शिक्षण प्रेमी आणि पत्रकार यांचा समावेश आहे. शिक्षण विकास मंचाच्या माध्यमातून प्रामुख्याने शिक्षण कट्टा, शैक्षणिक साहित्य पुरस्कार, ग्रंथ निर्मिती आणि ग्रंथ पुरस्कार, शिक्षण साहित्य संमेलन, व्याख्याने, पालक मेळावे, दत्तक शाळा योजना तसेच शिक्षकांसाठी प्रशिक्षणे आणि कार्यशाळा इत्यादी उपक्रम राबवले जातात.

- **आता शाळा सुरु झाल्या पाहिजेत :** कोरोना संसर्गाचे प्रमाण कमी होत असताना आता शाळा सुरु झाली पाहिजे अशी पालकांप्रमाणे मुलांची ही मागणी वाढत होती. गेली दीड ते दोन वर्ष शाळा बंद असल्यामुळे मुलांचे मानसिक तसेच शारीरिक नुकसान झाले आहे. या विषयावर शिक्षण संवाद घडवून आणण्यासाठी मंगळवार, दिनांक ३ ऑगस्ट २०२१ रोजी संध्याकाळी ४ ते ६ या कालावधीत शिक्षण विकास मंच, यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबई तरफे शिक्षक, पालक आणि शिक्षणप्रेमी यांच्यासाठी एका शिक्षणकट्ट्याचे आयोजन करण्यात आले. राज्यभरातून समन्वयक, अभ्यासक, संस्थाचालक, शिक्षक संघटना प्रतिनिधी, पालक यांनी यावेळी आपली भूमिका मांडली.

- **द्विशिक्षकी शाळांचे सक्षमीकरण, समाजाची गरज :** या विषयाच्या अनुषंगाने सोमवार दिनांक ११ ऑक्टोबर २०२१ रोजी झूम मिटिंग पार पडली. यामध्ये शिक्षण विकास मंचाचे मुख्य संयोजक डॉ.वसंत काळपांडे, विशेष सल्लागार बसंती रॉय, कोअर टीमचे सदस्य डॉ. माधव सूर्यवंशी, अजित तिजोरे, योगेश कुदळे, भोरच्या गट शिक्षणाधिकारी अश्विनी सोनवणे, पुणे जिल्हापरिषदेचे सेवानिवृत्त शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) सुनील कुन्हाडे उपस्थित होते

मा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या पुढाकाराने द्विशिक्षकी शाळांचे सक्षमीकरण या विषयावर शिक्षण विकास

मंच, यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबई व एमकेसीएल फौडेशन यांची संयुक्त बैठक १ ३ ऑक्टोबर २०२१ रोजी पुणे येथे घेण्यात आली. सदर बैठकीसाठी शिक्षण विकास मंचचे मुख्य संयोजक डॉ.वसंत काळपांडे, विशेष सल्लागार बसंती रॉय, संयोजक दत्ता बाळसराफ, नजमा काझी, ऐनुल आत्तार सदस्य आणि योगेश कुदळे आदी उपस्थित होते. एम.के.सी.एल.चे विवेक सावंत, रेवती नामजोशी, उदय पंचपोर, विनायक कदम आदी उपस्थित होते.

द्विशिक्षकी शाळांचे सक्षमीकरण या विषयीची गरज लक्षात घेऊन २७ डिसेंबर २०२१ रोजी परभणी, २७ डिसेंबर २०२१ रोजी जालना आणि २८ डिसेंबर २०२१ रोजी औरंगाबाद, दिनांक २७ ऑक्टोबर रोजी नाशिक आणि ३० ऑक्टोबर रोजी कराड येथे बैठक घेण्यात आली. या कटूचाला उपस्थित असलेल्या शिक्षकांनी आपल्या शाळेतील पट कसा वाढविला याच्या यशोगथा सांगितल्या, शिक्षकांची अशैक्षणिक कामे कमी करावीत, शिक्षकांच्या कामाचे मूल्यांकन करावे, काम करणाऱ्या शिक्षकांना प्रोत्साहित करावे, पालकांचा सहभाग असावा यासंदर्भातील मते मान्यवरांनी व्यक्त केली. तसेच स्वयंअध्ययनाला महत्व द्यावे, पिअर लार्निंगसाठी प्रोत्साहित करावे, असे प्रतिपादन केले. वाचन संस्कृती टिकावी, यासाठी अक्षर आनंद सारखा प्रयोग कशा पद्धतीने यशस्वी झाला याची यावेळी माहिती दिली.

- **देशोदेशींचं शिक्षण – तुलनेची गरज आणि अडचणी:** सर्व शिक्षणप्रेमीसाठी देशोदेशीच्या शिक्षणपद्धती” या व्याख्यानमालेचे डिसेंबर २०२० ते एप्रिल २०२१ या कालावधीमध्ये आयोजन करण्यात आले होते. व्याख्यानांमध्ये सिंगापूर, फिनलॅण्ड, मलेशिया, ओमान, दक्षिण कोरिया, अमेरिका, इस्राईल स्विट्जरलंड, ऑस्ट्रेलिया, यु. के. आणि आयवरी कोस्ट नेदरलॅण्ड्स, कॅनडा, दक्षिण आफ्रिका, इत्यादी देशाच्या शिक्षण पद्धतींवर मान्यवरांनी प्रकाशझोत टाकला. तसेच देशोदेशीचे शालेय शिक्षण या ग्रंथाच्या संपादनाचे काम सुरु आहे. सदर ग्रंथामध्ये २१ देश व २४ लेख आहेत. या ग्रंथाच्या मुख्य संपादक धनवंती हर्डीकर असून सह संपादक अजित तिजोरे, डॉ. माधव सूर्यवंशी आहेत. डॉ. वसंत काळपांडे यांचीही संकल्पना आणि वेळोवेळी मार्गदर्शन लाभले आहे. शिक्षण विभाग प्रमुख योगेश कुदळे सहाय करत आहेत. हा ग्रंथ नोव्हेंबर मध्ये प्रकाशित होईल.
- **भारतीय संविधान आणि शालेय शिक्षण:** २६ जानेवारी १९५० पासून भारतीय संविधानाच्या अंमलबजावणीस सुरुवात झाली. भारतीय संविधानातील मूलभूत तत्वाची व्याप्ती, तिची सर्वसमावेशकता सोबतच स्वातंत्र्य, समता, बंधुता ही तत्वे बालमनावर कोरली जावीत, यासाठी संविधानाचा परिचय होणे आवश्यक आहे. बुधवार दिनांक २६ जानेवारी २०२२ रोजी सकाळी १ १ ते दुपारी १ या कालावधीत शिक्षण विकास मंच, यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबई. यांच्यातर्फे भारतीय संविधान आणि शालेय शिक्षण: उद्देशिका, मूलभूत हक्क क आणि कर्तव्य या विषयावर ऑनलाईन वेबिनार घेण्यात आले.
- **संशोधन केंद्र:** यावर्षी यशवंतराव चव्हाण सेंटरतर्फे संशोधन केंद्र सुरु करण्यासाठी मुंबई विद्यापीठामध्ये प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. याअंतर्गत विद्यापीठाच्या कमिटीने चव्हाण सेंटरला भेट दिली. विद्यापीठाकडून प्रस्ताव मान्य झाल्यानंतर आपल्या संशोधन केंद्रामध्ये विद्यार्थ्यांना राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र या दोन विषयामध्ये संशोधन करता येईल. या कामासाठी डॉ. मृदुल निळे यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

९.७ युवा विभाग

शरद पवार इन्स्पायर फेलोशीप

युवा पिढीसाठी संधीचे नवे आकाश

महाराष्ट्रातील तरुणाईकडे उच्च दर्जाची गुणवत्ता आहे. त्यांच्याकडे विविध क्षेत्रामध्ये उद्याच्या भारताचे नेतृत्व करण्याची क्षमता आहे. यासाठी केवळ पाठीवर थाप आणि थोडंसं मार्गदर्शन त्यांना हवं असतं. यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबईने उद्याच्या भारताचे नेतृत्व करणाऱ्या तरुणांची फळी उभी करण्याचे ठरविले असून यासाठी आदरणीय शरदचंद्रजी पवार साहेबांच्या सहस्रचंद्रदर्शन सोहळ्याचे औचित्य साधून कृषी, शिक्षण आणि साहित्य या तीन क्षेत्रांमध्ये मूलभूत संशोधन व विकासात्मक कार्य करण्यासाठी या वर्षीपासून फेलोशीप देण्याचे ठरविले आहे. त्यानुसार कृषी व साहित्य क्षेत्रातील फेलोशीप जाहीर करण्यात आली असून शिक्षण क्षेत्रासाठीच्या फेलोशीपची प्रक्रिया सध्या सुरू आहे.

आदरणीय शरदचंद्रजी पवार साहेब यांनी आपल्या ६० वर्षाहून अधिकच्या सार्वजनिक आयुष्यात शेती, औद्योगिक विकास, सामाजिक न्याय, युवक-कल्याण, शिक्षण आणि महिला सक्षमीकरण अशा विविध क्षेत्रांमध्ये क्रांतीकारक असे काम केले आहे. त्यांच्या या लोकोत्तर कार्याला सलाम करण्यासाठी, 'यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान' मुंबई च्या वतीने शेती, साहित्य आणि शिक्षण या क्षेत्रांसाठी 'शरद पवार इन्स्पायर फेलोशीप' सुरु करण्याचे ठरविण्यात आले. महाराष्ट्रातील होतकरु, गुणवंत आणि नव्याने काही करु पाहणाऱ्या तरुणी-तरुणांना संधीचे नवे आकाश खुले करून देणे हा या मागचा हेतू आहे. या फेलोशीपची कल्पना सर्वप्रथम मांडल्यानंतर त्यावर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. त्यानंतर बारामतीचे इन्क्युबेशन सेंटर आणि कृषी विज्ञान केंद्र अशा दोन्ही टीमच्या सहकार्याने व प्रख्यात शास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर आणि विवेक सावंत यांच्या मार्गदर्शनाखाली फेलोशीपचा हा कार्यक्रम तयार केला गेला. सुरुवातीलाच डॉ. काकोडकर आणि सावंत यांनी काही लक्ष्ये सांगितली. त्यानुसार कृषी व साहित्य क्षेत्रातील फेलोची निवड करण्यात आली आणि शिक्षण क्षेत्रातील फेलो निवडीची प्रक्रिया सुरू आहे.

शेती क्षेत्रासाठी 'शरद पवार इन्स्पायर फेलोशीप इन अँग्रीकल्चर' सुरु करण्यात आली आहे. आदरणीय पवार साहेबांचा वैज्ञानिक दृष्टीकोन व मार्गदर्शनामुळे भारतातील शेती क्षेत्रातील संशोधन व नाविन्यपूर्ण बाबींना प्रोत्साहन मिळाले. भारतीय कृषी संशोधन मंडळ अर्थात ICRAR सारख्या संस्थांना बळ लाभले. शेती क्षेत्रातील भावी नेतृत्व व बदल घडविण्याची क्षमता असणाऱ्या तरुणीतरुणांना हेरून त्यांना सक्षम करणे, हा या फेलोशीपचा मुख्य उद्देश आहे. विशेष नमूद करण्याची बाब म्हणजे यामध्ये स्त्री-पुरुष समानतेचे सूत्र जोपासत ८० तरुणी-तरुणांना प्रत्येकी ४० च्या दोन बँचमध्ये संधी देण्यात आली.

फेलोशीपची अंमलबजावणी करण्याच्या पहिल्या वर्षात हवामानास अनुकूल असणारी शेती, प्रभावी उत्पादन, रसायनमुक्त शेती आणि वन्य प्राण्यांचे हल्ले रोखणे असे प्रमुख लक्ष्य असलेल्या क्षेत्रांवर भर देण्यात येत आहे. याशिवाय फेलोंना वार्षिक ३० हजार रुपये मानधनासह सखोल मार्गदर्शन देखील मिळणार आहे. सोबतच 'अँग्रीकल्चर डेव्हलपमेंट ट्रस्ट, बारामती' येथे २१ दिवसांच्या बूट कॅम्पमध्ये आंतरराष्ट्रीय आणि राष्ट्रीय तज्ज्ञांकडून पारंपरिक कृषी पद्धती तसेच शेतीमध्ये कृत्रिम बुद्धिमत्ता, क्वांटम कॉम्प्युटिंग, ब्लॉकचेन, थ्री डी

प्रिंटिंग, व 'ॲडव्हान्स फार्म ऑनिमल टेक्नॉलॉजी' अशा अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या वापराबद्दल प्रशिक्षण देण्यात आले.

आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार स्व. यशवंतराव चव्हाण साहेब यांनी दर्जेदार साहित्य-निर्मितीला चालना देऊन अभिरुची-संपन्न समाजनिर्मितीसाठी प्रयत्न केले. त्यांचा हा वारसा कायम ठेवत आदरणीय शरद पवार साहेबांनी सातत्याने दर्जेदार साहित्यनिर्मितीला प्रोत्साहन दिले. सध्या मराठी साहित्यविश्वाच्या कक्षा रुदाविण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहित करण्याची आवश्यकता आहे. यासाठीच 'शरदचंद्र पवार साहित्य पाठ्यवृत्ती' सुरु करण्यात आली आहे. या फेलोशीपच्या माध्यमातून तरुण लेखकांना आर्थिक सहाय्यासोबतच लिखाणाचा दर्जा उंचाविण्यासाठी मार्गदर्शनही करण्यात येत. या फेलोशीपसाठी महाराष्ट्रातील ३५ वर्षे किंवा त्याहून कमी वयाचे मराठी भाषक युवा लेखक/लेखिकांची निवड करण्यात आली. त्यासाठी त्यांच्याकडून प्रस्ताव मागविण्यात आले होते. या प्रस्तावांमधून दहा लेखिका/लेखकांची निवड करण्यात आली आहे. या फेलोना पुस्तक लिहिण्यासाठी एक वर्षाची मुदत देण्यात आली असून त्यांना मार्गदर्शनपर अशा सत्रांचेही आयोजन करण्यात आले आहे. विशेष नमूद करण्याची बाब म्हणजे गरजेनुसार लेखकाला स्वतंत्र मार्गदर्शक नेमून देण्यात आला असून यासोबतच वार्षिक मानधन दिले आहे.

अनेक महान व्यक्तीमत्त्वांच्या अनमोल प्रयत्नांमुळे शिक्षणक्षेत्रात महाराष्ट्र ने मोठी प्रगती साधली. नवमहाराष्ट्राचे शिल्पकार यशवंतराव चव्हाण साहेब यांनी अशा व्यक्ती, संस्था यांच्या कार्याला सर्वार्थाने बळ दिले. तर आदरणीय शरद पवार साहेबांनी राज्यातील वाड्या-वस्त्यांवर शिक्षण पोहोचविण्यासाठी मोलाचे योगदान दिले. त्यांच्या या कार्याला सलाम करण्यासाठी ठशरदचंद्र पवार इनस्पायर फेलोशीप इन एज्युकेशन' ही फेलोशीप सुरु करण्यात आली आहे. प्रभावी शिक्षण-प्रशिक्षण तसेच अद्ययावत तंत्रज्ञान व प्रयोगांच्या आधारे शिक्षणक्षेत्रास नव्या युगासाठी सज्ज करण्याची जिद्द बाळगणाच्या कृतीशील शिक्षकांना ही फेलोशीप देण्यात येणार आहे. यासाठीची प्रक्रिया सुरु आहे.

शेती आणि साहित्य क्षेत्रासाठी देण्यात येणाऱ्या फेलोशीपची घोषणा ८ ऑक्टोबर २०२१ रोजी करण्यात आली आणि आदरणीय पवार साहेबांच्या वाढदिवशी म्हणजे दि. १२ डिसेंबर २०२१ रोजी फेलोशीप प्रदान करण्यात आल्या. या सर्व फेलोशीपसाठी पवार पब्लिक चॅरिटेबल ट्रस्ट, मुंबई, ॲग्रीकल्चरल डेव्हलपमेंट ट्रस्ट, बारामती आणि एमकेसीएल फाऊंडेशन यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

कृषी क्षेत्रासाठी महाराष्ट्रातील कानाकोपन्यातून आलेल्या प्रस्तावांतून ८० गुणवंतांची 'शरद पवार इनस्पायर फेलोशीप इन ॲग्रीकल्चरल' साठी निवड करण्यात आली. यापैकी ४० जणांच्या पहिल्या बँचचा बुट कॅम्प बारामती येथील ॲग्रीकल्चरल डेव्हलपमेंट ट्रस्ट येथे पार पडला. या कॅम्पच्या समारोपाचा कार्यक्रम आदरणीय पवार साहेब आणि उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या प्रमुख उपस्थितीत पार पडला. याप्रसंगी प्रतापराव पवार, 'ॲग्रीकल्चरल डेव्हलपमेंट ट्रस्ट'चे चेअरमन राजेंद्रदादा पवार, सुनंदा पवार, एमकेसीएलचे चीफ मेंटॉर विवेक सावंत, आमदार रोहित पवार, उद्योजक अजय शिर्के आणि विजय शिर्के, ॲग्रीकल्चरल डेव्हलपमेंट ट्रस्टचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रा. निलेश नलावडे यांच्यासह फेलो उपस्थित होते. याशिवाय जया तिवारी, निलेश सारंग, शुभम साऊ, अमित काळे, सोनाली सस्ते, देवेन पगार, मयूर पिसाळ, सुहास ननावरे, संकेत भोसले, करण सामंत, कृष्णा धुमाळ आणि केतन हेंड्रे या सर्वांचे खूप मोठे योगदान आहे. या सगळ्यांच्या

प्रयत्नांतूनच हा कार्यक्रम यशस्वी झाला. प्रतापराव पवार यांचेही मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. येथे सहभागी झालेल्या दोन मुलांना ऑक्सफर्ड विद्यापीठात जायचे होते. तेथे त्यांना जे प्रशिक्षण मिळणार होते, तेच शिक्षण तेच मार्गदर्शन प्रतापराव पवार यांनी इथे बारामतीत देऊ केले. विशेष म्हणजे ऑक्सफर्डसाठी जो खर्च आला असता, काही लाख रुपये त्या मुलांना खर्च करावे लागले असते. पण त्याच्यापेक्षा अतिशय कमी खर्चात आपल्या येथे त्या मुलांना शिक्षण मिळालं. पुढील बँच मे २०२२ मध्ये सुरु करण्याचा प्रयत्न आहे. या बुट कॅम्पमध्ये मुलांनी जे फीडबॉक दिले आहेत. ज्या सूचना मांडल्या, त्या अतिशय मौल्यवान आहेत. त्यांचा वापर करत आवश्यक ते बदल करून पुढील बँचेस सुरु होतील. बुट कॅम्पमध्ये सहभागी झालेली सगळी मुले राज्याच्या ग्रामीण भागात शिकलेली आहेत; पण त्यांच्या नवनिर्मितीच्या संकल्पना आणि आकलन वाखाणण्याजोग्या आहेत. उदा. जॅम तयार करणाऱ्या बड्या-बड्या आंतरराष्ट्रीय कंपन्यांनी देखील जो विचार केला नाही, तो विचार हिंगोली जिल्ह्यातल्या एका मुलाने केला आहे. त्याने चीजच्या स्लाइस प्रमाणे जॅमचे स्लाइस करता येतील, अशी संकल्पना मांडली. या अशा अनेक संकल्पना पुढे येत आहेत हे खूप अनंददायी आणि प्रेरणादायी आहे.

९.८ यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय युवा पुरस्कार प्रदान सोहळा संपन्न

नवीन तंत्रज्ञन आणि समाज माध्यमांचा वापर समाजाच्या सर्व स्तरातील लोकांकडून मोठ्या प्रमाणावर केला जात आहे. कला, साहित्य तसेच उद्योग आणि इतरही विविध क्षेत्रात नवीन तंत्रज्ञानाचा अंतर्भाव करण्याचे आव्हान केवळ युवाच स्वीकारू शकतात, अशा शब्दात एमकेसीएल चे चीफ मेंटॉर व ज्येष्ठ माहिती व तंत्रज्ञान तज्ज्ञ विवेक सावंत यांनी प्रतिपादन केले. यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबईच्या नवमहाराष्ट्र युवा अभियानातर्फे ‘यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय युवा पुरस्कार २०२१’ चे विवेक सावंत यांच्या हस्ते वितरण करण्यात आले.

प्रसिद्ध शास्त्रीय गायक राहुल देशपांडे, लेखिका व कवयित्री प्रज्ञा दया पवार, दीपाली चांडक, मुमताज शेख, मनोज हाडवळे, अजित भुरे, संजय घारपुरे यांच्या उपस्थितीत हे पुरस्कार प्रदान करण्यात आले.

चव्हाण सेंटरच्या माध्यमातून युवांसाठी सातत्याने सर्जनशील व प्रोत्साहनपर उपक्रम राबविले जातात. याचाच एक भाग म्हणून सामाजिक, क्रीडा, उद्योजकता, रंगमंचीय कलाविष्कार व साहित्य क्षेत्रांतील विविध गुणवंत युवकांना पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. चव्हाण सेंटरच्या रंगस्वर सभागृहात हा पुरस्कार वितरण सोहळा रंगला. सर्व पुरस्कारांचे स्वरूप रुपये एकवीस हजारांचा धनादेश आणि सन्मानचिन्ह असे आहे. चव्हाण सेंटरच्या कार्याधिक्ष खा. सौ. सुप्रिया सुळे यांनी सर्व पुरस्कारार्थी युवांचे अभिनंदन करून त्यांना पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

यंदाचे युवा क्रीडा पुरस्कार आंतरराष्ट्रीय क्रीडापूरू राही सरनोबत (नेमबाज, कोल्हापूर), स्वरूप उन्हाळकर (पॅरालॉपिक, कोल्हापूर), अविनाश साबळे (धावपूरू, बीड) यांना प्रदान करण्यात आले. या पुरस्काराच्या निवड समितीमध्ये आंतरराष्ट्रीय क्रीडापूरू अंजली भागवत, क्रीडा पत्रकार शैलेश नागवेकर, संजय घारपुरे, विजय साळवी व शंतनू सुगवेकर यांचा समावेश होता.

सामाजिक क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या छाया भोसले (श्रीगोंदा, अहमदनगर) व रवी चौधरी (औरंगाबाद) यांना सामाजिक युवा पुरस्कार प्रदान करण्यात आले. या पुरस्कार निवड समितीमध्ये अनिकेत आमटे, प्रा. हमीद दाभोळकर, दीपक नागरगोजे, मुमताज शेख व दीप्ती राऊत यांचा समावेश होता.

महाराष्ट्राला कला-साहित्याची मोठी परंपरा आहे. अनेक कलांचे उगमस्थान असलेल्या या भूमीतील

रंगमंचीय कलाविष्कार (परफॉर्मिंग आर्ट्स) सादर करणाऱ्या युवक-युवतींना पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. यात नाट्य विभागात अक्षय शिंपी (मुंबई), शास्त्रीय नृत्य विभागात स्वरदा भावे (पुणे), लोककला विभागात शुभम अवधूत, पोवाडा (सांगली), तर शास्त्रीय संगीत विभागात यशवंत वैष्णव, तबलावादक (मुंबई) या चौधांना सन्मानित करण्यात आले. या पुरस्काराच्या निवड समितीत प्रसिद्ध गायक राहुल देशपांडे, ज्येष्ठ रंगकर्मी अजित भुरे, प्रसिद्ध नृत्यांगना शर्वरी जमेनिस, लोककला अकादमीचे प्रमुख डॉ. गणेश चंदनशिवे व प्रसिद्ध अभिनेत्री मुकता बर्वे यांचा समावेश होता.

मराठी भाषेत मागील पाच वर्षात साहित्यकृतींचे लिखाण करणाऱ्या युवक व युवतींना साहित्य युवा पुरस्कार २०२१ देऊन गौरव करण्यात आले. या पुरस्कारांमध्ये सोलापूरच्या ऐश्वर्या रेवाडकर (पुस्तक: बिजापूर डायरी) व बार्शी येथील ज्ञानेश्वर जाधव (पुस्तक : येसन) यांना सन्मानित करण्यात आले. या निवड समितीत प्रा. प्रज्ञा दया पवार, सोनाली नवांगुळ, प्रा.ऐश्वर्य पाटेकर, डॉ.कैलास अंभूरे व बालाजी मदन इंगळे यांचा समावेश होता.

कमीत कमी पाच वर्ष यशस्वीपणे विविध नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबवत, पर्यावरणीय समतोल व शाश्वत विकास साधून आपल्या उद्योग धंद्यात रोजगाराची निर्मिती करीत वेगळा ठसा उमटवणा-न्या मिनाक्षी वाळके (चंद्रपूर), अश्विन पावडे (औरंगाबाद/अकोला) व सोनाली गराडे (नाशिक) या युवा उद्योजकांना 'यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय उद्योजकता पुरस्काराने गौरविण्यात आले. या निवड समितीमध्ये आनंद अवधानी, सुनील किर्दक, दीपाली चांडक व मनोज हाडवळे यांचा समावेश होता.या सर्व पुरस्कारासाठी अर्ज स्वीकृती व अंतिम निवड प्रक्रियेपर्यंतचे सर्व कामकाज नवमहाराष्ट्र युवा अभियानचे संघटक निलेश राऊत व संतोष मेकाले यांनी यशस्वीपणे पार पाडले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन चेतन कोळी व ऐश्वर्य भद्रे यांनी केले तर डॉ.अमित नागरे यांनी उपस्थितांचे आभार मानले.

९.९ यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान तर्फे रक्तदान शिबिर..

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे सरचिटणीस मा. श्री. श.गं.काळे साहेब आणि कार्याध्यक्ष मा. खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या संकल्पनेतून आयोजित रक्तदान शिबिर शुक्रवार दिनांक १६ एप्रिल २०२१ रोजी यशवंतराव चव्हाण सेंटर, जनरल जगन्नाथ भोसले मार्ग, नरीमन पॉर्ट - २१. येथे घेण्यात आले. या शिबिरात अनेकांनी रक्तदान केले.

९.१० संविधान परिचय वर्ग

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या कार्याध्यक्ष मा. खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या पुढाकाराने 'भारतीय संविधान संस्कृती संवर्धन' असा एक विचार विनिमयाचा गट निर्माण करण्यात आला आहे. या गटातील चर्चेतून संविधान अधिकाधिक लोकांपर्यंत कसं पोहोचवता येईल, त्यासाठी कोणकोणते उपक्रम राबवता येतील, याबाबत चर्चा झाली, या विचार विनिमयातून 'संविधान परिचय वर्गाची' स्थापना झाली. कोरोनाची पार्श्वभूमी लक्षात घेता शासनाच्या नियमानुसार फक्त ५० लोकांच्या उपस्थितीमध्ये हा वर्ग सुरु करणार होतो परंतु, लोकांची इच्छा आणि आग्रहास्तव हा वर्ग ऑनलाईन घेतला गेला. ऑनलाईन घेतल्याने सदस्य संख्या वाढेल आणि जास्तीत जास्त लोकांना याचा लाभ मिळेल. हा पहिला वर्ग असून ह्वा वर्गासाठी लोकांनी उत्स्फूर्त प्रतिसाद नोंदवला आहे. मा. सुरेश सावंत हे या संविधान परिचय वर्गाचे मुख्य मार्गदर्शक आहेत, सूत्र संचालन

तसेच परिचय वर्गाची आखणी अँड.निलेश खानविलकर करत आहेत.

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई आयोजित संविधान परिचय वर्ग हा १५ ऑगस्ट ते २८ नोव्हेंबर पर्यंत दर रविवारी दोन तास आयोजित केला होता, संविधानातील मूल्ये समजून आपल्या जगण्याचा प्रवास हा संविधानिक मूल्यांवर व्हावा आणि त्याआधारित भूमिका घेण्यात याव्यात, या उद्देशाने संविधान परिचय वर्गाची सुरुवात झालेली आहे . १५ ऑगस्टच्या रोजी संविधान परिचय वर्गाचे उद्घाटन ऑनलाईन झाले.

दुसरे सत्र २२ ऑगस्ट रोजी, ‘भारतीय समाज व संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये आणि संविधान’ यावर झाले, ह्या सत्रामध्ये भारतीय समाज व संस्कृतीची वैशिष्ट्ये विशद करत, ह्या सगळ्या वैशिष्ट्यांचा सामजिक परिस्थितीमधल्या वेगवेगळ्या गोष्टींचा भारतीय संविधानामध्ये कसा अंतर्भवि केलेला आहे किंवा जे जे चांगले आहे ते ते संविधानाने कसे स्वीकारले आहे आणि जेजे वाईट आहे त्यावर संविधानाने कसे उपाय सुचिविले आहे, याची सखोल मांडणी सुरेश सावंत यांनी केली.

तिसरे सत्र २९ ऑगस्ट रोजी मा. भारती शर्मा यांनी ‘संविधान निर्मितीची पार्श्वभूमी, प्रक्रिया आणि आराखडा’ या विषयावर घेतेले. श्रीमती भारती शर्मा यांनी संविधानाची निर्मिती कशी झाली, संविधान सभा कशी गठीत केली गेली, या सभेमध्ये वेगवेगळ्या जाती धर्माची लोकं आली होती, विविधतेमधून वेगवेगळ्या विचारधारेची लोकं एकत्र येऊन एका सामान्य अजेंड्यावर डॉक्युमेंट कसं बनवलं गेलं, याची मांडणी भारती शर्मा यांनी केली.

चौथ्या सत्रामध्ये अँड. निलेश खानविलकर यांनी ‘संविधानाची उद्देशिका’ या विषयावर मार्गदर्शन केले. संविधानाची उद्देशिका समजावून सांगताना उद्देशिकेमध्ये भारताचे स्वरूप कशा पद्धतीने सांगितले गेले आहे. , उद्देशिकेमध्ये कोणकोणतीमूल्ये आहेत ह्यावर मार्गदर्शन करत असताना, संविधानाचा आपल्या जगण्याशी कसा संबंध आहे, हे उदाहरणाद्वारे पटवून दिले.

पाचवं सत्र १२ सप्टेंबर रोजी श्रीमती भक्ती भावे यांनी ‘मूलभूत अधिकार’ या विषयावर घेतेले. यावेळी त्यांनी वेगवेगळ्या चित्रफीती दाखवून मूलभूत अधिकार पटवून दिले. मूलभूत अधिकार समजून घेणे हे अधिक गरजेचं आहे, कारण त्याच्या संरक्षणाची हमी सरकारने घेतली आहे. त्याचा लाभ घेण प्रत्येक नागरिकाचं कर्तव्य आहे, ही मांडणी भक्ती भावे यांनी केली.

२६ सप्टेंबर रोजी श्री. सुरेश सावंत यांनी ‘आरक्षण आणि त्याचा संबंध सामाजिक न्यायाशी’ कसा आहे यावर मार्गदर्शन केले. आरक्षणाची पार्श्वभूमी सांगत असताना समाजामध्ये न्याय नवकी कशाप्रकाराचा आहे आणि सामाजिक न्यायाचा आरक्षणाशी कसा संबंध आहे. हे सहभागींना पटवून दिले.

सातवे सत्र हे ३ ऑक्टोबर रोजी श्री. नागेश जाधव यांनी ‘राज्यधोरणाची मार्गदर्शक तत्वे या विषयावर घेतले. मार्गदर्शक तत्वे हे सरकारच कर्तव्य आहे. सरकारने बनविलेले कायदे हे मार्गदर्शक सूत्रानुसार चालले आहेत का, ह्याचे नियंत्रण नागरिकांनी ठेवले पाहिजे, हे त्यांनी सांगितले.

आठवे सत्र हे १० ऑक्टोबर श्री. सुरेश सावंत यांनी मराठा, ‘ओबीसी आणि आर्थिक आरक्षणाच स्वरूप’ कशा प्रकारचे आहे आणि सध्या काय स्थिती आहे या विषयावर घेतले. मराठा आरक्षणाची निर्मिती कशी झाली, ओबीसींच आरक्षण कशा प्रकारच आहे. आणि आता जे नव्याने आरक्षण आलं आहे, त्याची कायदेशीर प्रक्रिया

कशी आहे, हे वेगवेगळ्या माध्यमातून सुरेश सावंत यांनी सांगितले.

नववे सत्र हे १७ ऑक्टोबर रोजी निलेश खानविलकर यांनी 'मूलभूत कर्तव्य' या विषयावर घेतले. मूलभूत कर्तव्य ही एक नागरिकांची आचार संहिता किंवा व्यवहार संहिता जरी असली, तर ती कशी पाळली गेली पाहिजे, प्रत्येक मूलभूत कर्तव्याची सध्याची परिस्थिती काय आहे. आणि त्याकडे नागरिक कसे दुर्लक्ष करत आहेत. आत्तापर्यंत संविधानाने कोणकोणते बदल केलेले आहेत. संविधानामुळे समाजात दिवसेंदिवस कसे बदल घडत आहेत. त्याचं भान कसं ठेवलं पाहिजे, नागरिकांनी कोणते कर्तव्य पालन केले पाहिजे, ह्याची मांडणी निलेश खानविलकर यांनी केली.

दहावे सत्र २४ ऑक्टोबर रोजी मा. सुरेश सावंत यांनी 'राष्ट्रवाद व राष्ट्र धोरण' या विषयावर मांडणी केली. राष्ट्रवाद म्हणजे नेमकं काय, राष्ट्रप्रेम म्हणजे काय, राष्ट्रभक्ती म्हणजे काय ह्यातला फरक स्पष्ट करत असताना राष्ट्रवाद आणि राष्ट्र धोरण ह्या संकल्पना कशा उदयास आलेल्या आहेत, आणि राष्ट्रदोहाच्या वेगवेगळ्या संकल्पना कशा जनमानासांमध्ये रुजत आहेत. हे सुरेश सावंत यांनी आपल्या माहितीमधून स्पष्ट केले.

अकराव्या सत्रात ३१ ऑक्टोबर रोजी, धर्मस्वातंत्र्य, धर्म आणि लव जिहाद या विषयावर भारती शर्मा यांनी आपले विचार मांडले. धर्म स्वातंत्र्य म्हणजे नेमक काय, धर्म स्वातंत्र्याचा आर्टिकल २४ व २५ शी कशाप्रकाराचा संबंध आहे. धर्मातिराचे कायदे कसे आले आहेत. लव जिहादच्या आधारावर जे कायदे बनलेले आहेत. त्याचा काय उद्देश आहे, त्याचा संविधानाशी कसा संबंध आहे. यावर मार्गदर्शन केले.

बाराव्या सत्रात १० नोव्हेंबर रोजी सुरेश सावंत यांनी नागरिकत्व आणि त्यावर आधारित असलेले सी.ए.ए., एन.पी.आर. एन.एन.सी. यावर मार्गदर्शन केले. नागरिकत्व आपल्याला कशावर मिळाले आहे. नागरिकत्वासंदर्भात संविधानामध्ये कोणकोणते अनुच्छेद आहेत. नागरिकत्वासंबंधीचे कोणते कायदे आहेत. ह्यात जे बदल लांकडाऊन पूर्वी झाले, त्या बदलाने समाजामध्ये काय प्रक्षोभ आहे. ह्याचं वास्तव सुरेश सावंत यांनी मांडले.

९.११ पिकलबॉल या खेळाच्या कोर्टचे उदघाटन...

"पिकलबॉल" या खेळाचा जन्म अमेरिकेतल्या सिएटलमध्ये १९६५ साली झाला. बॅडमिंटन, टेबलटेनिस आणि लॉन टेनिस या तीन खेळाच्या मिश्रणातून पिकलबॉलची निर्मिती झाली आहे. हा खेळ खेळण्यास अगदी सोपा आणि सर्वांगाला व्यायाम देणारा आहे.

दिनांक ३० सप्टेंबर २०२१ रोजी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई येथे पिकलबॉल या खेळाच्या कोर्टचे उदघाटन प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्ष मा. खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या हस्ते झाले. या प्रसंगी आॅल इंडिया पिकलबॉल असोसिएशनचे संस्थापक सचिव तथा इंटरनॅशनल पिकलबॉल फेडरेशनचे सरचिटणीस श्री. सुनिल वालावलकर उपस्थित होते. त्याचबरोबर YMAM SPORTS चे मकरंद येढूरकर यांनी खेळास प्रोत्साहन मिळावे, या उद्देशाने दोन 'अग्नि' नावाच्या पहिल्या भारतीय पॅडल तर ऋषी वैद्य यांनी खेळासाठी जाळी भेट स्वरूपात दिली. या प्रसंगी अम्यच्युअर पिकलबॉल फेडरेशनचे सह कोषाध्यक्ष निखिल मथुरे, आॅल इंडिया फेडरेशनचे चेतन सनील, आदी मान्यवर उपस्थित होते. पिकलबॉल या खेळाचे वैशिष्ट्य असे आहे की हा खेळ

वय वर्ष ८ ते ७० वयोगटातील कोणीही खेळू शकते. या खेळाने एक उत्तम असा सर्व प्रकारचा व्यायाम खेळाडूना होऊ शकतो. आगामी एक महिना सकाळी ६.३० ते ९.३० या वेळात हे कोर्ट सर्वांना सरावासाठी मोफत उपलब्ध असेल.

सराव आणि प्रशिक्षणासाठी नाव नोंदणी सुरु आहे इच्छुकांनी (मनिषा खिल्लारे) ०२२-२२०२८५९८ विस्तारित क्रमांक २२६ संपर्क साधावा.

९.१२ शेतकरी बाजार शुभारंभ...

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई व श्री स्वामी समर्थ शेतकरी प्रोड्युसर कंपनी लि. आयोजित शेतकरी बाजारच्या माध्यमातून गांधी जयंतीनिमित्त शनिवार २ ऑक्टोबर २०२१ रोजी सकाळी ८ ते २ वेळत यशवंतराव चव्हाण सेंटर, जनरल जगन्नाथ भोसले रोड, नरिमन पॉइंट मुंबई येथे मा. नवाब मलिक यांच्या हस्ते शेतकरी बाजाराचा शुभारंभ झाला. यावेळी प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्ष मा. खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे उपस्थित होत्या. शेतकर्यांच्या उत्पादित शेतमालाला योग्य बाजारपेठ उपलब्ध व्हावी व शेतकर्यांना रास्त मोबदला मिळावा आणि ग्रामीण भागातील लोकांना या माध्यमातून रोजगार उपलब्ध व्हावा, या उद्देशाने शेतकरी उत्पादक कंपनी आणि यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने “शेतकरी आठवडी बाजार” प्रतिष्ठानच्या आवारात दर शनिवार व रविवार सकाळी ८.०० ते दुपारी २.०० या वेळेत भरत आहे. ह्या आठवडी बाजारास परिसरातून उत्सूर्त प्रतिसाद मिळत आहे. शेतातील ताजी आणि केमिकल विरहित भाजीपाला मिळत असल्याने परिसरातील लोकांनी आनंद व्यक्त केला. तसेच शेतकर्यानाही त्यांच्या मेहनतीचा रास्त मोबदला मिळाल्याने तेही समाधानी आहेत.

१०. यशवंतराव चव्हाण मुंबईची जिल्हा केंद्रे:-

१०.१ जिल्हा केंद्र, नागपूर

● ‘चार्वाक’ या विषयावर व्याख्यान - दि- २० जून, २०२१

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरच्या वतीने वक्ते, साहित्यिक व विचारवंत प्रा. सुरेश द्वादशीवार यांचे रविवार दि. २० जून, २०२१ रोजी द. ३.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह शंकरनगर चौक, नागपूर येथे ‘चार्वाक’ या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरचे अध्यक्ष मा. डॉ. गिरीश गांधी प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते.

● ‘बापमाणूस’ - पुस्तक प्रकाशन समारंभ - मंगळवार दि. ३ ऑगस्ट, २०२१

श्री. रणजित देशमुख हे महाराष्ट्रातील मोठे व्यक्तिमत्व! पंचायत समितीच्या सभापती पदापासून महाराष्ट्रातील विविध खात्यांचे मंत्री, प्रदेश काँग्रेस कमिटीचे दोनदा अध्यक्ष, अनेक शैक्षणिक संस्थांची निर्मिती व असंख्य मित्रांचा गोतावळा अशी त्यांची ओळख !! त्यांचे सुपुत्र डॉ. आशिष देशमुख यांनी आपल्या वडिलांप्रती असलेल्या श्रद्धेतून ’बापमाणूस हे पुस्तक लिहिले आहे.

हा पुस्तक प्रकाशन समारंभ मंगळवार दि. ३ ऑगस्ट, २०२१ रोजी द. २.०० वाजता प्रेस क्लबच्या सभागृहात, सिंहाल लाइन्स, नागपूर येथे सव्यसाची पत्रकार व महाराष्ट्रातील चालते बोलते विद्यापीठ असणारे मा. श्री. मधुकरराव भावे यांच्या शुभहस्ते, सुप्रसिद्ध साहित्यिक मा.डॉ. रविंद्र शोभणे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत संपन्न झाला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष मा. डॉ. गिरीश गांधी होते.

● व्याख्यान - बुधवार - दि. ४ ऑगस्ट, २०२१

स्व. शंकरराव चव्हाण हे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री होते. भारत सरकारचे गृहमंत्री, अर्थमंत्री इत्यादी प्रमुख खात्यांमध्ये त्यांनी मंत्री म्हणून उत्तम कार्य केले आहे. दि. १४ जुलै, २०२१ रोजी त्यांची जन्मशताब्दी पार पडली.

तसेच स्व. राजारामबापू पाटील यांने केलेले सामाजिक कार्य व सहकार क्षेत्रातील कार्य अजूनही महाराष्ट्राला दिशा देणारे आहे. त्यांची दि. १ ऑगस्ट, २०२१ रोजी १०१ वी जयंती! दोन्ही महापुरुषांच्या जन्मशताब्दीचे औचित्य साधून महाराष्ट्रातील सव्यसाची पत्रकार मा. श्री. मधुकरराव भावे यांचे व्याख्यान बुधवार दि. ४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी दु. २.०० वाजता राष्ट्रभाषा संकुलातील श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष मा.डॉ. गिरीश गांधी होते.

● अमेरिकेतील सद्यःस्थिती - शनिवार दि. २१ ऑगस्ट, २०२१

डॉ. सुभाष देशमुख यांचे वैद्यकीय शिक्षण नागपूर येथे झाले. मागील ४० वार्षपासून त्यांचे वास्तव्य अमेरिकेत असून, नागपूर व विदर्भातील आपल्या मित्रांना भेटण्यासाठी दरवर्षी अडीच ते तीन महिने नागपूरला येत असतात. वैद्यकीय क्षेत्रासोबतच वाचन व चिंतन करणे हा त्यांचा पिंड आहे.

‘अमेरिकेतील सद्यःस्थिती’ या विषयाच्या अनुंंगाने शनिवार दि. २१ ऑगस्ट, २०२१ रोजी सायं. ५.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, नागपूर येथे डॉ. सुभाष देशमुख यांच्या अनौपचारिक गपांचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष जो बायडन, आंतरराष्ट्रीय राजकारण इत्यादी विषयांवर त्यांनी चर्चा केली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी उच्च न्यायालयाचे माजी न्यायमूर्ती मा. श्री. अरुण चौधरी होते.

● श्री. जतीन देसाई - व्याख्यान - मंगळवार दि. २४ ऑगस्ट, २०२१

श्री. जतीन देसाई यांचा भारत - पाकिस्तान संबंधांच्या संदर्भात व जगातील इतर देशांतील प्रश्नांच्या संदर्भात, तेथील राजकारणाचा व तेथील परिस्थितीचा भारतावर होणाऱ्या परिणामांच्या संदर्भात दांडगा अभ्यास आहे. त्यांना शांतीदूत देखील संबोधण्यात येते. अफगाणिस्तानामध्ये जी दुर्देवी परिस्थिती निर्माण झाली, त्या संदर्भात त्यांचे अनेक लेख प्रकाशित झाले आहेत. ‘अफगाणिस्तानामधील सद्यःस्थिती व त्याचा भारतावर होणारा परिणाम’ या विषयावर यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर, विदर्भ गौरव प्रतिष्ठान, प्रेस क्लब यांच्या संयुक्त विद्यमाने मंगळवार दि. २४, ऑगस्ट, २०२१ रोजी वाजता प्रेस क्लब, नागपूर येथे श्री. देसाई यांच्या व्याख्यानाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

● कार्यकारिणी सभा - शनिवार दि. २८ ऑगस्ट, २०२१

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरच्या वतीने शनिवार, दि. २८ ऑगस्ट, २०२१ रोजी सकाळी ९.३० वाजता वनराई फाऊंडेशन कार्यालय, २०२, यश कॉम्प्लेक्स, दुसरा मजला, डॉ. श्रीकांत जिचकार चौक, अमरावती रोड, नागपूर फोन- ०७१२ - २५४३४७६ येथे मिटांगचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईच्या कोर्याध्यक्ष खासदार मा. सौ. सुप्रिया सुळे उपस्थित होत्या.

● पद्मश्री डॉ. चंद्रकांत पांडव यांचा सत्कार - शनिवार दि. ४ सप्टेंबर, २०२१

‘आयोडिन मॅन ऑफ इंडिया’ अशी ओळख असलेले, अखिल भारतीय आयुर्विज्ञान संस्थान दिल्ली येथील माजी अधिष्ठाता व वैद्यकीय क्षेत्रातील महत्त्वपूर्ण योगदानाबद्दल पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित मा. डॉ. चंद्रकांत पांडव यांचा वनराई फाऊंडेशन, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर व विदर्भ गौरव प्रतिष्ठान यांच्या संयुक्त विद्यमाने गौरव करण्यात आला.

हा सत्कार शनिवार दि. ४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी सकाळी ११.०० वाजता राष्ट्रभाषा संकुलातील शंकरराव देव संवाद कक्षात करण्यात आला.

हा कार्यक्रम कृष्णा इन्स्टीट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सेस, कराडचे कुलपती मा. डॉ. वेदप्रकाश मिश्र यांच्या शुभहस्ते संपन्न झाला. याप्रसंगी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरचे अध्यक्ष मा. डॉ. गिरीश गांधी, प्रमुख अतिथी म्हणून व पब्लिक हेल्थ फाऊंडेशनचे संचालक मा. डॉ. संजय झोडपे हे विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी ज्येष्ठ समाजसेवक व शिक्षणतज्ज्ञ मा. श्री. शंकरराव अग्निहोत्री होते.

● सत्कार समारंभ - गुरुवार दि. ३० सप्टेंबर, २०२१

नागपूर शहराला महिलांच्या कार्यकर्तृत्वाचा मोठा इतिहास आहे. नागपूर शहराच्या पहिल्या खासदार होण्याचा सन्मान श्रीमती अनुसयाबाई काळे यांना लाभला होता. त्यानंतर विविध क्षेत्रात नागपूरच्या भगिनींनी जी भरारी घेतली ती उल्लेखनीय आहे. नुकतीच डॉ. उज्वला चक्रदेव यांची नेमणूक मुंबई येथील प्रसिद्ध एस.एन.डी.टी. महिला विद्यापीठाच्या कुलगुरुपदी झाली व डॉ. अंजली रहाटगावकर यांची नेमणूक इन्स्टीट्यूट ऑफ सायन्स, नागपूरच्या स्वायत्त विद्यापीठाच्या संचालकपदी झाली. यानिमित्त या दोघींचा सत्कार गुरुवार दि. ३० सप्टेंबर, २०२१ रोजी सायं. ५.०० वाजता राष्ट्रभाषा संकुलातील श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे कृष्णा इन्स्टीट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सेस, कराडचे कुलपती मा. डॉ. वेदप्रकाश मिश्र यांच्या शुभहस्ते व सामाजिक क्षेत्रातील कार्यकर्त्या मा.डॉ.रुपाताई बोधी - कुलकर्णी यांच्या प्रमुख उपस्थितीत संपन्न झाला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी माजी महापौर व माजी आमदार मा. प्रा. अनिल सोले उपस्थित होते.

● कार्यकारिणी सभा - शनिवार दि. ३० ऑक्टोबर, २०२१

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरच्या वतीने दि. ३० ऑक्टोबर, २०२१ रोजी दुपारी

२.०० वाजता वनराई फाऊंडेशन कार्यालय, २०२, यश कॉम्प्लेक्स, दुसरा मजला, डॉ. श्रीकांत जिचकार चौक, अमरावती रोड, नागपूर येथे मिटींगचे आयोजन करण्यात आले होते.

● श्री. राहुल पांडे सत्कार समारंभ - बुधवार दि. ३ नोव्हेंबर, २०२१

श्री. राहुल पांडे यांनी पत्रकारितेत केलेले कार्य मोठे आहे. कायद्याच्या संदर्भातील त्यांचे ज्ञान व उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाच्या केसेसच्या संदर्भात असलेली त्यांची माहिती प्रचंड आहे. विदर्भातील माहिती आयुक्तपदी त्यांची नियुक्ती झाली त्या निमित्ताने त्यांचा सत्कार समारंभ बुधवार दि. ३ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी सायं. ४.०० वाजता प्रेस क्लबच्या सभागृहात, सिंहील लाइन्स, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आला होता.

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर, प्रेस क्लब व श्रमिक पत्रकार संघ, नागपूर यांच्या संयुक्त वतीने आयोजित हा सत्कार पंजाब राज्याचे महामंत्रीम राज्यपाल मा. श्री. बनवारीलाल पुरोहित यांच्या शुभहस्ते व नागपूर जिल्ह्याचे पालकमंत्री मा. ना. डॉ. नितीन राऊत यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाला. याप्रसंगी सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. अरुण चौधरी प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते.

● साहिर लुधियानवी यांची जन्मशताब्दी - शनिवार दि. २० नोव्हेंबर, २०२१

‘वो अफसाना जिसे अंजाम तक लाना ना हो मुकिन’, ‘उसे इक खूबसूरत मोड दे कर छोडना अच्छा’, असे अविस्मरणीय शब्द लिहिणारे साहिर लुधियानवी!! यांच्या जन्मशताब्दीच्या निमित्ताने यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर व विदर्भ गौरव प्रतिठान यांच्या संयुक्त विद्यमाने साहिर लुधियानवी यांची जन्मशताब्दी साजरा करण्यात अली. साहिर लुधियानवी यांच्या शायरीचा व गीतांचा प्रचंड अभ्यास व त्यांचे जीवन चरित्र लिहिणारे प्रसिद्ध साहित्यिक, कुशल प्रशासकीय अधिकारी व अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे माजी अध्यक्ष मा. डॉ. लक्ष्मीकांत देशमुख यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन शनिवार दि. २० नोव्हेंबर, २०२१ रोजी सायं.५.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे करण्यात आले होते. याप्रसंगी हिंदीचे अभ्यासक व महापौर मा. श्री. दयाशंकर तिवारी अध्यक्षस्थानी होते.

● काव्यसंग्रह प्रकाशन समारंभ - रविवार दि. २१ नोव्हेंबर, २०२१

सौ. धनश्री किशोर पाटील नवीन पिढीच्या कवयित्री आहेत. मागील दोन दशकांपासून या क्षेत्रातील त्यांचा प्रवास उत्तरोत्तर प्रगती करणारा आहे. अनेक कवि संमेलनात त्यांना मानाचे स्थान मिळाले असून त्यांच्या कवितांचा चाहता वर्ग मोठा आहे. त्यांच्या ‘काव्यधनू’ या पहिल्या काव्यसंग्रहाचा प्रकाशन समारंभ अखिल भारतीय साहित्य संमेलनाचे माजी अध्यक्ष, माजी सनदी अधिकारी व प्रसिद्ध लेखक मा. डॉ. लक्ष्मीकांत देशमुख यांच्या शुभहस्ते रविवार दि. २१ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी सकाळी १०.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे संपन्न झाला.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष मा. डॉ. गिरीश गांधी होते.

● यशवंतराव चव्हाण यांची ३७ वी पुण्यतिथी - गुरुवार दि. २५ नोव्हेंबर, २०२१

आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार व संयुक्त महाराष्ट्र राज्याचे पहिले मुख्यमंत्री स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या ३७ व्या पुण्यतिथीनिमित्त ‘यशवंतराव क्षणोक्षणी तुम्ही आठवता’ या विषयावर गुरुवार दि. २५ नोव्हेंबर,

२०२१ रोजी साय. ५.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, राष्ट्रभाषा संकुल, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे वैचारिक चिंतनाचे आयोजन करण्यात आले.

याप्रसंगी संत साहित्याचे अभ्यासक व विचारवंत मा. डॉ. नारायण निकम, लेखक - साहित्यिक मा. डॉ. कोमल ठाकरे व माजी प्राचार्या मा. रेखा दंडिगे - घिया या तरुण पिढीच्या भाष्यकारांनी आजच्या महाराष्ट्राच्या स्थितीबद्दल स्वतःचे मत व्यक्त केले.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष मा. डॉ. गिरीश गांधी होते.

● राज्यस्तरीय लिहित्यांची दोन दिवसीय कार्यशाळा - १८ व १९ डिसेंबर, २०२१

माहेर संस्थेद्वारा प्रकाशित आकांक्षा मासिक - नागपूर, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र - नागपूर आणि मराठी कवी लेखक संघटना - नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित दोन दिवसीय राज्यस्तरीय लिहित्यांच्या कार्यशाळेचे आयोजन शनिवार, रविवार, १८, १९ डिसेंबर, २०२१ रोजी सेवाग्राम आश्रम, सेवाग्राम, जि. वर्धा येथे आयोजित करण्यात आले.

शनिवार दि. १८ डिसेंबर, २०२१ रोजी प्रथम सत्र कार्यशाळेचे उद्घाटन डॉ. प्रभाताई गणोरकर यांच्या हस्ते झाले. याप्रसंगी विशेष अतिथी म्हणून श्री. संजय इंगळे तिगावकर व प्रमुख अतिथी म्हणून श्री. प्रदीप दाते व प्रा.डॉ. सावन धर्मपुरीवार उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन सौ. रेखा दंडिगे -घिया यांनी केले.

‘द्वितीय सत्र कथा’ याप्रसंगी अध्यक्षस्थानी मा. सुप्रिया अय्यर होत्या. याप्रसंगी प्रा.डॉ. देवेंद्र पुनसे, प्रा.डॉ. वंदना पळसापुरे, डॉ. मंजुषा सावरकर यांचा सहभाग होता. सूत्रसंचालन अनिता कडू यांनी केले.

‘तृतीय सत्र कविता’ याप्रसंगी अध्यक्षस्थानी मा.प्रा.डॉ. सावन धर्मपुरीवार होते. याप्रसंगी सारिका उबाळे, प्रा.डॉ. जगदीश गुजरकर, प्रा.डॉ.गिरीश सपाटे यांचा सहभाग होता. सूत्रसंचालन निलिमा धिनमने यांनी केले.

‘चतुर्थ सत्र’ गुजगोष्टी मनीच्या (स्वानुभाव) याचे सूत्रसंचालन धनश्री पाटील यांनी केले.

‘पाचव्या सत्रात कविसंमेलन’ च्या अध्यक्षस्थानी मा. जयश्री कोटगीरवार होत्या. याप्रसंगी सुषमा खरे, अशोक काळे, मीनल येवले, संदीप धावडे, प्रीती तडस, मंजिरी भोयर, मनीशा रिठे, कांचन कानतोडे, साधना तेलरांधे, मंदा तरंगे, विनोद अहिरे, जळगाव, दिलीप विरखेडे, विणा ठोंबरे, पुणे, विमल शेंडे, नांदेड, माया रंभाले, सुनंदा जुलमे, हेमलता भालेराव, पुणे व तेजस भातकुलकर यांचा सहभाग होता- सूत्रसंचालन मनीषा चौगावकर यांनी केले.

रविवार दि. १९ डिसेंबर, २०२१ रोजी ललित ‘सहाव्या सत्रात’ अध्यक्षस्थानी प्रा.डॉ. स्मिता वानखेडे होत्या. याप्रसंगी डॉ. कल्पना माळोदे, डॉ. वसुधा वैद्य, डॉ. लीना निकम यांचा प्रामुख्याने सहभाग होता. समारोपीय सूत्रसंचालन प्रा. सविता हजारे यांनी केले.

‘सातव्या सत्रात’ कथाकथन प्रसंगी मीनल अनिल रोहणकर, कल्पना नरांजे यांचा सहभाग होता. सूत्रसंचालन वंदना वनकर यांनी केले.

कार्यशाळेच्या ‘आठव्या सत्रात’ समारोप प्रसंगी अध्यक्षस्थानी मा.श्री. बाबाराव मुसळे होते. याप्रसंगी डॉ. श्रीकांत तिडके, डॉ. प्रमोद मुनघाटे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. सूत्रसंचालन ज्योती भगत यांनी केले.

● ‘यशवंतराव चव्हाण गौरव पुरस्कार’ वितरण समारंभ - रविवार दि. २ जानेवारी, २०२२

आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार व संयुक्त महाराष्ट्र राज्याचे पहिले मुख्यमंत्री स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्रांच्या वतीने पांश्चम विदर्भातील विविध क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या मान्यवराला दरवर्षी ‘यशवंतराव चव्हाण गौरव पुरस्कार’ देऊन गौरविण्यात येते. रु. १५०००/- रोख, शाल, श्रीफळ व सन्मानचिन्ह असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.

२०२१ च्या पुरस्कारासाठी प्रसिद्ध कवी मा.श्री. लोकनाथ यशवंत यांची निवड करण्यात आली आहे. हा पुरस्कार सोहळा रविवार दि. २ जानेवारी, २०२२ रोजी सायं. ५.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, राष्ट्रभाषा संकुल, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे प्रसिद्ध साहित्यिक व संत साहित्याचे अभ्यासक मा.डॉ. श्रीकांत तिडके यांच्या शुभहस्ते व प्रसिद्ध साहित्यिक व कवी मा.डा. तिर्थराज कापगते यांच्या प्रमुख उपस्थितीत संपन्न झाला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रसिद्ध साहित्यिक मा.डॉ. प्रकाश खरात होते.

● सत्कार समारंभ - गुरुवार दि. ३ फेब्रुवारी, २०२२

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर व विदर्भ गौरव प्रतिष्ठान, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने गुरुवार दि. ३ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी दुपारी ४.३० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे सुप्रसिद्ध समीक्षक डॉ. अक्षयकुमार काळे ह्यांच्या ‘गालिब’, ‘काळ’, ‘चरित्र’ आणि ‘व्यक्तिमत्व’ या ग्रंथासाठी महाराष्ट्र शासनाचा ‘न. चि. केळकर चरित्रलेखन पुरस्कार’ जाहीर झाला त्यानिमित्ताने त्यांचा सत्कार ज्येष्ठ नाटककार मा.प्रा. महेश एलकुंचवार ह्यांच्या शुभहस्ते आणि यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरचे अध्यक्ष मा.डॉ. गिरीश गांधी ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आला होते.

● स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या १०९ व्या जयंतीनिमित्त - व्याख्यान - शुक्रवार दि. ११ मार्च, २०२२

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूर व नागपूर शाखा (जिल्हा) काँग्रेस कमिटीच्या संयुक्त विद्यमाने आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार व संयुक्त महाराष्ट्र राज्याचे पहिले मुख्यमंत्री स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या १०९ व्या जयंतीनिमित्त व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. हा कार्यक्रम शुक्रवार दि. ११ मार्च, २०२२ रोजी सायं. ५.०० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, राष्ट्रभाषा संकुल, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आला.

याप्रसंगी विधान सभेचे माजी अध्यक्ष, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबईचे उपाध्यक्ष, उत्तम वक्ते व विचारवंत मा.श्री. अरुणभाई गुजराथी प्रमुख वक्ते म्हणून उपस्थित होते. माजी मंत्री मा.श्री. रमेशजी बंग विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते तसेच कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मा.डॉ. गिरीश गांधी होते.

मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या
जयंती कार्यक्रमात भाषण करताना
प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्ष
मा. सौ. सुप्रिया सुळे.

मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या
जयंती कार्यक्रमातील जनसमुदाय.

मा. यशवंतराव चव्हाण
यांच्या पुण्यतिथी कार्यक्रमात
भाषण करताना प्रतिष्ठानचे
सरचिटणीस मा. श्री. श. गं. काळे.

यशवंतराव चव्हाण सेंटरमध्ये
दि. २४ ते २९ डिसेंबर, २०२२
दरम्यान ११वा यशवंत आंतरराष्ट्रीय
चित्रपट महोत्सव पार पाडला.

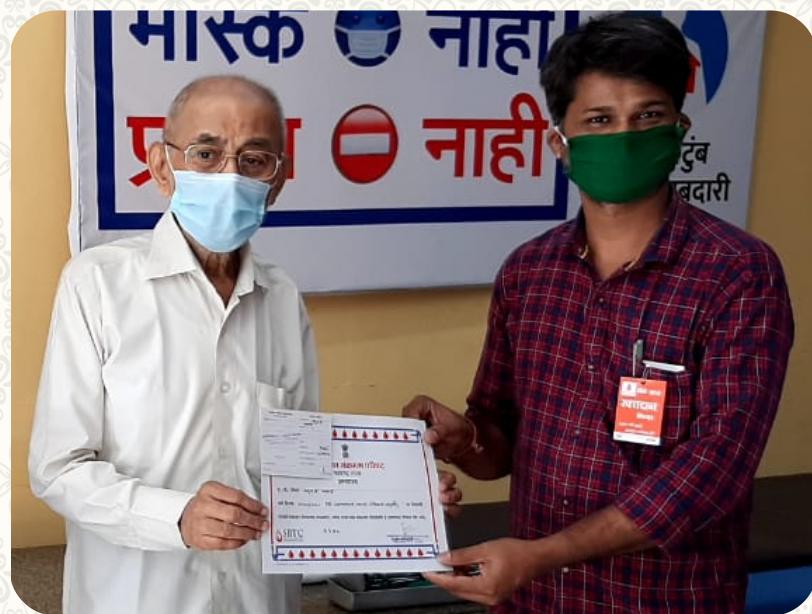
यशवंतराव चव्हाण सेंटरमध्ये
१२वा यशवंत आंतरराष्ट्रीय
चित्रपट महोत्सवात अध्यक्षीय
भाषण करताना मा. श्री. हेमंत टकले.

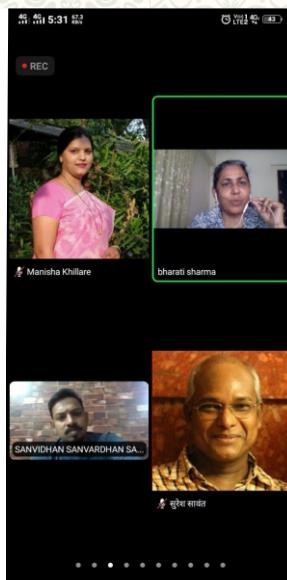
यशवंतराव चव्हाण सेंटरमध्ये
दि. २४ ते २९ डिसेंबर, २०२२
दरम्यान ११वा यशवंत आंतरराष्ट्रीय
चित्रपट महोत्सव पार पाडला.

कोरोना काळात यशवंतराव चव्हाण
प्रतिष्ठान, मुंबई मार्फत रक्तदान शिबीराचे
आयोजन करण्यात आले होते.
►
रक्तदात्यांना प्रशस्तीपत्र देताना
प्रतिष्ठानचे सरचिटणीस श. गं. काळे.

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई^१
नवमहाराष्ट्र युवा अभियानच्या वतीने
आयोजित 'संविधान परिचय वर्ग'
ऑनलाईन वेबिनार

औरंगाबाद शहरात कोरोना मृतदेहांवर
अंत्यसंस्कार करणाऱ्या मोईन मस्तान
ग्रुपचा सत्कार करताना केंद्राचे कोषाध्यक्ष
►
मा. सचिन मुळे व इतर सदस्य
(औरंगाबाद)

महाराष्ट्राचे थोर शिल्पकार
स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या
१०८ व्या जयंतीच्या निमित्ताने ख्यातनाम
लेखिका दुर्गा भागवत व अरुणा देरे
यांच्या 'ऋतुचक्र' व 'रुपेत्सव' या
पुस्तकातील निवडक लेखांचे अभिवाचन
करण्यात आले. 'ऋतूस्पर्श' या शीर्षकाने
संपन्न झालेल्या या कार्यक्रमात अपर्णा
क्षेमकल्याणी व अभिनेत्री सई मोने-पाटील
(नाशिक)

नांदेड मधील बेवारस लोकांच्या मृतदेहचे
अंत्यसंस्कार करणारे, कोरोना काळातील
सर्व सर्व योध्यांचे गौरव करण्यात आला.
(नांदेड)

नवी मुंबई - यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान,
नवी मुंबई केंद्रातर्फे रक्तदान शिबीर
यशस्वीरित्या संपन्न... मा. नगरसेवक
रवींद्र इथापे, अशोकराव गावडे शेठ,
संदीप सुतार, अभिनेत्री सारिका नवाथे,
गीतकार प्रकाश राणे, जेष्ठ नागरिक
संघांचे वाळवेकर, केंद्राचे अध्यक्ष प्रमोद
कर्नाड व सचिव
डॉ. अशोक पाटील यांनी केले.

कोरोना काळात विभागीय केंद्र,
नवी मुंबईच्या वतीने शिवथाळी भोजनाचे
आयोजन करण्यात आले होते.

बीड - विभागीय केंद्र बीड (अंबाजोगाई)
च्या वतीने कोरोना काळात रक्तदान
शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते.

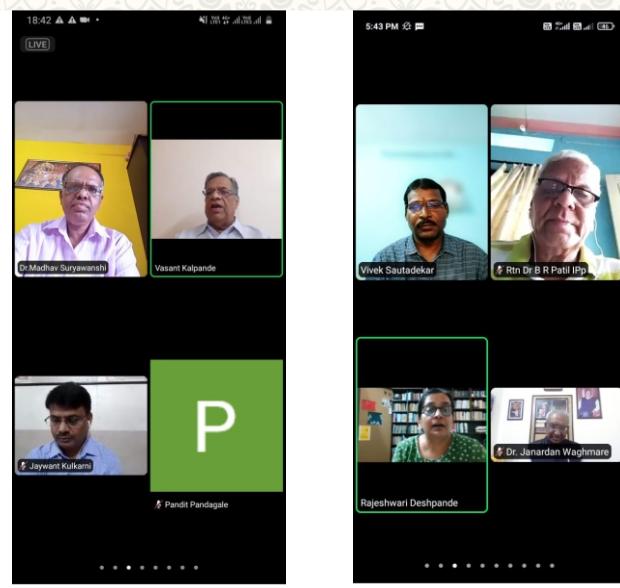
क्रीडाक्षेत्रातील उत्कृष्ट जलतरणपटू
आरती बाजीराव पाटील यांना महिला
गौरव पुरस्काराने ज्येष्ठ कलावंत
मा. फैय्याझा यांच्या हस्ते सन्मानित
करण्यात आले.

विभागीय केंद्र लातूर -
आयोजित करण्यात 'स्वातंत्र्याची
७५ वर्ष, आव्हान व उपाय' वेबिनार .

शिक्षण विकास मंच आयोजित
देशोदेशीच्या शिक्षण पद्धती
व्याख्यानमाला.. (एकूण १६ देश)

अहमदनगर: २५१ महिलांच्या हस्ते
वृक्षारोपण कार्यक्रम

ठाणे विभागातर्फे डॉबिवली येथील
रिजन्सी इस्टेर येथे रक्तदान शिबिर संपन्न
झाले. यावेळी मनसेचे मा.आमदार
श्री.राजेश पाटील व कल्याण डॉबिवली
महानगर पालिकेचे उपायुक्त यांनी
रक्तदान शिबिरास भेट दिली.

गीतकार आणि कवयित्री शांताबाई
शेळके यांचा जन्मस्ताब्दी निमित्त शांता
शेळके सुरेल जीवनगाणे या विषयावर
व्याख्यान दि. ३१ जानेवारी २०२२
रोजी संपन्न झाला .

यशवंतराव चव्हाण सेंचरची सभागृहे

युडीआयडी कार्यक्रम

दिव्यांग व्यक्तींना “यु.डी. आय.डी.” (वैश्विक ओळखपत्र) कार्ड चे वाटप कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

डिजीटल श्रवणयंत्र वितरण

कर्णबधिर दिव्यांग आणि ज्येष्ठ नागरिकांना मोफत डिजिटल श्रवणयंत्र वाटप करण्यात आले.

दिव्यांग विवाह सोहळा निसर्ग मंगल कार्यालय, पुणे.

शेतकऱ्या आठवडी बाजार

यशवंतराव चव्हाण सेंटरच्या परिसरात दूर शनिवारी सकाळी ८ ते दोपरी २ वाजेपर्यंत शेतकऱ्या आठवडी बाजारचे आयोजन करण्यात येते. थेट शेतातून आलेला भाजीपाला, सेंद्रीय भाजीपाला, फळे, कडधान्ये, लाकडी घाणा तेल, विविध महिला बचत गटाचे पदार्थ आणि घरगुती खाद्यपदार्थ या बाजारात उपलब्ध करून देण्यात येतात.

शहरी ग्राहकांना परवडणाऱ्या किंमतीत विविध वाणाचे तांदूळ खरेदी करता यावेत, यासाठी यशवंतराव चव्हाण सेंटर, मुंबईच्या वर्तीने १७ ते १९ फेब्रुवारी दरम्यान तांदूळ महोत्सव भरविण्यात आला. या महोत्सवात रायगड-ठाण्यातील वाडा कोलम, मावळ मुळशी चा इंद्रायणी, आंबेमोहर, आजन्याचा घनसाळ, विदर्भाचा श्रीराम कोलम, अकोले, नाशिक येथील आदिवासी शेतकऱ्यांनी पिकविलेला बळॅक, रेड, ब्राउन राईस आदी तांदळाचे वाण उपलब्ध होते. महाराष्ट्रातील विविध ४० वाणांचे तांदूळ घेऊन साधारण ३५ पेक्षा अधिक शेतकऱ्या संस्था सहभागी झाल्या होत्या.

बारामती येथील इनक्युबेशन सेंटर आणि ऑग्रिकल्चरला डेक्हलपमेंटच्या टीमसह
आदरणीय श्री. शरद पवार साहेब

फेलोशिप प्रदान सोहळा, नेहरू सेंटर, मुंबई.

- ‘सूर्य गिळणारी मी’ - पुस्तक प्रकाशन समारंभ शनिवार दि. १२ मार्च, २०२२

मनोविकास प्रकाशन, पुणे आणि यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, विभागीय केंद्र, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने शनिवार दि. १२ मार्च, २०२२ रोजी सायं. ५.३० वाजता श्रीमंत बाबुराव धनवटे सभागृह, राष्ट्रभाषा संकुल, शंकरनगर चौक, नागपूर येथे लेखिका, कार्यकर्ता अरुणा सबाने यांच्या ‘एका कार्यकर्तीचं आत्मकथन’ - ‘सूर्य गिळणारी मी’ या आत्मचरित्राचे प्रकाशन आयोजित करण्यात आले. अरुणा सबाने यांची यापूर्वी एकूण १८ पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत.

हा कार्यक्रम ज्येष्ठ लेखक व संपादक, चंद्रपूर मा. श्री. सुरेश द्वादशीवार यांच्या शुभहस्ते व यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, नागपूरचे अध्यक्ष मा.डॉ. गिरीश गांधी यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाला. याप्रसंगी ज्येष्ठ कवयित्री व लेखिका, मुंबई मा.डॉ. प्रज्ञा दया पवार, प्रमुख अतिथी म्हणून व मनोविकास प्रकाशन, पुणेचे मा.श्री. अरविंद पाटकर हे विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते. समीक्षक मा.डॉ. प्रमोद मुनघाटे हे यांनी या पुस्तकावर भाष्य केले.

१०.२ जिल्हा केंद्र, नाशिक

- कोविड-१९ मुळे महिलांच्या बदललेल्या मानसिक, शारीरिक बदलांबरोबरच सामाजिक वास्तवाचा, कौटुंबिक व्यवस्थेचा वेबिनारमधून अभ्यासपूर्ण वेध

कोविड-१९ मुळे निर्माण झालेल्या ‘महिलांच्या शारीरिक, मानसिक व्यथा, समस्या’ या विषयांवर वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले होते.

कोविड-१९ मुळे गंभीर प्रश्न निर्माण होत आहेत. त्यातून कौटुंबिक पातळीकरील महिलांच्या मानसिकतेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. त्याचा परिणाम पूर्ण कुटुंबावर होतो. सामाजिक प्रश्नांचा या दृष्टीने विचार करणे गरजेचे आहे. याच जाणिवेतून या वेबिनारचे आयोजन करण्यात आल्याचे विकास ठाकूर यांनी प्रास्ताविकात सांगितले.

वेबिनारचे सूत्रसंचालन लेखिका अपर्णा क्षेमकल्याणी यांनी केले.

● लोकसंवाद

मराठी रंगभूमीचे केंद्र खन्या अर्थाने मुंबई पुण्यापासून सरकत आहे. ग्रामीण भागात अनेक ऊर्जा असलेले रंगकर्मी वैविध्यपूर्ण अविष्कार सादर करत आहेत. त्यातून रंगभूमीच्या कक्षा रूंदावण्यास निश्चितच मदत होत आहे. ग्रामीण वास्तवाला आधुनिक नजरेतून बघण्याची जाणीव निर्माण होत आहे. जगण्यातल्या प्रश्नांचे खन्या अर्थाने नाट्यतंत्र विकसित होत आहे, असे प्रतिपादन सुप्रसिद्ध नाट्यदिग्दर्शक व अभिनेते गिरींश पतके यांनी केले.

कोविड-१९च्या काळात नाटकाच्या सादरीकरणाविषयी अभिवाचनाचे अनेक प्रयोग तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून झाले. पण नाटक ही समूह कला असल्याने व नाटकाचा खेळ हा जिवंत अनुभूती देतो; त्यामुळे नाटकाचा अनुभव रसिकांपर्यंत पोहोचू शकला नाही, हे तितकेच खरे आहे. एकांकिका स्पर्धातून गुणी कलावंतांना हेरून त्यांना प्रशिक्षण देणे, थिएटर टूल्स विकसित करत बाल रंगभूमी, शालेय रंगभूमी यावर गंभीर्यनि काम होणे गरजेचे आहे. रसिकांमध्ये नाट्य जाणीव, अभिरूची विकसित करण्यासाठी नाटक त्यांच्यामार्फत नेणे महत्वाचे

आहे तसेच तालुका पातळीवर, जिल्हा पातळीवर नाट्यगृहे निर्माण करण्याची गरज असल्याचे सांगून अनेक महत्त्वपूर्ण बाबींचा श्री. पतके यांनी अभ्यासपूर्ण वेध घेतला. समाजात आजूबाजूला जे प्रश्न आहेत, त्यावर विचारमंथन व्हावे, त्याची चिकित्सा व्हावी, हा लोकसंवाद उपक्रमाचा उद्देश असल्याचे प्रतिष्ठानचे कार्याध्यक्ष श्री. विश्वास ठाकूर यांनी सांगितले.

● ‘स्वातंत्र्याची पंचाहत्तरी’ : व्याख्यान

युवा पिढीने आजच्या आधुनिक युगात माहिती-तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रात मोठी झेप घेतली असून दबदबा निर्माण केला आहे. जग बदलण्याच्या प्रक्रियेत ते मोठे योगदान देत आहेत, ही समाजासाठी मोठी उपलब्धी असून येणारा काळ, स्थित्यंतराचा आहे. त्यासाठी स्वतःला सिद्ध करण्याबरोबरच समाजातील मूलभूत पारंपरिक प्रश्नांच्या तळाशी जाऊन बदल घडविण्यासाठी युवकांनी आपल्या ऊर्जेचा वापर करावा. विज्ञानवादी दृष्टीकोन रूजवणे, लोकशाहीच्या बळकटीसाठी प्रयत्न, जाती-व्यवस्था निर्मूलन, स्त्री-पुरुष समानता, अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य या प्रश्नांसाठी नव्या विचारांतून काम करणे गरजेचे आहे. त्यातून नवसमाजाचे स्वप्न प्रत्यक्षात येण्यास वेळ लागणार नाही. उज्ज्वल भारताच्या भविष्याचे स्वप्न त्यातूनच प्रत्यक्षात येईल. असे प्रतिपादन नवमहाराष्ट्र युवा अभियानाचे मानद व्यवस्थापक व श्री. दत्ता बाळसराफ यांनी केले. स्वातंत्र्य दिनाच्या पूर्वसंध्येला त्यांचे ‘स्वातंत्र्याची पंचाहत्तरी’ या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई विभागीय केंद्र, नाशिकचे कार्याध्यक्ष व नवमहाराष्ट्र युवा अभियानचे सहसंयोजक विश्वास ठाकूर प्रास्ताविक करताना म्हणाले की, भारताने आज सर्वच क्षेत्रात उत्तुंग झेप घेतली आहे. त्यात युवकांनी आपले कर्तृत्व सिद्ध केले आहे. आधुनिकतेच्या पुढील वाटचालीसाठी युवकांमधील क्षमतांचा विकास होऊन, त्यांना अवकाश प्राप्त करून देण्यासाठी त्यांच्यापर्यंत प्रेरणादायी विचार पोहोचणे महत्त्वाचे आहे.

सदर कार्यक्रमासाठी भूषण काळे, वेदांशू पाटील, ज्ञानेश्वर शिरसाठ, गणेश ढगे, वैभव गांगुर्डे, सुदर्शन हिंगमिरे यांनी परिश्रम घेतले.

● शिक्षणकट्टा

प्रतिष्ठानाच्या शिक्षणकट्टा उपक्रमांतर्गत ‘कोविड-१९ नंतरचे शिक्षण आणि नवे शैक्षणिक धोरण’ या विषयावर शिक्षणतज्ज्ञ मा. श्री. सचिन उषा विलास जोशी यांच्या ऑनलाईन व्याख्यानाचे आयोजन केले होते.

शिक्षणकट्टा उपक्रमांतर्गत ‘ऑनलाईन शिक्षण व गुणवत्ता’ या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. यामध्ये सुप्रसिद्ध शिक्षणतज्ज्ञ प्रा. डॉ. सुनिल कुटे यांनी मार्गदर्शन केले.

● फळे, भाजीपाला प्रक्रिया बाजारपेठ या विषयावर उद्यानविद्या विषयावरील तज्ज्ञ मा. हेमराज राजपूत यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

१०.३ जिल्हा केंद्र, औरंगाबाद

● रक्तदान शिबिर

महाराष्ट्रात सध्या रक्ताचा तुटवडा जाणवत आहे. या पार्श्वभूमीवर यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई, विभागीय केंद्र औरंगाबाद, प्रयास युथ फाऊंडेशन यांच्यावतीने व श्री गजानन महाराज संस्थान, औरंगाबाद यांच्या

विशेष सहकार्याने रक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. शिबिरात ११५ जणांनी रक्तदान केले.

शासकीय रक्तपेढी (घाटी रुग्णालय) औरंगाबाद यांनी रक्तसंकलन केले. रक्तदान केलेल्या प्रत्येकाला यावेळी भेट म्हणून झाडाचे रोप देण्यात आले. शिबिर यशस्विततेसाठी प्रतिष्ठानचे विभागीय सचिव नीलेश राऊत, संस्थानचे विश्वस्त डॉ. प्रवीण वक्ते, सुहास तेंडुलकर, प्रयासचे रवी चौधरी, शासकीय रक्तपेढीच्या सुनीता बनकर, सुबोध जाधव, मंगेश निरंतर, ज्ञानेश बोद्रे, उल्हास बाबरे, पल्लवी मुथा, शिल्पा बाबरे, सचिन दराडे, मनोहर महाडिक, प्रकाश कुलकर्णी, श्याम पाटील, प्रियंका वाघमारे, धनेश तंटक, विजय मुंडे, लक्ष्मण हिवाले, मयूर देशपांडे, दीपक जाधव, गणेश घुले, डॉ. संदीप सिसोदे, श्रीराम पोतदार, अजय भवलकर, उदय भोसले, कृष्णा जाधव, कचरू जाधव, शिवाजी पांडव, मनोज जाधव, प्रभाकर, लिंगायत, गिरीजाराम क्षीरसागर, रतन राऊत, त्रिशूल कुलकर्णी, बाबू स्वामी, रोहन देशपांडे, रायभान जाधव, प्रदीप खडके, बाबू कुलकर्णी आदींनी सहकार्य केले.

● ‘Covid-19 व मुलांचे आरोग्य’ या विषयावर

ऑनलाईन वेबिनारचे आयोजन

लॉकडाऊन च्या काळात सर्व शाळा बंद असल्याने शालेय शिक्षणाची दुरावस्था झाली. सर्व पालकांमध्ये COVID-19 च्या तिसऱ्या लाटेच्या संदर्भात संभ्रम निर्माण झालेला आहे. तसेच सर्व पालक व विद्यार्थी यांनी संभाव्य डेल्टा प्लस या कोरोना व्हायरस पासून सावध होणे आवश्यक असल्याने व त्यासोबत विद्यार्थ्यांनी शिक्षण घेणेही तेवढेच महत्त्वाचे असल्याने यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई, विभागीय केंद्र औरंगाबाद व ज्ञानज्योत विद्यालय, जालना व जेमस्टोन वर्ल्ड स्कूल यांच्या संयुक्त विद्यमाने ‘Covid-19 व मुलांचे आरोग्य’ या विषयावर विद्यार्थी व पालकांसाठी खास ऑनलाईन वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले.

या ऑनलाईन वेबिनार कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी, ज्ञानज्योत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष श्री बाबासाहेब बायस होते, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबई, विभागीय कार्यालय औरंगाबादचे अध्यक्ष श्री अंकुशराव कदम, सचिव श्री निलेश राऊत व कार्यकारणी सदस्य मा. सुहास तेंडुलकर साहेब व संघटक सुबोध जाधव यांची प्रमुख उपस्थिती होती. यासोबत प्रमुख व्याख्याते म्हणून मा. डॉ. तुषार शिंदे. बालरोग तज्ज्ञ, शिंदे हॉस्पिटल, जालना हे उपस्थित होते.

डॉ. तुषार शिंदे यांनी कोविड कालखंडातील लहान मुलांचे मानसिक आरोग्य व कोविड प्रादुर्भावापासून त्यांचा बचाव कसा करावा? याबाबत माहिती दिली. यावेळी पालक व विद्यार्थ्यांना सखोल मार्गदर्शन करून विद्यार्थी व पालकांच्या विविध शंकांचे व प्रश्नांचे निरसन केले.

यावेळी श्रीमती मंजुषा बायस, सचिव ज्ञानज्योत शिक्षण संस्था (जालना), श्री संजय सरकटे (मुख्याध्यापक, ज्ञानज्योत माध्यमिक विद्यालय, जालना) श्री कुंदन नेमाडे (प्राचार्य जेमस्टोन वर्ल्ड स्कूल, जालना) श्री निलेश हिवाळे (मुख्याध्यापक, ज्ञानज्योत प्राथमिक विद्यालय, जालना) तसेच श्री शरद मांटे मुख्याध्यापक मंदिर प्राथमिक विद्यालय, ढवळेश्वर हे उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचलन श्रीमती नीलिमा आरोटे तर प्रास्ताविक श्री. किशोर खरात व आभार श्री. कल्याण खराबे यांनी मानले. ऑनलाईन कार्यक्रमास असंख्य विद्यार्थी व पालकांची उपस्थिती होती.

- ‘मोईन मस्तान गुप’चा ‘कोविड मुक्तीधाम योद्धा’ म्हणून गौरव

देशातील अभ्यासू व कर्तृत्ववान नेतृत्व खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांच्या संकल्पनेतून औरंगाबाद शहरात, केवळ माणुसकीच्या नात्याने शासनाकडून कुठलाही निधी न घेता शेकडो मृत कोरोना रुग्णांवर मोफत अंत्यसंस्कार करणाऱ्या ‘मोईन मस्तान गुप’ च्या सदस्यांचा ‘कोविड मुक्तीधाम योद्धा’ म्हणून विशेष सत्कार करण्यात आला.

जवाहर कॉलनी येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सार्वजनिक वाचनालयाच्या सभागृहात हा सोहळा कोविड बंधने पाळून संपन्न झाला. केंद्राचे कोषाध्यक्ष सचिन मुळे यांच्या हस्ते सर्व सदस्यांचा सत्कार करण्यात आला. ‘मोईन मस्तान गुप’च्या सदस्यांनी कुठल्याही मृत व्यक्तीची जात, पात, धर्म, पंथ, भाषा न बघता मनोभावे अंत्यविधी केले. औरंगाबादच्या सर्व रुग्णालयांमध्ये ते अविरत सेवा प्रदान करीत होते.

केंद्राचे सचिव निलेश राऊत यांनी प्रास्ताविक केले, शिव कदम, के.के जाधव यांची प्रमुख उपस्थिती होती. तर श्रीराम पोतादार व गणेश घुले यांनी खा. सौ. सुप्रियाताई सुळे यांना काव्यरूपी शुभेच्छा दिल्या. सूत्रसंचालन महेश अचिंतलवार यांनी तर आभार सुबोध जाधव यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी मंगेश निरंतर, दीपक जाधव, ज्ञानेश बोद्रे, प्रतीक राऊत, अक्षय गोरे, रायभान शिसोदे, प्रदीप धाडगे, ज्ञानेश्वर वडकर आदींनी परिश्रम घेतले.

- अविनाश उषा वसंत लिखित ’कविता ह्या हिणवलेल्या’ या कवितासंग्रहाचे प्रकाशन दि. २६ फेब्रुवारी २०२२ रोजी करण्यात आले. एमजीएम विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ. विलास सपकाळ कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी तर कवी आणि समीक्षक पी. विठ्ठल प्रमुख अतिथी होते. यावेळी एमजीएम विद्यापीठाचे कुलपती अंकुशराव कदम, डॉ. श्रीधर पवार, सामाजिक कार्यकर्त्या आणि कवयित्री शमीभा पाटील, कुलसचिव डॉ. आशिष गाडेकर, यशवंतराव चव्हाण सेंटरचे नीलेश राऊत, एमजीएम विद्यापीठाच्या सामाजिक शास्त्रे आणि मानव्यशास्त्र विद्याशाखेच्या अधिष्ठाता डॉ. रेखा शेळके आदी उपस्थित होते.

औरंगाबादकर सिनेरसिकांचे हक्काचे व्यासपीठ असलेल्या चित्रपट चावडीचे ’ही. शांताराम प्रेक्षागृह’, एमजीएम कॅम्पस, औरंगाबाद येथे या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

१०.४ जिल्हा केंद्र, अंबाजोगाई

- डिजिटल व्यसन

कोविड कालखंडात एक वर्षाहून जास्त काळापासून लहान मुलांच्या शाळा बंद होत्या. मित्रांशी गाठीभेटी होत नव्हत्या. सततच्या ऑनलाईन वर्गामुळे काही मुलांना डिजिटल व्यसनही जडले आहे. अशा एक ना अनेक बाबी लहान मुलांच्या मानसिक आरोग्यावर परिणाम करीत असतात. त्याचबरोबर पुढील काळात कोरोनाचा प्रादुर्भाव लहान मुलांमध्ये वाढण्याची शक्यता वर्तविण्यात येते आहे. त्या प्रादुर्भावापासून आपल्या मुलांना कसे सुरक्षित ठेवायचे, या व इतर बाबी समजावून घेण्यासाठी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान जिल्हा केंद्र - अंबाजोगाईच्या वतीने, खास व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

यावेळी प्रसिद्ध बालरोगतज्ज डॉ. समीर दलवाई यांनी Facebook live च्या माध्यमातून मार्गदर्शन केले.

● रक्तदान शिबिर

अंबाजोगाई येथील यशवंतराव चव्हाण महाविद्यालयामध्ये रक्तदान शिबिर संपन्न झाले. रक्तदान शिबिराच्या उद्घाटनप्रसंगी विधान परिषद आमदार संजय दाढे, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान जिल्हा केंद्र-अंबाजोगाईचे अध्यक्ष अनिकेत लोहिया, सचिव डॉ. नरेंद्र काळे, माजी आमदार पृथ्वीराज साठे, माजी उपनगराध्यक्ष बबन लोमटे, युवानेते भिमसेन लोमटे, श्री. बालाजी शेरेकर आदी उपस्थित होते.

१ मे पासून १८ ते २४ वयोगटातील तरुणांना मोफत लसीकरणाची मोहीम राज्य सरकारने सुरु केली. याच पाश्वर्भूमीवर लसीकरण केल्यानंतर काही दिवस रक्तदान करता येत नसल्यामुळे राज्यांमध्ये पुढील काही महिने रक्ताचा प्रचंड तुटवडा जाणवू शकतो, त्यामुळे यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान जिल्हा केंद्र, अंबाजोगाई यांच्या पुढाकाराने रक्तदान शिबिर घेण्यात आले, यावेळी ३१ रक्तदात्यांनी रक्तदान करून आपली सामाजिक बांधिलकी दाखविली. स्वेच्छा रक्तदानासाठी नोंदणी केलेल्या उर्वरित दात्यांच्या रक्तदानासाठी पंधरा दिवसांत आणखी एक रक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात येईल, असे डॉ. नरेंद्र काळे यांनी सांगितले.

शिबिराच्या यशस्वितेसाठी डॉ. नरेंद्र काळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली गोविंद टेकाळे, कृष्ण सापते, राष्ट्रवादी युवती कॉग्रेसच्या तालुका अध्यक्ष कु. प्रियंका गिरे, युवा वक्ता अविनाश धायगुडे, मनोज गंगणे, यशवंतराव चव्हाण महाविद्यालयातील प्रा. प्रताप जाधव, प्रा. इंद्रजित भगत, प्रा. रोहित पाटील, श्री. रणजित मोरे इ. नी परीश्रम घेतले.

● शेतकरी ते ग्राहक शेतीमाल विक्री:

दिनांक २८ एप्रिल २०२१ रोजी शेतकऱ्यांसाठी कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. कोरोना संकटात इतर व्यवसायांप्रमाणे शेतीमाल विक्रीतसुद्धा अनेक अडचणी येत होत्या. याबाबतीत मार्गदर्शन मिळणे महत्वाचे होते शेतीमाल पिकविण्याबरोबरच शेतकऱ्यांनी विक्री व्यवस्था अभ्यासायला सुरुवात केली आणि अनेक शेतकरी थेट विक्री करू लागले.

गृहसाहतीमध्ये थेट शेतीमाल विक्री व्यवस्था सुरु झाली, अनेक व्यापाऱ्यांशी शेतकऱ्यांना जोडून देण्याचे मोठे काम श्रीमती क्रांती चौधरी-मोरे यांनी मागच्या वर्षभरात केले या बद्दलचा त्यांचा अनुभव, यातल्या अडचणी कशा सोडवता येतील आणि या अनुषंगाने येणाऱ्या प्रश्नांची यावेळी उत्तरे देण्यात आली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन मानवलोक संस्थेचे कॉर्डिनेटर इरफान शेख यांनी केले.

● ऑनलाईन व्याख्यान

स्व. यशवंतराव चव्हाण यांच्या जयंती निमित्ताने, ऑनलाईन व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. मा. डॉ. संर्जराव निमसे, (माजी कुलगुरु, स्वा. रा. तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड) यांनी 'यशवंतराव चव्हाण - कार्य, कर्तव्य व चरित्र' या विषयावर व्याख्यान दिले.

या ऑनलाईन व्याख्यानास सहभागी होण्यासाठी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई केंद्र-अंबाजोगाई चे अध्यक्ष श्री. दगडू लोमटे, सचिव डॉ. नरेंद्र काळे, मा. आ. सौ. उषा दराडे, अमर हबीब, अभिजीत जोंधळे यांनी आवाहन केले.

● पर्यटन प्रशिक्षण कार्यक्रम

यशवंतराव चव्हाण महाविद्यालयाच्या यशवंत सभागृहात महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यटन संचालनालय, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान मुंबई व मराठवाडा जनता विकास परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने पर्यटन प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यक्रमासाठी जनता विकास परिषदेचे प्रा. डॉ. डी. एच. थोरात. प्रा. रमेश सोनवळकर, माजी उपनगराध्यक्ष बबन लोमटे, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे अनिकेत लोहिया, डॉ. नरेंद्र काळे, अभिजित जोंधळे हे उपस्थित होते.

ज्या गावात पर्यटन संस्कृती विकसित होईल तेंव्हाच ते गाव पर्यटन केंद्र होईल, पर्यटन केंद्र सुरु करण्यासाठी भौतिक सुविधा निर्माण करणे, अधिक महत्वाचे असल्यामुळे त्यासाठी विशेष प्रयत्न करणे गरजेचे असल्याचे मत मनोज हडवळे यांनी व्यक्त केले.

एखाद्या गावात पर्यटन आणि शेतीविषयक उपक्रम एकत्र राबविले तर त्या गावात सहज रोजगार उपलब्ध होतात. सध्या निसर्ग पर्यटनासोबतच कृषी पर्यटनालाही चांगला प्रतिसाद मिळत असून या दोघांची सांगड घातल्यास ही चळचळ अधिक गतिमान होईल असेही ते म्हणाले.

अंबाजोगाई शहराचा परिसर हा निसर्गरम्य आणि पशुपक्ष्याच्या व झाडांच्या विविध प्रजातीने समृद्ध आहे. त्याबरोबर या परिसरात मोठ्या प्रमाणावर लेणी, प्राचीने मंदिरे, ऐतिहासिक व धार्मिक वास्तू यांचा खजिना आहे. भविष्यात अंबाजोगाई शहर मोठे पर्यटन केंद्र होऊ शकते. त्यामुळे पुढील काळात अंबाजोगाईचा पर्यटन केंद्र म्हणून विकास होण्यासाठी व आजूबाजूच्या ग्रामीण भागात कृषी पर्यटन वाढीसाठी या विभागातील नागरिकांनी सामूहिक प्रयत्न करण्याची गरज असल्याचे मनोगत मनोज हडवळे यांनी व्यक्त केले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक अभिजित जोंधळे यांनी केले तर कार्यक्रमात माजी उपनगराध्यक्ष बबन लोमटे, जनता विकास परीषदेचे प्रा. डॉ. डी. एच. थोरात यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचलन डॉ. नरेंद्र काळे यांनी केले.

कार्यक्रमाला अनिकेल लोहिया (अध्यक्ष) श्री. अभिजित जोंधळे (कोषाध्यक्ष), तथा मराठवाडा जनता विकास परीषद शाखा अंबाजोगाई चे अध्यक्ष डॉ. नरेंद्र काळे सचिव प्रा. रमेश सोनवळकर, कोषाध्यक्ष श्री. संतराम कन्हाड, कार्यकारीणी सदस्य प्रा. डॉ.डी.एच.थोरात, जनार्दन मुंडे, सुहास कार्ट, प्रा. संभाजी सावळकर, मुन्ना सोमाणी, व्यंकटराव वेंवडे व इतर मान्यवर उपस्थित होते.

● ‘लढा नामांतराचा शोषित जनतेच्या अस्मितेचा’

या विषयावर १४ जानेवारी २०२२ रोजी नामविस्तार दिनाच्या निमित्ताने डॉ. ह. नि. सोनकांबळे (फुले, शाहू, आंबेडकर चळवळीचे अभ्यासक व लेखक) यांचे व्याख्यान झाले.

१०.५ जिल्हा केंद्र, नांदेड

● भीमगीत गायन स्पर्धा

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती निमित्त सलग दुसऱ्या वर्षी राज्यस्तरीय ऑनलाईन भीम गीत गायन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते . या स्पर्धेत संपूर्ण महाराष्ट्रातून ६०९ स्पर्धकांनी सहभाग नोंदवला.

त्यापैकी यवतमाळ जिल्हातील हरसूल येथील जिजाबाई हरी भगत (७ हजार रु. रोख) यांनी प्रथम , औरंगाबाद येथील यशवंत जाधव यांनी द्वितीय (५ हजार रु. रोख) क्रमांक तर तृतीय क्रमांक (३ हजार रु. रोख) रायगड जिल्हातील गणेश ताम्हाने यांनी पटकावला. तसेच चंद्रपूर येथील श्वेता मस्के, कोल्हापूर येथील प्रचेता केळकर, खोपोलीचे संजू पाटोळे, हैद्राबाद येथील किशोर तोषीवाल आणि नांदेडच्या आकांक्षा मोतेवार उत्तेजनार्थ बक्षिसाच्या मानकरी ठरल्या. उत्तेजनार्थीना रु. १ हजार रोख प्रदान करण्यात आले .

● दिव्यांगाना साहित्य वाटप

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई आणि विभागीय केंद्र, नांदेडच्या वतीने व सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय भारत सरकार, नवी दिल्ली, अपंग हक्क विकास मंच, महात्मा गांधी सेवा संघ, परभणी समाजकल्याण विभाग जिल्हा परिषद, जिल्हा दिव्यांग पुनर्वर्सन केंद्र नांदेड यांच्या विशेष सहकाऱ्याने नांदेड जिल्हातील दिव्यांगाना मोफत जयपूर फूट व कॅलिपर वाटपासाठी मोजमाप व तपासणी शिबिराचे आयोजन २३ मे २०२१ रोजी रविवारी सकाळी ११ ते ४ या दरम्यान, जिल्हा दिव्यांग पुनर्वर्सन केंद्र, जुने जिल्हा सामान्य रुग्णालय, नांदेड येथे करण्यात आले होते. या वेळी मा.शिवाजी गावंडे (सचिव, विभागीय केंद्र नांदेड) मा. डॉ. अनिल देवसरकर व इतर मान्यवर उपस्थित होते. या शिबिरामध्ये ४० जयपूर व ८ कॅलिपर वाटपासाठी तपासणी व मोजमाप घेण्यात आले. यासाठी जिल्हा दिव्यांग पुनर्वर्सन केंद्र हिंगोलीचे समन्वयक श्री विष्णु वैरागड व जयपूर येथील तंत्रज्ञ नसीम खान (टेक्निशियन, जयपूर फूट) तर सहाय्यक श्री.एकनाथ बावळे यांचे सहकार्य लाभले. शिबिरात मा.शिवाजी गावंडे यांनी दिव्यांग बांधवांशी संवाद साधून त्यांच्या अडचणी जाणून घेतल्या आणि त्याविषयी चर्चा करून त्या लवकरात लवकर सोडवण्यासाठी प्रयत्न करण्याचे आश्वासन दिले.

१०.६ जिल्हा केंद्र, ठाणे

● दिनांक १ मे २०२१ रोजी कामगार दिनाचे औचित्य साधून ठाणे जिल्हा केंद्र व रीजन्सी इस्टेट को. आॅप. हौ.सोसायटी. डोंबिवली पूर्व आणि प्लाझ्मा डायग्नोस्टिक सेंटर व ब्लड बॅंक यांच्या सहकाऱ्याने सकाळी ९ ते दुपारी ३ वाजेपर्यंत सोसायटीच्या कम्युनिटी हॉलमध्ये रक्तदान शिबिर आयोजित केले होते. करोनाच्या पार्श्वभूमीवर शिबिराला खूप चांगला प्रतिसाद मिळाला. दिवसभरात एकूण ५० पेक्षा जास्त रक्तदाते येऊन गेले. त्यातील ३४ रक्तदाते रक्तदान करू शकले. १६ महिला हिमोग्लोबिन कमतरतेमुळे रक्तदान करू शकल्या नाहीत. डोंबिवलीचे आमदार राजू पाटील यांनी यावेळी अचानक भेट देत कार्यक्रमाचे कौतुक केले.

दिनांक २५ जुलै २०२१ रोजी सकाळी ११ वाजता ठाणे जिल्हा केंद्राने पावसाळी कविसंमेलन, ठाणे नगर वाचन मंदिर येथे आयोजित केले होते. सुरुवातीला श्री. अमोल नाले यांनी प्रास्ताविक केल्यानंतर मा. अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्याकडून मान्यवरांच्या पुस्तक देऊन सत्कार करण्यात आला. उपाध्यक्ष श्री. केळुसकर यांनी संस्थेची उद्दिष्टे व उपक्रम याविषयी माहिती तसेच कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालक श्री. किरण वालावलकर यांचा परिचय करून दिला. श्री. वालावलकर यांनी उपस्थित सर्व कवींची थोडक्यात ओळख करून दिली. यावेळी उपस्थित मान्यवर कवी श्री. दिपक कांबळी, श्री. दिलिप सावंत, श्री. वैभव दळवी, श्री.विनय शिर्के, श्री. प्रशांत डिंगणकर आणि सौ. प्राजक्ता सामंत यांनी लहानपणीचे दिवस, सद्यः परिस्थिती, रस्ता रुंदीकरण करतेवेळी

झाडाला होणाऱ्या वेदना, करोना काळ, मोबाईलचा वापर इत्यादी विषयांवर आपल्या कविता सादर केल्या, रसिकांकडून त्याला उत्स्फूर्त दाद मिळाली.

सर्व कार्यक्रम शासनाचे सर्व नियम पाळून तसेच मुख्यपट्टी व सामाजिक अंतर ठेवून घेण्यात आले.

- यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, ठाणे जिल्हा केंद्रातर्फे रविवार दिनांक २७ फेब्रुवारी २०२२ रोजी मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त 'बोली मराठीच्या' हा कार्यक्रम घेण्यात आला. यावेळी ज्येष्ठ कवी व भाषा अभ्यासक डॉ. महेश केळूसकर, केळवे-महिमच्या प्रा.स्मिता पाटील, पत्रकार भारती सहस्रबुद्धे, लेखक-दिग्दर्शक मिलींद पेडणेकर, किरण वालावलकर आदी उपस्थित होते.

१०.७ जिल्हा केंद्र, नवी मुंबई

● शिवभोजन थाळी

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, नवी मुंबईतर्फे शिवथाळीचे आयोजन करण्यात आले.

दि १ मे २०२१ रोजी महाराष्ट्र दिन व कामगार दिनाचे औचित्य साधून यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान नवी मुंबई केंद्रातर्फे टाटा मेमोरिअल हॉस्पिटलच्या संत गाडगेबाबा धर्मार्थ निवास, खारघर, नवी मुंबई येथे कॅन्सरग्रस्त रुग्णांच्या सर्व नातेवाईकांस शिवथाळी भोजन देण्यात आले. अध्यक्ष प्रमोद कर्नाड व सचिव डॉ. अशोक पाटील यावेळी उपस्थित होते. कोरोनामुळे लॉक डाऊन परिस्थितीत रुग्णाला नातेवाईकांना बाहेर जाऊन भोजन करणे अडचणीचे झाले होते. याच कारणाने शिवथाळीचे वाटप दुपारी व रात्री दोन्ही वेळेसाठी नवी मुंबई केंद्राच्या कार्यकारी मंडळ सदस्या अमरजा चव्हाण यांच्या सौजन्याने करण्यात आले होते.

● रक्तदान शिबिर

सध्या दवाखान्यांना रक्त पुरवठा कमी होत असल्याने, प्रतिष्ठानच्या नवी मुंबई केंद्राने रविवारी दि ९ मे २०२१ रोजी स्टर्लिंग कॉलेज, सेक्टर १९, नेरुळ येथे सकाळी ९ ते २ वाजेपर्यंत टाटा मेमोरियलच्या सहकार्याने रक्तदान शिबिर आयोजित केले होते, यावेळी प्रमोद कर्नाड उपस्थित होते.

प्रतिष्ठानचे दोन्ही कार्यक्रम यशवंत सन्मान पुरस्कारप्राप्त रुग्णमित्र प्रसाद अग्निहोत्री यांच्या अथक प्रयत्नाने झाले.

- शनिवार दि २६ फेब्रुवारी रोजी यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान नवी मुंबई केंद्रातर्फे कृतज्ञता पुरस्कार समारंभ व तसेच कवी रामदास फुटाणे यांचा भाष्य काव्य सादरीकरण कार्यक्रम नेरुळ नवी मुंबई येथे उत्साहात पार पडला. याप्रसंगी पर्यावरण क्षेत्रातील भरीव कामासाठी सौ छाया तारळेकर यांना गौरविण्यात आले. याशिवाय नेत्र दान, अवयव दान संदर्भात भरीव कामगिरीबद्दल प्रभात ट्रस्ट यांना पुरस्कार देण्यात आला. यावेळी विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष प्रमोद कर्नाड व सचिव डॉ. अशोक पाटील उपस्थित होते.

१०.८ जिल्हा केंद्र, उस्मानाबाद

● जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त वृक्षारोपण

जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त प्रतिष्ठानच्या वतीने शास्त्र उर्दू हायस्कूल व परिसरात, प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष

जीवनराव गोरे यांच्या हस्ते वृक्षारोपण झाले. सामाजिक बांधिलकी म्हणून वृक्षारोपण करणे ही काळाची गरज आहे. वृक्षामुळे नैसर्गिक ऑक्सिजन मोठ्या प्रमाणात मिळत असल्याचे गोरे यांनी सांगितले. यावेळी लईक शेख, आदित्य गोरे, लईक सरकार, सचिव बालाजी तांबे, गणेश खोचरे, मसूद शेख, मुजीब गुत्तेदार, डॉ. तबस्सुम सय्यद, सुरेखा जगदाळे मुख्याध्यापिका रेशमा काळी, किरण निंबाळकर, बाबासाहेब लोमटे आदींसह शिक्षक, नागरिक आणि उपस्थित होते. वृक्षसंगोपन करणाऱ्या नागरिकांचा यावेळी सत्कार करण्यात आला.

१०.९ जिल्हा केंद्र, कराड

- २३ जुलै २०२१: राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पार्टी ग्रंथालय विभाग प्रमुखांची भेट.

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, कराड येथे दिनांक २३जुलै २०२१ रोजी दुपारी १ वाजता राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पार्टी ग्रंथालय विभाग प्रमुखांनी भेट दिली. यावेळी राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पार्टी ग्रंथालय विभागाचे प्रदेशाध्यक्ष श्री. उमेश पाटील, प्रदेश समन्वयक सौ. रिताताई बावीस्कर, प्रदेश उपाध्यक्ष श्री. संजय पिसाळ तसेच ग्रंथनिवड समितीचे सदस्य श्री. संतोष दडगावकर इत्यादी मान्यवर उपस्थित होते.

१०.१० जिल्हा केंद्र, जळगाव

- समुपदेशन

१० ऑगस्ट २०२१ रोजी प्रसिद्ध समुपदेशक डॉ. शरद अकोले यांनी 'कौटुंबिक स्वास्थ्य व समन्वय' या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यान दिले. कोविडच्या साथी दरम्यान आणि साथीनंतर सामाजिक, मानसिक स्वास्थ्य हे निश्चितच बिघडले. त्याचा परिणाम कौटुंबिक, मानसिक स्वास्थ्यावर ही झाला. त्या अनुषंगाने जळगाव येथील प्रसिद्ध समुपदेशक डॉ. शरद अकोले यांनी या विषयावर मार्गदर्शन केले. हा कार्यक्रम झूम, यूट्यूब आणि यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, जळगाव विभागीय केंद्राच्या फेसबुक पेजवर लाईव्ह होता. व्याख्यानानंतर प्रश्नोत्तरे झाली अनेक श्रोत्यांनी प्रश्न विचारून आपल्या शंकेचे निरसन केले.

- शिक्षण पद्धतीवर व्याख्यान

०५ सप्टेंबर २०२१ रोजी शिक्षण दिनाच्या निमित्ताने ज्येष्ठ विधिज्ञ अड. एन. के. राजपुरोहित यांनी मार्गदर्शन केले. 'नव्या मानवतावादी शिक्षणाचे महत्व...' या विषयावर त्यांनी झूम मीटिंगद्वारे Power Point Presentation दिले. शिक्षण पद्धतीमध्ये असलेल्या त्रुटी तसेच शिक्षणपद्धती जास्तीत जास्त मूल्याधिष्ठित कशी करता येईल? या विषयावर मार्गदर्शन केले. भारतामध्ये परंपरागत शिक्षण आणि आधुनिक शिक्षण यांची सांगड कशी घालता येईल? यावर त्यांनी विस्तृत विवेचन केले.

- आरोग्यविषयक व्याख्यान

कोरोना काळामध्ये प्रत्यक्ष बैठका व सोशल डिस्टंसिंगमुळे येणाऱ्या मर्यादा यामुळे ऑनलाईन कार्यक्रम वाढले. ऑनलाईन शिक्षण, ऑनलाईन व्याख्याने, ऑनलाईन कोर्सेस, यामुळे मोबाईल, लॅपटॉप आणि तत्सम तंत्रज्ञानाचा वापर वाढला त्यामुळे स्क्रिन टायमिंगही मोठ्या प्रमाणात वाढला. त्याचे दुष्परिणाम म्हणून लोकांना डोळ्यांचे अनेक विकार जडले. या सर्व पार्श्वभूमीवर डोळ्यांची निगा कशी राखावी आणि स्क्रीन अँडीक्रशनपासून कसे परावृत्त व्हावे? या विषयावर डॉ. रेणुका चव्हाण यांनी मार्गदर्शन केले.

● बालगृहास सदिच्छा भेट

कै. यशवंत बळीराम पाटील शिक्षण प्रसारक मंडळ, तळई संचलित अनाथ, निराधार, निराश्रित काळजी व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांचे व मुलींचे बालगृह, खडके बु, (ता. एरंडेल, जि. जळगाव) या संस्थेस यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे विभागीय अध्यक्ष तथा जळगाव जिल्हा राष्ट्रवादी काँग्रेसचे जिल्हाध्यक्ष रविंद्र प्रलहाद पाटील, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे आजीव सदस्य डॉ. राहूल, मयुर कपाटे व सेवानिवृत्त उपप्राचार्य प्रा. डी. पी. पवार सर यांनी सदिच्छा भेट दिली. याप्रसंगी संस्थेचे उपाध्यक्ष सचिन पाटील यांनी आलेल्या मान्यवरांचे शाल-श्रीफळ देऊन स्वागत केले. त्यानंतर अधिक्षक मयूर कपाटे यांनी संस्थेविषयी आणि बालगृहविषयी आणि बालकांच्या प्रवेश प्रक्रिया आणि पुनर्वसनाबाबत सविस्तर माहिती दिली. श्री. पाटील यांनी विद्यार्थी व कर्मचारी यांच्याशी संवाद साधत अडचणी जाणून घेतल्या आणि शक्य ती मदत करण्याचे आश्वासन दिले.

कार्यक्रमासाठी अधिक्षक मधुकर कपाटे, प्रमोद पाटील, महेंद्र पाटील, तुषार अहिरे, गणेश पंडित आणि सौ. अरुणा पंडित यांनी परिश्रम घेतले.

- ‘महात्मा गांधीजींची प्रासंगिकता’ या विषयावर दि. ३० जानेवारी २०२२ रोजी प्रा. विश्वास पाटील यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

१०.११ जिल्हा केंद्र, रत्नागिरी

● महारक्तदान शिबिराचे आयोजन

राज्य शासनाच्या आवाहनाला प्रतिसाद देत आमदार शेखर निकम यांच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी, अपरांत हॉस्पिटल, रोटरी क्लब, रोटरॅक्ट क्लब, यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान कोकण विभागीय केंद्र-रत्नागिरी, चिपळून तालुक्यातील सर्व प्राथमिक आणि माध्यामिक शिक्षक संघटना आणि जनकल्याण रक्तपेढी, महाड यांच्या संयुक्त विद्यमाने शहरातील अपरांत हॉस्पिटल येथे महारक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. या शिबिराला रक्तदात्यांनी उत्सर्फूत प्रतिसाद दिला. शिबिरासाठी नोंदणी केलेल्या १३८ रक्तदात्यांपैकी ९२ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले. यावेळी तब्बल १०३ वेळा रक्तदान करणाऱ्या उदय कोळवणकर यांचा विशेष सन्मान करण्यात आला.

१०.१२ जिल्हा केंद्र, पुणे

● कृषी व सहकार व्यासपीठ

सहकारी तत्वे व मूल्ये याचा सहकारी संस्था कायदा १९६० मध्ये समावेश.

सहकारी संस्थांचा कारभार कसा असावा, हे स्पष्ट करणारी सहकारी मूल्ये व तत्वे सहकारी संस्था कायद्यात असणे गरजेचे आहे. यासाठी प्रतिष्ठान वेळोवेळी पाठपुरावा करीत आहे. कायदा सभासदाला अडचणीत आणणारा व मध्यस्थ आणि अन्यायांना पूरक असणारा नको. याबाबत व्यासपीठाच्या स्तरावर विचार मंथनातून केंद्राला प्रस्ताव पाठविण्यासाठी प्रतिष्ठान प्रयत्नशील आहे.

● केंद्राचे नवे सहकार मंत्रालय व त्या अनुषंगाने

‘सहकारातून समृद्धीकडे’ या विषयावर चर्चा:

केंद्र शासनाचा सदर धोरणात्मक निर्णय झाल्यावर त्यावर उलट सुलट बरीच चर्चा माध्यमात आली. प्रतिष्ठानचे पदाधिकारी यांनी केंद्र शासनातील धुरीणांशी चर्चा केल्या. माध्यमांत त्याचे पडसाद उमटले. या पोर्शभूमीवर कृषी व सहकार व्यासपीठाच्या नियोजित ०३/०९/२०२१ च्या सभेमध्ये विचार होणेसाठी निमंत्रणे पाठविणे, सभेचा विषय व त्यावरील टिप्पण इत्यादी पूर्वतयारी ऑगस्ट २०२१ मध्ये करण्यात आली आहे. त्यानुसार ०३/०९/२०२१ रोजी सभा होऊन केंद्रीय सहकार मंत्रालयाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आला.

● गृहनिर्माण संस्थांच्या क्षेत्रांचे मानीव हस्तांतरण

अनेक गृहनिर्माण सह. संस्था स्थापन होऊन अनेक दशके लोटली तरी बिल्डर/प्रवर्तक/जमिनीचे मालक यांनी त्या संस्थेशी संबंधित जमिनीचे हस्तांतरण गृहनिर्माण सह. संस्था यांना न केल्याने अशा संस्थांचा पुनर्विकासाचा प्रश्न उपस्थित होतो, त्यावेळी पुन्हा जमीन मालकाने सदर मालमत्ता सहकारी दप्तरी हस्तांतरीत न केल्याने मागील बिल्डर / डेव्हलपर / जमीन मालक यांचे हस्ते / वा त्यांचे संमती घेतल्याशिवाय गृहनिर्माण सह. संस्था पुनर्विकास शक्य होत नाही. प्रतिष्ठान यासाठी वर्षानुवर्ष पाठपुरावा करीत आहे. त्यास अनुसरून आता २० अटींवरून नंतर १४ अटी व नंतर २०१८ मध्ये आठ अटींपर्यंत त्यात सुधारणा झाली. श्री. अनिल कवडे यांनी सहकार आयुक्तांचा कारभार हातात घेतल्यावर या मानीव हस्तांतरणांत लक्ष घालून, सहकार खात्यांतील यंत्रणेला या कामी कार्यान्वित करण्याचा प्रयत्न मोठ्या प्रमाणात सुरू केला. यासाठी त्यांचे अभिनंदन करणारे पत्र १३ फेब्रुवारी २०२१ रोजी पाठविण्यात आले व त्यामध्ये काही सूचनाही विचारार्थ सादर केल्या.

● युनिलॅटरल डिक्लरेशन कम अंडरटेक्निंग कम सर्टिफिकेशन

वरील विषयाबाबत रिझर्व्ह बँकेच्या आदेशाचा आधार घेऊन, खातेदारांच्या खात्यांतून, रक्कम न कळवता व कारण न देता एकतर्फी कापून घेण्याचे अधिकार पूर्णपणे बँकेस देणे न्यायोचित न वाटल्याने डेप्युटी गव्हर्नर रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई यांनी असे एकतर्फी सर्टिफिकेट देणे न्यायोचित नाही; कारण बँक व बँकेचा ग्राहक यांचेमध्ये; खाते उघडताना केलेल्या अटींचा ते भंग करणारे ठरेल. त्याशिवाय कोणतेही कारण न देता वा अगोदर माहितीही न देता रक्कम कापणे कसे बेकायदेशीर होईल असे सविस्तर पत्र दि. २५ फेब्रुवारी २०२१ रोजी पाठविण्यात आले. सध्याचा बँकांना फसविणाऱ्या ग्राहकांचा कायदेशीर योग्य तो बंदोबस्त होण्यासाठी या विषयाचा जास्त सखोल विचार झाला पाहिजे. त्यामध्ये बँकेप्रमाणेच ग्राहकांचे हितही न्यायोचितरीत्या ध्यानांत घेणे आवश्यक आहे, हा मुद्दा ठरविण्यात आला.

५ मे २०२१ रोजी रिझर्व्ह बँकेचे मा. गव्हर्नर, यांनी केलेल्या धोरणात्मक निवेदनांत, के.वाय.सी. धोरणाबाबत स्पष्ट उल्लेख केला आहे. के.वाय.सी. अपडेशन न केल्यास खाते बंद करण्याच्या अधिकाराचा वापर न करण्याचे आदेश रिझर्व्ह बँकेने निर्गमित केले आहेत. रिझर्व्ह बँकेच्या गव्हर्नरांनी ईमेलने प्रतिष्ठानच्या सूचनेचा विचार करून कारवाई केल्याबाबत आभाराचे पत्र प्रतिष्ठानला पाठविले. बँका व ग्राहक यांच्या हिताचा विचार करून रिझर्व्ह बँकेने दिलेल्या आदेशाप्रमाणे सुधारित KYCचे फॉर्म दिले जात आहेत. या विषयाबाबत प्रतिष्ठानने केलेल्या विनंतीनुसार रिझर्व्ह बँकेने नव्या सूचना दिलेल्या दिसत आहेत.

● क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीच्या निमित्ताने माध्यमिक विद्यालय कात्रज येथे कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. सावित्रीबाईना अभिवादन केल्यानंतर डॉ दिलिप गरुड यांचे व्याख्यान झाले. यानंतर डॉ. न. म. जोशी लिखित यशवंतराव चव्हाण यांचे चरित्र प्रतिष्ठानतर्फे ५० विद्यार्थ्यांना मोफत वितरित करण्यात आले.

● बालसाहित्य पुरस्काराचे वितरण:

राष्ट्रभाषा भवन, शुक्रवार पेठ, पुणे येथे दिनांक ३० जानेवारी २०२२ रोजी बालसाहित्य पुरस्कार वितरण सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले. अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे नियोजित अध्यक्ष मा. श्री. भारत सासणे यांच्या हस्ते बालसाहित्य पुरस्काराचे वितरण पार पडले.

१०.१३ जिल्हा केंद्र, लातूर

● ऑनलाईन व्याख्यान

विभागीय केंद्र, लातूरच्या वतीने भारतीय स्वातंत्र्याच्या सुवर्ण महोत्सवी वर्षानिमित्ताने' 'स्वातंत्र्याची ७५ वर्षे आढळाने व उपाय' या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी माजी कुलगुरु तथा विभागीय केंद्राचे अध्यक्ष डॉ. जनार्दन वाघमारे होते. तसेच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुण्याच्या प्रा. राजेश्वरी देशपांडे उपस्थित होत्या. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक आणि सूत्रसंचालन विभागीय केंद्राचे कोषाध्यक्ष विवेक सौताडेकर यांनी केले. आभार प्रदर्शन विभागीय केंद्राचे सचिव, ज्येष्ठ विचारकंत प्राचार्य डॉ. नागोराव कुंभार यांनी केले. याप्रसंगी प्रतिष्ठानचे सन्माननीय सदस्य अॅड. मनोहरराव गोमारे, प्राचार्य शिवाजीराव देशमुख, डॉ. कुसुमताई मोरे, प्रा. सुनीता गिरवलकर, शिवाजीराव भोसले, रुक्साना मुल्ला तसेच मोठ्या संख्येने रसिक - श्रोते उपस्थित होते.

१०.१४ जिल्हा केंद्र, सोलापूर

● महाराष्ट्र व कामगार दिन

आधुनिक महाराष्ट्रचे शिल्पकार स्व. यशवंतराव चव्हाण साहेबांमुळे राज्याची निर्मिती झाली. पण, महाराष्ट्राच्या निर्मितीबरोबरच सामान्य माणूस, मग ते शेतकरी असो किंवा कामगार असो तसेच शिक्षण, आरोग्य, उद्योग, साहित्य, कला, सहकार अशा अनेक विषयांना समृद्ध करणे हे यशवंतराव चव्हाणसाहेबांचे लक्ष्य होते, त्यातूनच सोलापूर जिल्ह्याच्या सीमेवरील उजनी धरणाची निर्मिती चव्हाणसाहेबांनी केली. उजनी धरणामुळे पुणे, सोलापूर हा परिसर समृद्ध झाला. ही किमया फक्त यशवंतराव चव्हाण साहेबांमुळे झाली. शेतीच्या क्षेत्रात आमूलाग्र क्रांती झाली. दुष्काळी सोलापूर जिल्हा आज सधन झाला, सर्वात जास्त साखर कारखाने सोलापूर जिल्ह्यात आहेत, द्राक्ष, डाळिंब यासारख्या पिकांनी जोर धरला, शेतीबरोबरच सोलापूर सारख्या मोठ्या शहराबरोबर जिल्ह्यातील नगरपरिषद हृदीतील गावांच्या पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सुटला. ग्रामीण भागामध्ये पिण्याच्या पाण्याच्या योजना निर्माण झाल्या, उद्योगांना पाणी मिळण्याची हमी निर्माण झाली म्हणून मोठे उद्योग व्यवसाय सुरु झाले आहेत. शिक्षणासाठी उत्तम वातावरण निर्माण झाले. मराठवाड्यातील पाणी प्रश्न उजनीमुळे सुटला, अनेक क्षेत्रात प्रगती झाली. ही उजनी धरणाची किमया आहे आणि हे शक्य झाले ते यशवंतराव साहेबांच्या दूरदृष्टीचे देणे आहे, असे प्रतिपादन जल व पर्यावरण तज्ज्ञ उजनी धरणाचे अभ्यासक श्री रजनीश जोशी यांनी केले. १ मे महाराष्ट्र दिन व कामगार दिनानिमित्ताने यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई विभागीय केंद्र सोलापूर यांच्या वतीने facebook Live च्या माध्यमातून Live कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

- यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई आणि श्री. संत दामाजी महाविद्यालय, मंगळवेळा यांच्या संयुक्त विद्यमाने गीतकार आणि कवयित्री शांताबाई शेळके यांच्या जन्मशताब्दी निमित्त शांता शेळके: सुरेल जीवनगाणे या विषयावर दि. ३१ जानेवारी २०२२ रोजी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी ज्येष्ठ साहित्यिक श्री सुनील शिनखेडे, संत दामाजी महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रा डॉ. एम बी पवार प्रतिष्ठानचे सदस्य श्री. दत्ता गायकवाड, श्री राहुल शहा आदी उपस्थित होते.

१०.१५ जिल्हा केंद्र, अहमदनगर

• वृक्षारोपण

मराठी भाषा गैरव दिनानिमित्त मोयर चिंचोरे या आदर्श गावात ५१ वृक्षांचे रोपण 'यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान विभागीय केंद्र, अहमदनगर' व यशवंत सामाजिक प्रतिष्ठान, सोनईच्या पुढाकाराने सदस्य, ज्येष्ठ नागरिक मंचाचे सदस्य तसेच वाचनालय प्रतिनिधी आणि ग्रामस्थ' यांच्या हस्ते झाले.

• डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंतीनिमित्त नेवास तालुक्यातील विविध गावातील सरपंच यांनी मिळून विविध प्रकारच्या झाडांचे वृक्षारोपण केले.

यशवंतराव चव्हाण सेंटरची संकेतस्थळे

यशवंतराव चव्हाण समग्र संदर्भ साहित्य

<http://ybchavan.in>

धर्मानंद कोसंबी समग्र साहित्य

<http://dharmanandkosambi.com>

महाराष्ट्रीय ज्ञानकोश श्रीधर व्यंकटेश केतकर

<https://ketkardnyankosh.com>

महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे समग्र साहित्य

<https://virashinde.com>

इतिहासाचार्य विश्वनाथ काशिनाथ राजवाडे समग्र संदर्भ साहित्य

<https://samagrarajwade.com>

यशवंतराव चव्हाण सेंटरची प्रकाशने

अधिक माहितीसाठी भेट द्या

www.chavancentre.org

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानची विक्रीसाठी असलेली प्रकाशने

१.	यशवंतराव चव्हाण : विधिमंडळातील निवडक मराठी भाषणे : भाग १ - संकलन : डॉ. व्ही. जी. खोबरेकर	२५०.००
२.	वाय. बी. चव्हाण : सिलेक्टेड स्पीचेस - विधिमंडळ - भाग २ - संकलन : डॉ. व्ही. जी. खोबरेकर	२५०.००
३.	सिलेक्टेड स्पीचेस इन पार्लमेंट - वाय. बी. चव्हाण - खंड १ ते ४ संपादक : राम प्रधान प्रत्येकी	२५०.००
४.	यशवंतराव चव्हाण यांचे मौलिक विचार संकलन - ना. धो. महानोर	१.००
५.	सह्याद्री वारे - यशवंतराव चव्हाण	२५०.००
६.	म. जोतिबा फुले यांचे निवडक विचार संकलन - प्रा. गजमल माळी	१२.००
७.	महाराष्ट्रातील दुष्काळ आणि जलसंपत्तीचे नियोजन - संपादन : अण्णासाहेब शिंदे	२००.००
८.	यशवंतराव चव्हाण - चरित्र - लेखक - अनंतराव पाटील	८०.००
९०.	शब्दाचे सामर्थ्य - संपादन : राम प्रधान	३७५.००
११.	बाउंटीफुल बनियान - डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील चरित्र - खंड ४ (इंग्रजी) बॅ. पी. जी. पाटील	८००.००
१२.	ज्येष्ठ नागरिकांसाठी पुस्तिका	३५.००
१३.	‘ई’बुक (मराठी/इंग्रजी) (यशवंत साहित्य / फोटो)	१५०.००
१४.	न्यायालयीन व्यवहार आणि मराठी भाषा	४००.००
१५.	शैक्षणिक गुणवत्ता : आव्हान आणि आवाहन - डॉ. वसंत काळपांडे	२००.००
१६.	हवामान बदल आणि महाराष्ट्र	५०.००
१७.	उपक्रम : वेचक-वेधक - डॉ. वसंत काळपांडे	१००.००
१८.	स्थियांचे कायदे, आरोग्य आणि योजना - सुप्रिया सुळे	२०.००
१९.	‘संवादिनी’ - सुप्रिया सुळे	२०.००
२०.	‘शाळांचे प्रगतिपुस्तक’ डॉ. वसंत काळपांडे, बसंती रॉय, शुभदा चौकर	२००.००
२१.	Yashwantrao Chavan: An Autobiography	३९५.००
२२.	यशवंतराव चव्हाण आत्मचरित्र - कृष्णाकाठ	३००.००
२३.	यशवंतराव चव्हाण व्यक्तिमत्त्व आणि कर्तृत्व	५००.००
२४.	शिक्षणवृत्ती - डॉ. कुमुद बन्सल	२००.००
२५.	शिक्षणकट्टा - बसंती रॉय	२००.००
२६.	वाटचाल ई-शिक्षणाची - बसंती रॉय	२००.००
२७.	हवामान बदलास आमचे उत्तर	१००.००
२८.	विचारसूत्रे - संपादन : पद्मभूषण देशपांडे	२००.००
२९.	पाणीबाणी - प्रभाकर साळेगावकर	१६०.००
३०.	पर्व-प्रगतीचे परिवर्तनाचे - पद्मभूषण देशपांडे (मराठीबोरोबरच हिंदी, इंग्रजी, ऊर्दूतही उपलब्ध) खासगी वितरणासाठी	
३१.	Wats App चर्चा- शिक्षण विकासाच्या - संपादक : माधव सूर्यवंशी, नितीन खंडागळे, किशोर भागवत	२००.००
३२.	सेमी इंग्रजी - का आणि कसे ?	२००.००
३३.	शाळेय प्रशासन आणि मानवी संबंध - डॉ. वसंत काळपांडे	

डीक्हीडी

- मी एस. एम. : एस. एम. जोशी यांचा जीवनपट
- तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी : तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी यांचा जीवनपट
- प्रवासी पक्षी : सुप्रसिद्ध साहित्यिक कुसुमाग्रज यांचा जीवनपट
- पु. ल. वृत्तान्त : पु. ल. देशपांडे यांचा जीवनपट
वरील चारही व्हिडिओ कॅसेट्सची निर्मिती दिग्दर्शक डॉ. जब्बार पटेल यांची आहे.
- कॉ. केशवराव जेधे : कॉ. केशवराव जेधे यांचा जीवनपट, दिग्दर्शक - श्री. राम गबाले
- येस आय ॲम कम्युनिस्ट : कॉ. श्रीपाद अमृत डांगे यांच्या जीवनावरील अनुबोधपट, दिग्दर्शक : विनय नेवाळकर
- 'जागर हा जाणिवांचा....' लघुपट, दिग्दर्शक - चंद्रकांत कुलकर्णी
- 'कृष्णाकाठ' : ऑडीओ डी. व्ही. डी (ध्वनिमुद्रिका)

यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान, मुंबई निर्मित संकेतस्थळे

- यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठानचे संकेतस्थळ - <http://ybchavanpratishthan.org/>
- यशवंतराव चव्हाण यांचे समग्र संदर्भ साहित्य - <http://ybchavan.in>
- धर्मानंद कोसंबी यांचे समग्र साहित्य - <http://dharmanandkosambi.com/>
- केतकरकृत महाराष्ट्रीय ज्ञानकोश - <http://ketkardnyankosh.com/>
- महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे समग्र साहित्य - <http://virashinde.com/>
- इतिहासाचार्य वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळाकडे उपलब्ध दुर्मीळ कागदपत्रांचे डिजिटायझेशन - <http://vkrajwade.com>

Auditor's Report of YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
for the year ended 31st March, 2022

[Annexure to Report under Section 33(2) and Rule 19 of The Bombay Public Trust Act, 1950]

Opinion

We have audited the financial statements of, **YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, Mumbai** which comprise the Balance Sheet as at March 31, 2022, and the Income and Expenditure Account for the year then ended, a summary of significant accounting policies and other explanatory information. In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us, the financial statements give the information required by the relevant sections and rules of the Bombay Public Trust Act, 1950 in the manner so required and give a true and fair view in conformity with the accounting principles generally accepted in India:

- I. In the case of the Balance Sheet, of the State of Affairs of the Trust as at **31st March, 2022** and
- ii. In the case of the Income and Expenditure Account, of the **Surplus** for the year ended on that date.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with Standards on Auditing (Sas). Our responsibilities under those Standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report.

We are independent of the entity in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, and we have fulfilled our other responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of Management of Trust and Those Charged with Governance for the Financial Statements

Trust Management is responsible for the preparation of these financial statements in accordance with accounting standards generally accepted in India necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the entity's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the entity or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the entity's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error and to issue auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with SAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements

In addition to our report attached in the prescribed form under relevant sections and rules of the Bombay Public Trust Act and subject to notes on the above.

We report that:

- (i) We have obtained all the information and explanations, which to the best of our knowledge and belief were necessary for the purpose of our audit.
- (ii) In our opinion, proper books of account as required by law have been kept by the trust as far as appears from our examination of those books.
- (iii) The Balance Sheet and Income and Expenditure Account dealt with by this report are in agreement with the books of account;
- (iv) In our opinion, the Balance Sheet and Income and Expenditure Account dealt with by this report comply with the accounting standards to the extent applicable.

Place: Mumbai

Date:- 30th August, 2022.

For CVK & ASSOCIATES,
Chartered Accountants
FIRM Regn.No.101745W

sd/-

S. Y. JOSHI (PARTNER)
Membership No.032523

**YASHWANTRAO CHAVAN
Balance Sheet As**

Previous Year Rs.	FUNDS & LIABILITIES	Schedule	Rs.	Current Year Rs.
4,56,26,342 1,95,10,000	Trust Fund or Corpus Balance as per last Balance Sheet Add: Corpus Donations		6,51,36,342 2,00,40,000	8,51,76,342
6,51,36,342	Other Earmarked Funds: Yashwantrao Chavan Centre Building Fund 1) Contribution Received 2) Grant Received from Government 3) Transfer from Income & Expenditure A/C		7,39,79,834 3,00,00,000 5,25,00,000	
7,39,79,834 3,00,00,000	Less: Provision of Depreciation on building transferred to income and expenditure as on 1st April,2021. Less: Current year-Depreciation on building		15,64,79,834 10,56,47,744 23,15,718	4,85,16,372
5,25,00,000			50,00,000 5,00,00,000 - 1,00,00,000	6,50,00,000
15,64,79,834	Contingency Reserve Fund Contingency Fund for Lease Rent Contingency Fund for Property Tax National & State Awards Fund Other fund		1,54,561 8,84,78,339 48,087	8,088
10,31,96,826	Donation Received in Kind - Books	1a		
24,50,918	Current Liabilities For Expenses For Rent and Other Deposits For Sundry Credit Balances	1b 1c	1,78,46,157 1,23,59,631	8,86,80,987
5,08,32,090			3,02,05,788 23,15,718	3,25,21,506
50,00,000 5,00,00,000 1,00,00,000 1,00,00,000	Non Current Liabilities	4		16,34,899
7,50,00,000				
8,088				
2,94,954 8,61,70,636 11,10,397	Income & Expenditure Account Balance as per last Balance sheet (Surplus) / Deficit Less: (Surplus) of the Year Less: Transferred to contingency fund			
8,75,75,987	Less: Transfer from Building Fund			
26,85,157	Notes to the Accounts	11		
(2,34,81,658) 3,88,76,897				32,15,38,195
1,53,95,239 24,50,918				
1,78,46,157				
29,90,83,821				

Place:Mumbai
Dated: 30th August, 2022

As per our report of even date
C.V.K Associates
Chartered Accountants
Firm Registration No. 101745W

sd/-
S.Y.Joshi
(Partner)
Membership No.32523

PRATISHTHAN, MUMBAI
at 31st March, 2022

Charity Comm.Reg. No. F10643
Dated 17-9-1985

Previous Year Rs.	Property & Assets	Schedule	Rs	Current Year Rs.
13,26,49,061 - - 11,00,81,124 2,25,67,937	Immoveable Properties Opening Balance Add: Additions Less: Deductions Less: Accumulated Depreciation	2	13,26,49,061 21,83,841 - 11,24,47,809	2,23,85,093
27,84,215 - 19,50,754 8,33,461	Landscaping Work Opening Balance Add: Additions Less: Accumulated Depreciation	2	27,84,215 - 20,34,100	7,50,115
10,90,98,229 61,070 - 8,65,77,106 2,25,82,193	Furniture, Fixtures, Generator, Computers & Allied Equipments etc.:			
74,18,602 72,759 53,04,558 21,86,803 8,088 21,94,891	Opening Balance Add: Additions Less: Deductions Less: Accumulated Depreciation Library Books: Opening Balance Add: Additions Less: Accumulated Depreciation Add: Received as Donation	3a 3b	10,91,59,299 1,66,15,053 28,32,353 8,88,99,235 74,91,361 1,29,631 55,31,930 20,89,062 8,088	3,40,42,764 20,97,150
1,06,66,981 - - 1,06,66,981 - 21,26,99,319	Y.B.Chavan Film Opening Balance Add: Additions Less: Other Deductions Less: Accumulated Depreciation Investments (at cost)	3c	1,06,66,981 - - 1,06,66,981 5	- 21,40,56,357
95,375 2,04,01,354 18,75,335 2,23,72,064	Advances: Employees TDS Others	6A 6B 6B	1,89,888 2,28,75,315 12,70,233	2,43,35,437
22,01,819 25,66,137 3,61,573 17,33,552 68,63,081	Service tax Recoverable from various Service tax Receivable - paid under protest Service tax Receivable - paid in advance GST Receivable - Paid in advance		22,01,819 25,66,137 3,61,573 41,33,461	92,62,990
18,77,157	Deposits			17,22,658
68,15,168 2,01,525 77,024 70,93,718	Cash & Bank Balances Savings Bank A/c Current Account Cash in hand	7A 7B 7C	1,19,82,521 8,44,556 58,552	1,28,85,630
29,90,83,821				32,15,38,195

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Take
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN
Income & Expenditure Account for the

Previous Year Rs.	Particulars	Schedule	Rs.	Current Year Rs.
	Expenditure in respect of properties			
12,26,310	Rates, Taxes and Cesses		43,64,751	
58,46,534	Repairs and Maintenance		77,15,512	
45,14,678	Salaries (Watch & Ward)		44,61,495	
2,48,843	Insurance		2,48,421	
1,18,37,017			1,67,90,179	
1,65,48,413	Establishment Expenses		1,55,60,974	
3,09,900	Legal & Professional expenses		10,61,000	
2,86,94,677			3,34,12,153	
(1,14,62,408)	Less: Reimbursement		(1,51,40,040)	
1,72,32,270				1,82,72,113
64,47,458	Depreciation			72,54,863
61,57,108	Auditorium Expenses	8		54,53,618
	Expenditure on Objects of Trust:			
84,64,048	Education excluding common expenses and depreciation		99,70,738	
63,12,901	Others	9	84,54,581	
1,47,76,948				1,84,25,320
	Balances Written Off			36,40,682
3,88,76,897	Surplus carried over to Balancesheet			1,23,59,631
	Notes to the Accounts	11		
8,34,90,680				6,54,06,227

Place:Mumbai

Dated: 30th August, 2022

As per our report of even date
 C.V.K Associates
 Chartered Accountants
 Firm Registration No. 101745W

sd/-
S.Y.Joshi

(Partner)
 Membership No.32523

PRATISHTHAN, MUMBAI
year ended 31st March, 2022

Charity Comm.Reg. No. F10643
Date 17-09-1985

Previous Year Rs.	Particulars	Schedule	Rs.	Current Year Rs.
1,23,93,599	Income			1,49,24,814
21,16,264	Interest			
6,21,33,000	<u>Donations</u>			
21,16,264	Auditorium Donations		50,94,705	
6,42,49,264	Other Donations		3,28,46,586	3,79,41,291
61,95,074	Educational Receipts			1,12,95,561
24,700	<u>Income from other sources:</u>			
62,769	Library Membership fees		37,350	
4,99,460	Sale of Books		41,285	
65,814	Miscellaneous Receipts Auditorium		8,11,020	
6,52,743	Miscellaneous Receipts Others	10	3,54,907	12,44,562
8,34,90,680				6,54,06,227

Income outstanding – Interest – Rs. 11,93,758/-
For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
Current Liabilities As On 31-03-2022

SCHEDULE 1

2020-21 (Rs.)	Sr. No.	PARTICULARS	2021-22 (Rs.)
	A	Expenses	
25,919	1	Vibhagiya Kendra Ambajogai	25,919
86,000	3	Vibhagiya Kendra Ahmednagar	86,000
1,00,000	4	Vibhagiya Kendra Nashik	-
681	5	Vibhagiya Kendra Solapur	681
5,605	6	Vibhagiya Kendra Aurangabad	-
41,547	9	Vibhagiya Kendra Karad	-
10,000	10	Vibhagiya Kendra Nanded	10,000
24,600	11	Vibhagiya Kendra Usmanabad	27,350
602	12	Vibhagiya Kendra Navi Mumbai	4,611
2,94,954			1,54,561
	B	Rent and Other Deposits	
2,21,00,000	1	The Council of E.U. Chambers of Commerce in India	2,21,00,000
90,00,000	2	Maharashtra Economic Development Council	90,00,000
1,01,00,000	3	Mumbai First	1,01,00,000
3,26,00,000	4	Pratham Mumbai Education Initiative	3,26,00,000
8,260	5	Parkars A.V.	8,260
1,350	6	Saibex Network	1,350
10,00,000	7	The Maharashtra State Co-op Bank Ltd.	10,00,000
2,00,000	8	CITA	2,00,000
40,00,000	9	Central Caterers	40,00,000
54,52,833	10	Hall, Art Gallery and Rangswar, Sanskritik Sabhagrih Deposits	67,53,909
3,56,350	11	Library Deposit	3,70,650
13,51,843	12	Security, Retention, Earnest Money Deposit	23,44,170
8,61,70,636			8,84,78,339
73,383		Sundry Credit balances	
10,37,014	1	TDS Payable	46,619
11,10,397	2	Others	1,468
8,75,75,987		TOTAL	8,86,80,987

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI.
Statement of Immoveable Properties And Depreciation As on 31st March, 2022

SCHEDULE – 2

Sr. No	Particulars	ORIGINAL COST					DEPRECIATION				W.D.V as on 31-03-2022 Rs.	W.D.V as on 31-03-2021 Rs.
		Rate of Depreciation	Op. Balance 01-04-2021 Rs.	Addition Rs.	Deduction Rs.	Total Rs.	Op. Balance 01-04-2021 Rs.	Addition Rs.	Deduction Rs.	Total Rs.		
A.)	<u>Immoveable Properties</u>											
1	Yashwantrao Chavan Centre Bldg.	10%	12,77,06,008	21,83,841	-	12,98,89,849	10,56,47,744	23,15,718	-	10,79,63,462	2,19,26,387	2,20,58,264
2	Virangula Banglow Karad	10%	49,43,052	-	-	49,43,052	44,33,380	50,967	-	44,84,347	4,58,705	5,09,672
	Total as on 31st March 2022		13,26,49,061	21,83,841	-	13,48,32,902	11,00,81,124	23,66,685	-	11,24,47,809	2,23,85,093	
	Total as on 31st March 2021		13,26,49,061	-	-	13,26,49,061	10,47,87,411	27,86,165	-	11,00,81,124		2,25,67,937

B.)	<u>Landscaping Work</u>											
3	Total as on 31st March 2022	10%	27,84,215	-	-	27,84,215	19,50,754	83,346	-	20,34,100	7,50,115	
	Total as on 31st March 2021	10%	27,84,215	-	-	27,84,215	18,58,147	1,02,896	-	19,50,754		8,33,461

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI.
Statement of Moveable Properties And Depreciation As On 31st March, 2022

SCHEDULE - 3

Sr. No	Particulars	ORIGINAL COST					DEPRECIATION					W.D.V as on 31-03-2022	W.D.V as on 31-03-2021 Rs.
		Rate of Depreciation	Op. Balance 01-04-2021 Rs.	Addition Rs.	Deduction Rs.	Total Rs.	Op. Balance 01-04-2021 Rs.	Addition Rs.	Deduction Rs.	Total Rs.			
A.)	Furniture, Fixtures, Generator, Computers & Allied Equipments etc.												
1	Furniture & Fixture	10%	2,72,06,728	23,57,750	3,15,866	2,92,48,612	1,98,49,479.00	9,13,080	2,14,353	2,05,48,206	87,00,406	73,57,249	
2	Office Equipment	15%	1,03,71,026	9,48,500	1,98,473	1,11,21,053	77,25,614.23	5,34,669	1,69,034	80,91,249	30,29,804	26,45,412	
3	Computer & Allied Equipment	40%	1,73,89,620	5,339	-	1,73,94,959	1,70,12,311.00	1,53,058	-	1,71,65,369	2,29,590	3,77,309	
4	Air-Conditioners	15%	1,46,61,659	56,76,883	6,74,391	1,96,64,151	1,14,90,358.80	11,43,994	4,53,463	1,21,80,890	74,83,261	31,71,300	
5	Electric Installation	15%	1,64,77,024	60,17,400	1,37,025	2,23,57,399	1,26,34,777.05	10,25,662	1,12,071	1,35,48,368	88,09,031	38,42,247	
6	Auditorium Equipments	15%	1,34,06,144	15,80,872	15,06,598	1,34,80,418	1,14,17,549.15	3,86,882	13,06,812	1,04,97,619	29,82,799	19,88,595	
7	Generator	15%	10,98,795	-	-	10,98,795	9,84,739.25	17,108	-	10,01,847	96,948	1,14,056	
8	CCTV Camera	15%	37,94,825	28,309	-	38,23,134	27,27,097.25	1,64,405	-	28,91,502	9,31,632	10,67,728	
9	Ringwell	15%	6,48,475	-	-	6,48,475	4,56,180.40	28,844	-	4,85,024	1,63,451	1,92,295	
10	Auditorium Elevator	15%	15,80,000	-	-	15,80,000	10,28,795.10	82,681	-	11,11,476	4,68,524	5,51,205	
11	Devarashtra JanmSmarak	10%	25,25,000	-	-	25,25,000	12,50,204.70	1,27,479	-	13,77,684	11,47,316	12,74,795	
	Total as on 31st March, 2022		10,91,59,299	1,66,15,053	28,32,353	12,29,41,999	8,65,77,106	45,77,862	22,55,733	8,88,99,235	3,40,42,764		
	Total as on 31st March, 2021		10,82,01,223	8,97,006	-	10,90,98,229	7,88,21,095	41,51,642	-	8,29,72,737		2,25,82,193	
B.)	Library Books												
12	Total as on 31st March, 2022	10%	74,91,361	1,29,631	-	76,20,992	53,04,960	2,26,970	-	55,31,930	20,89,062		
	Total as on 31st March, 2021	10%	74,18,602	72,759	-	74,91,361	50,62,026	2,42,934	-	53,04,960		21,86,401	
C.)	Y.B.Chavan Film												
13	Total as on 31st March 2022	20%	1,06,66,981	-	-	1,06,66,981	1,06,66,981	-	-	1,06,66,981	-	-	
	Total as on 31st March 2021	20%	1,06,66,981	-	-	1,06,66,981	1,06,66,981	-	-	1,06,66,981	-	-	

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
Non-Current Liabilities as on 31-03-2022

SCHEDULE 4

2020-21 (Rs.)	Sr. No.	PARTICULARS	(Rs.)	2021-22 (Rs.)
26,85,157	1	SARASWAT CO OP BANK LTD OD A/C		16,34,899
26,85,157				16,34,899

The overdraft from Saraswat Co-op Bank Ltd. has been availed through the prior approval of the Charity Commissioner and in accordance with Section 36A(3) of the Maharashtra Public Trusts Act, 1950. The overdraft is pledged against GOI ICICI Bank Ltd. bond of Rs.1,00,00,000/-

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
Investment As On 31-03-2022

SCHEDULE 5

2020-21 (Rs.)	Sr. No.	PARTICULARS	(Rs.)	2021-22 (Rs.)
14,24,00,000	1	Government of India 8% (Taxable) Bond 2003		9,04,00,000
1,28,76,357	2	Fixed Deposit with The Maharashtra State Co-op. Bank Ltd.		81,76,357
5,00,000	3	Fixed Deposit with State Bank of India		1,50,00,000
17,97,646	4	Fixed Deposit with Karad Janata Sahakari Bank Ltd.		-
3,30,000	5	Fixed Deposit with Vishwas Co-op. Bank Ltd.		3,30,000
1,00,000	6	Fixed Deposit with Ratnagiri D.C.C.Ltd.		1,00,000
2,46,69,416	7	Bank of Baroda		3,51,50,000
3,00,00,000	8	Fixed Deposit with Saraswat Bank		1,50,00,000
-	9	Fixed Deposit with Union Bank		4,99,00,000
25,000	10	Shares of Saraswat Bank		-
900	11	Shiwanagar Co-op Hsg Soc Karad Shares		-
21,26,99,319		Total		21,40,56,357

The shares of Saraswat Bank and Shiwanagar Co-op Hsg Soc were wrongly shown as investments in the previous year. The same has been rectified by reclassifying under deposits in the current year.

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
ADVANCES AS ON 31ST MARCH, 2022

SCHEDULE 6

2020-21 (Rs)	Sr. No.	PARTICULARS	(Rs)	2021-22 (Rs)
95,375	A	EMPLOYEES		1,89,888
2,04,01,354	B	OTHERS		
262	1	T.D.S.	2,28,75,315	
3,32,998	2	Maharashtra Mahila Vyaspeeth	-	
1,561	3	Apang Hakks Vikas Manch	-	
86,684	4	Shikshan Vikas Manch	1,561	
9,92,500	5	Nav Maharashtra Yuva Abhyans	184	
-	6	Midway Comfort	-	
-	7	Otis Elevator Co. Ltd.	7,25,000	
-	8	Shri Sharad Pawar Inspire Fellowship-Advance	2,98,000	
-	9	Solotronics LLP- Advance	72,853	
56,349	10	Service Tax	56,349	
4,04,981	11	Others	1,15,986	
2,22,76,689		TOTAL		2,41,45,248
2,23,72,064				2,43,35,136

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-

Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-

Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
CASH & BANK BALANCES AS ON 31ST MARCH, 2022

SCHEDULE-7

2020-21	Sr No.	PARTICULARS	2021-22
(Rs)			(Rs)
	A	SAVINGS BANK	
2,45,371	1	The Maharashtra State Co-op. Bank Ltd.	5,40,158
2,07,329		(a) Interest Account No.-49	1,04,747
-		(b) Corpus Account No.-50	-
3,32,994	2	(c) Foreign Contribution.-19775	-
2,85,938	3	State Bank of India- A/c. No. 31501872983	2,28,777
34,58,240	4	Bank of Baroda -Auditorium(23)	10,14,889
1,33,772	5	Bank of Baroda (22)	78,16,883
1,49,581	6	The Karad Janata Sahakari Bank Ltd. A/c 6488 (Karad Regional Centre)	-
14,472	7	The Karad Janata Sahakari Bank Ltd. A/c 15811 (Karad Regional Centre)	-
2,13,959	8	Union Bank of India Nagpur (Nagpur Regional. Centre)	22,140
43,231	9	Pune Dist. Central Co-op. Bank Ltd. (Krishi Sahakar Vyas Peeth)	1,30,816
-	10	Pune Peoples Co-op Bank Ltd. A/c- 2458 (Pune Regional Centre)	1,01,948
7,711	11	Dena Bank, Mumbai	-
3,13,733	12	Standard Urban Co. Op. Bank(Aurangabad Regional Centre)	16,050
16,190	13	Ratnagiri Dist. Central Co-op. Bank (Ratnagiri Regional Centre)	3,13,733
1,791	14	Vishwas Co-op. Bank Ltd., Nashik (Nashik Regional Centre)	44,081
15,292	15	Union Bank of India -Amhednagar Kendra	576
2,11,870	16	Bank of Maharashtra-Thane Kendra	15,964
7,539	17	Solapur Dist. Central Co-op. Bank-Solapur Kendra	1,63,941
1,065	18	State Bank of India - Karad	5,06,890
78,900	19	Bank of Baroda FCRA A/C 16307	1,094
2,48,002	20	State Bank Of India A/C 28 Latur	-
5,29,317	21	State Bank Of India - Jalgaon	2,47,353
47,336	22	SVC Bank LTD Navi Mumbai	5,44,357
2,34,092	23	Parbhani Dist. Central Co-op Bank Ltd.	47,168
	24	State Bank of Hyderabad-Ambajogai/Beed Kendra	1,17,162
15,444	25	State Bank of India -Nanded	1,795
2,000	26	Bank of Maharashtra-Usmanabad Kendra	2,000
68,15,168			1,19,82,521
	B	CURRENT ACCOUNT	
26,824	1	The Maharashtra State Co-op. Bank Ltd. Account No.	25,880
8,089	2	State Bank of India -A/c. No.- 31504352950	3,38,016
1,31,009	3	Bank of Baroda-Auditorium (1656)	85,971
35,603	4	Bank of Baroda (1655)	3,12,528
-	5	Latur Central District Co-operative Bank	73,155
-	6	Union Bank of India 022121010000034	9,007
2,01,525			8,44,556
	C	CASH BALANCE	
28,012	1	Main Office	21,501
10,000	2	YCP Academy of Information Technology	10,000
8,745	3	Krishi Sahakar Vyas Peeth,Pune	11,833
146	4	Aurangabad Regional Office	146
3,463	5	Nagpur Regional Office	3,148
2,875	6	Thane Kendra	1,276
14,692	7	Parbhani vibhagiya kendra	9,664
22	8	Ahmednagar Kendra	22
9,069	9	Ambajogai Kendra	969
77,024			58,559
70,93,715		TOTAL	1,28,85,636

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
EXPENDITURE RELATING TO AUDITORIUM OF TRUST
AS ON 31ST MARCH 2021

SCHEDULE-8

2020-21 (Rs)	Sr No.	PARTICULARS		2021-22 (Rs)
				(Rs)
56,31,145	1	Salary		47,40,762
1,02,953	2	Conveyance		35,419
72,200	3	Electricity Charges		14,980
24,895	4	Printing & Stationary		15,766
5,626	5	Telephone Charges		7,972
98,600	6	Audio Visual Operating Charges		3,32,662
81,800	7	Volunteering Charges		65,100
12,783	8	General Expenses		4,500
1,27,106	9	Auditorium Expenses		73,100
-	10	Loss on Asset Disposal		1,63,357
61,57,108		TOTAL		54,53,618

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
EXPENDITURE ON OBJECTS OF TRUST AS ON 31ST MARCH 2022

SCHEDULE-9

2020-21	Sr No.	PARTICULARS	2021-22
(Rs)			(Rs)
1,37,181	1	Birth and Death Anniversary of late Shri Y.B. Chavan.	1,20,057
-	2	NATIONAL / STATE AWARDS	-
-	1	Prof N.D.Patil - State Award 2019	-
-	2	Dr. Abhijeet Banerjee- National Award 2020	-
2,00,000	3	DR RENU SWARUP NATIONAL AWARD 2021	5,00,000
5,00,000	4	SERUM INSTITUTE OF INDIA STATE AWARD 21	2,00,000
7,00,000			7,00,000
	3	PROGRAMME / WORKS ORGANISED BY KENDRA / UNITS OF PRATISHTHAN	
-	1	11th Yashwant International Film Festival	47,279
-	2	12th Yashwant International Film Festival	95,090
22,000	3	Akshardhan Prakshan	-
68,000	4	Aksharmaya Exp.	-
79,198	5	Annasaheb Shinde Birth Centenary	
1,52,012	6	Aurangabad Vibhagiya Kendra	50,411
2,90,667	7	Karad Vibhagiya Kendra	1,55,035
77,410	8	Nagpur Vibhagiya Kendra	1,13,403
38,875	9	Nashik Vibhagiya Kendra	2,28,733
36,660	10	Pune Vibhagiya Kendra	32
1,63,315	11	Latur Vibhagiya Kendra	8,197
1,03,153	12	Ambajogai Vibhagiya Kendra	1,30,474
77,302	13	Ahmednagar Vibhagiya Kendra	1,215
50,456	14	Thane Vibhagiya Kendra	1,01,370
94,721	15	Solapur Vibhagiya Kendra	92,929
-1,165	16	Navi Mumbai Vibhagiya Kendra	40,109
-45,055	17	Jalgaon Vibhagiya Kendra	649
46,310	18	Parbhani Vibhagiya Kendra	5,196
-15,090	19	Nanded Vibhagiya Kendra	13,649
47,500	20	Amaravati Vibhagiya Kendra	-
22,600	21	Usmanabad Vibhagiya Kendra	30,100
2,20,122	22	Krishi & Sahakar VyasPeeth	2,60,816
1,50,909	23	Legal Aid & Advice Forum	1,04,719
3,39,868	24	Maharashtra Mahila VyasPeeth	3,50,605
14,68,588	25	Nav Maharashtra Yuva Abhiyan	10,33,266
82,380	26	Sanskritik Vibhag	95,000
11,730	27	Shikshan Vikas Manch	78,829
9,84,511	28	Apang Hakka Vikas Manch	15,02,036
1,00,000	29	Senior Citizens Programme	-
72,000	30	Vartapatra Expenses	82,701
1,09,763	31	Vidnyanganga	1,15,000
3,36,180	32	Devarashtre Expenses	3,64,560
72,000	33	Manisha Publications	-
6,300	34	Yoga Classes Expenses	10,800
3,750	35	Marathi Vidynan Parishad Exp	-
1,80,000	36	Rohan Prakshan Exp.	-
18,750	37	Rajhans Prakshan Exp.	-
-	38	SHRI SHARAD PAWAR INSPIRE FELLOWSHIP EXPS	22,321
-	39	Swaroop Charitable Trust	25,00,000
10,000	40	Y V Chandrachur Awards	-
54,75,720			
63,12,901		TOTAL	84,54,581

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
DETAILS OF MISCELLANEOUS RECEIPTS OF TRUST
AS ON 31ST MARCH 2022

SCHEDULE-10

2020-21 (Rs)	Sr No.	PARTICULARS	2021-22 (Rs)
550	1	MISC RECEIPTS- KRISHI AND SAHAKAR	1,000
14,370	2	MISC RECEIPTS OTHERS	19,093
2,113	3	ROYALTY	3,691
1,734	4	Nava Maharashtra Yuva Abhyans Receipts	3,900
10,800	5	Yoga Class Receipts	-
20,840	6	APANG HAKKA VIKAS MANCH- RCPT	-
10,407	7	B	-
5,000	8	MISC RECT - NAVI MUMBAI	-
-	9	Nashik Abhyasika Receipt	54,150
-	10	Dividend Fees	2,083
-	11	Membership Fees Navi Mumbai Kendra	1,400
-	12	Film Festival Receipts	42,603
-	13	Gain on Asset Disposal	2,26,987
65,814		TOTAL	3,54,907

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-
Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-
Supriya Sule
(Chairperson)

Schedule 11

YASHWANTRAO CHAVAN PRATISHTHAN, MUMBAI
ACCOUNTS FOR THE YEAR ENDED 31st MARCH, 2022

NOTES TO THE ACCOUNTS**I. SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES****i) Method of Accounting:**

As per the policy consistently followed by the Pratishthan, items of income and expenditure are accounted on cash basis. Advance receipts are accounted as income on occurrence of events.

ii) Fixed Assets:

Fixed assets are recorded at cost of acquisition or construction and are stated at written down value.

iii) Investments:

Investments are stated at cost.

iv) Depreciation:

Depreciation has been provided at the rates and in the manner prescribed under Income Tax Rules by written down value method, except for Library Books.

Library books are depreciated at 10%. It is calculated for the entire year irrespective of the date of addition.

v) Retirement Benefits:

Liability for gratuity and leave encashment on Balance Sheet date will be accounted as and when paid.

vi) Books Received in donation:

Books received as donation have been accounted for as Fixed Assets at Re.1/- per book. The corresponding amount has been treated as Fund.

II. NOTES ON ACCOUNTS**i) Contingent Liability:****a) Lease Charges payable to Government**

The Government of Maharashtra has leased an area of 3948.75 sq. metres of land for a period of 99 years for construction of Building. It has also permitted the leasing of area in the building to the extent of 15% for commercial use. The Government of Maharashtra has decided that in such cases the lessee would be required to pay market rent for the proportionate land. This rate is to be reviewed after a period of 15 years. Pratishthan had taken up with the Government not to levy the commercial rate but the Government had not agreed to the request. The Government of Maharashtra has further directed that the lease rent on this basis should be paid to the Collector of Mumbai.

An area of 821.53 square metres Built-up area (445 sq.metres on 1.5.1994 and 376.53 sq. metres on 15.7.06) has been leased to The Maharashtra State Co-operative Bank Limited on rent of Re.1/- per annum. Out of this area, 195.00 sq. metres was returned to the Pratishthan in April 2000. However, realizing the possible impact of the Government order the Pratishthan

has made an appeal to the Chief Minister of Maharashtra pointing out that such action would adversely affect the working of philanthropic trusts which are doing very good work. It has also been suggested that the rent should be at a nominal rate for the first 25 years, 10% of the market rate for the next 25 years and 15% of the market rate thereafter.

In March 2006, the Collector, Mumbai has forwarded a demand for ground rent of Rs. 4,09,48,375/- in respect of land area of 812.85 sq. metres corresponding to 1,081.10 sq. metres built up area for the period 1.2.1993 to 31.1.2006. The Government of Maharashtra and the Collector, Mumbai have been informed that the question of ground rent is under consideration of Government as stated above and the matter should be kept pending till final orders are received. However, Collector of Mumbai has sent another letter dt. 14.05.2010 demanding to pay ground rent Rs. 4,25,63,683/. In this connection the President of the Pratishthan has written a letter to the Hon. Chief Minister by his letter dated 10.6.2010 asking that the notice be kept in abeyance. However, the reserve fund of Rs.4.25 crores for meeting the liability of lease rent has been created in the accounts of financial year 2009-2010. An additional provision of Rs. 0.75 crores has been created in F. Y. 2018-19 against the said liability.

b) Income Tax Demands

A demand notice has been received from Income Tax Authorities for A.Y. 2010-11 amounting to Rs. 51,81,440/- for which appeal is in process. Further demand notice have been received from the Income Tax Authorities for A.Y.2011-12 for Rs. 61,44,900/-, for A.Y. 2012-13 for Rs. 67,96,940/-, for the A.Y.2013-14 for Rs. 71,47,220/-, for the A.Y.2014-15 for Rs. 69,61,610/-, for the A.Y.2015-16 for Rs. 41,91,450/-, for the A.Y.2016-17 for Rs. 37,56,817/- and for the A.Y .2017-18 for Rs. 42,47,062/- for which appeal is in process. Pratishthan has also filed Stay application for all the assessment years. However, Pratishthan has received letter from ITO for A.Y.2012-13 stating that Pratishthan's Stay application has been rejected and Pratishthan has been ordered to pay 50% of demand Rs. 33,96,470/- in 6 equal installments starting from 15-9-2015 and balance by 15th of every month. As per the advice from the Income Tax Consultant, Pratishthan had appealed to the Commissioner of Income tax against the recovery order of ITO by letter dt. 24-8-2015. Commissioner of Income tax (E) by order dated 5-10-2016 has stayed the demand till the disposal of appeal by the first Appellate Authority for A.Y.2010-11 to A.Y.2013-14.

Subsequently, Commissioner of Income tax (E) by order dated 5-10-2016 has stayed the demand till the disposal of appeal by the first Appellate Authority for A.Y.2010-11 to A.Y.2013-14.

However, by order dated 16th January, 2017, Income Tax Authorities have sent a revised demand of Rs. 81,93,990/- for the A.Y.2012-13.

We have received Appellate Order dated 26-9-2018 for the A.Y.2010-11, in which they stated that "It is considered that once the income from letting out of the hall is held as income from house property there will be no application of the provisions of the section 11(4A) at all. I have already allowed the Appellant's ground that the income from letting out of the hall is not a business income and thus provisions of section 11(4A) do not apply.

The final appeal is pending for assessment from A.Y. 2011-12 to A.Y. 2017-18 with CIT (E).

c) Service Tax Demands

Notice has been received from the Office of the Commissioner of Service Tax-I, Mumbai dt. 13th January, 2016. The notice has shown service tax payable of Rs. 40,55,866/- for the period from October 2010 to March 2015. The service tax was charged on donations, educational fees/donations, Library membership fees, Rangswar membership fees, caretaker fees and catering donations. Pratishthan has made submissions in this matter by

letter dt. 20th March, 2016. However, Pratishthan has paid Rs. 45,14,534/- which includes Service Tax of Rs. 39,54,010/- as calculated by Pratishthan for the period from October 2010 to March 2015 & balance of Rs 5,60,524/- calculated as interest for the period 2010 to 2011. Interest payable for the period from April 2011 to March 2015 amounting to Rs. 15,91,854/- is yet to be paid, pending consideration by the tax authorities on Pratishthan's request for waiver.

Out of Rs. 45,14,534/- paid by Pratishthan as Service Tax, Pratishthan has accepted liability of Rs. 19,48,397/- and is in the process recovery of said amount from the consumer of services. The balance amounting to Rs. 25,66,137/- is paid as Service Tax under protest and a personal hearing opportunity has been requested.

Service tax department has issued a show cause notice, dated 7th April 2016, raising a demand of Rs. 96,57,493/- for the period 1st Oct 2010 to 31st March 2015. The said demand amount of Rs. 96,57,493/- includes demand amount of Rs. 40,55,866/- already raised by Service Tax department vide notice dated 13th January 2016. Pratishthan has further paid Rs. 41,86,486/- in year F.Y. 2016-17 against this notice for the period from October 2010 to March 2015.

Service tax department by letter dt. 11-12-2017, 8-2-2018 and 12-3-2018 sent notice for seeking information for the FY 2015-16, FY 2016-17 and from 1-4-2017 to 30-6-2017. Pratishthan by letter dt. 2-4-2018 has provided all the details of the service tax paid during these years.

Property Tax Demand

The Brihan Mumbai Mahanagarpalika by their letter dated 23-3-2022 has directed the Pratishthan to make payment of R.3,60,04,547/. Out of this amount, Maharashtra State Cooperative Bank Ltd. has paid directly to the BMC Rs. 1,82,50,494/- on 28-3-2022. Amount of Rs. 1,06,38,441/- has been paid by the Pratishthan on 29-3-2022. The remaining amount of Rs. 71,15,612/- has been adjusted with payments already made by the Pratishthan earlier which settles the full payment of Property Tax upto 31-3-2022.

ii) Amounts written off

a) Investments in Karad Janta Sahakari Bank:

The trust had fixed deposits with Karad Janta Sahakari Bank. The RBI in December 2020 had cancelled the license of the bank. The liquidator of Karad Janta Sahakari Bank had announced through a letter dtd. 4th May 2021 that on liquidation, every depositor who had provided KYC is entitled to repayment of his/her deposits up to a monetary ceiling of Rs. 5,00,000/- from the DICGC. The depositors, were, thus instructed to visit the nearest branch with their KYCs and Alternate Account information for the deposit of their claims.

The trust had deposits and saving accounts with the bank worth Rs. 20,88, 440. Out of the said amount only Rs. 5,00,000 and an interest of Rs. 7,442 was received by the trust. The remaining amount of Rs. 15,80,999 was written off.

b) Reimbursement Charges:

The Trust had provided some premises to Central Caterers who were engaged in providing canteen services to other Charitable institutes. Of the expenses incurred by the trust on behalf of the caterers, around Rs. 91,15,923 was yet to be reimbursed by them.

The trust in the meeting held on 25th November 2021 decided to waive of reimbursement up to Rs. 21,15,923 and settle the receivable at Rs. 70,00,000.

The said amount of Rs. 21,15,923 is written off in the books in FY 21-22.

iii) Reclassification:

GST Interest was erroneously included under “Expenditure in respect of properties” in the previous years. The same is corrected by including it under the head “Establishment Expenses” in this year.

iv) Realization of Current Assets:

In the opinion of the Trustees current assets, advances and deposits have value on realization in the ordinary course of the Trust activity approximately the same at which they are stated.

v) Depreciation on Building:

The Trust has constructed Yashwantrao Chavan Centre Building out of the amounts received by way of donations or grants. The depreciation on the said building is charged to Income & Expenditure Account. The trust draws the amount equal to the depreciation provided in the books of accounts from building fund.

The accumulated depreciation as at the start of the year on Yashwantrao Chavan Centre Building amounts to Rs. 10,56,47,744/- . Accordingly, effect is given as on 31st March 2022 by transferring the amount of provision for depreciation on buildings for the Financial Year 2021-22 from building fund to Income & Expenditure account amounting to Rs. 23,15,718/-.

Signature for Schedules 1 to 10

As per Report of even date

C.V.K, Associates

Chartered Accountant

Firm Registration No. 101745W

For Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

sd/-

S.Y. Joshi
(Partner)

Membership No. 32523

sd/-

Hemant Takle
(Treasurer)

sd/-

Supriya Sule
(Chairperson)

Place: Mumbai

Dated: 30th August, 2022

Y B Chavan Centre Computer Institute

MS-CIT

आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा परिपूर्ण कंप्यूटर कोर्स

Gateway to Knowledge Lit Careers

Courses

MS-CIT

Tally

Adv. Excel

Graphic Design

Typing

English & Marathi
(30, 40 & 50wpm)

Basic Programming
Courses

PG DAC

For B.E. & MCA Students

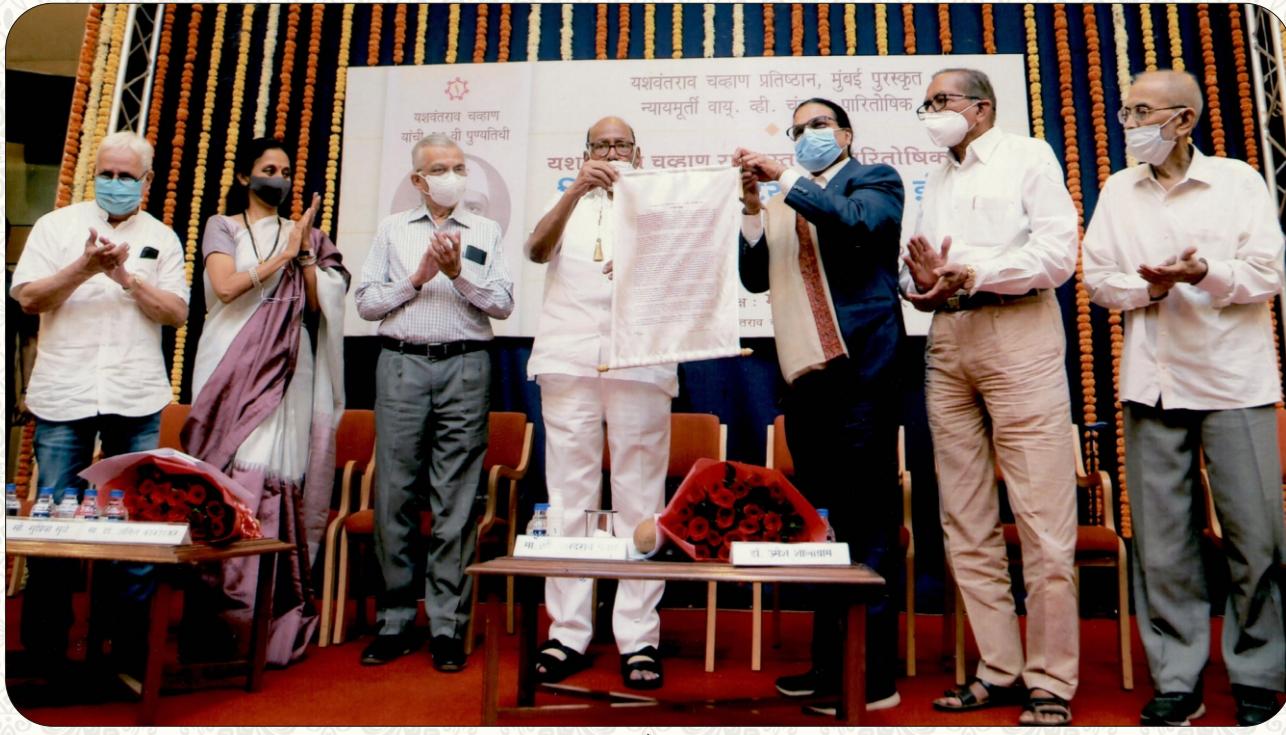
Hardware &
Networking

Contact No.
97692 56343 / 98215 32503
99203 97298

*Pay fees: Online Mode

e.g.

Notes:

यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पारितोषिक २०२१ सिरम इन्स्टिट्युट ऑफ इंडियाच्या प्रतिनिधीस प्रदान करताना प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष मा. श्री. शरद पवार, उपाध्यक्ष श्री. अरूण गुजराथी, सौ. सुप्रिया सुळे, सरचिटणीस श्री. श.ग. काळे, कोषाध्यक्ष श्री. हेमंत टकले आणि यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार समितीचे अध्यक्ष डॉ. अनिल काकोडकर.

. मा. यशवंतराव चव्हाण यांच्या पुण्यतिथी कार्यक्रमात अध्यक्षीय भाषण करताना प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष मा. श्री. शरद पवार.

३७वा | 37th
 वार्षिक अहवाल | Annual Report
 २०२१-२०२२ | 2021-2022

पवार बंगल, आंबराई
 कोम नं. १२० □ बारामती, जिल्हा पुणे
 • • •
 सदस्य
 महाराष्ट्र विधान सभा

शारद पेणार

मार्च २१, १९६९.

File No.
 मा. साहेब,
 कृ. सा. न. वि. वि.
 १५४.

बर्च दिवसापासून आपणास घन लिहाव्याचे ठरविले परंतु राहन गेले. अध्यंतरी आपली घाईघाईने भेट झाली. माझ्या मनांत असलेल्या अनेक गोष्टी, मते, अनुभव, याबाबत बोलावयाचे होते. परंतु वेळेभावी शक्य झाले नाही. मनांमध्यें कोंडलेल्या भावना (कदाचित उद्देश वा उद्देश्य) बाहेर पडून गेल्या व मुळ्य बोलणे फारसे होऊ शक्ले नाही. आपणास दिलेल्या त्रासाबद्दल हामस्व.....

पक्षासंघटनेच्या अवस्थेबद्दल लिहू डचित नाही. साधारण मनात असलेले विचार प्रश्न आपण आमचे नेते असल्याने व मनांतील भावना कोठेतरी सोडणे आवश्यक आहे, त्यासाठी नेहूत्व विचारी हवे व गाढूष्टीने फक्त आपणाच समरस होऊ शकता म्हणून आपणास त्रास देत आहे.

माझे काम ठीक चालले आहे. बारामती ठीक आहे. काळजी नसावी. आपले उत्तर व चर्चेची संधी मिळावी ही आग्रहाची विनंती.
 कठावे.

आपला नमा,

पवार

(मा. पवार साहेबांनी आदरणीय चक्षाण साहेबांना पाठविलेल्या पत्राचा काही भाग.....)

यशवंतराव चक्षाण प्रतिष्ठान, मुंबई

यशवंतराव चक्षाण सेंटर

जन. जगनाथराव भोसले मार्ग, मुंबई - ४०० ०२१.

दूरध्वनी क्र.: २२०२८५९८, २२०४५४६० • फॅक्स: ९१-२२-२२८५२०८१/८२

E-mail: info@chavancentre.org • वेबसाइट: www.chavancentre.org